

**T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GRAFİK TASARIM YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**BAŞLANGICINDAN GÜNÜMÜZE TRT TELEVİZYON
KANALI HABERLERİNDE GRAFİK TASARIMIN
ÖZELLİKLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Muhammet Çamdereli**

**Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Savaş Çevik**

İstanbul, 2018

**T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GRAFİK TASARIM YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**BAŞLANGICINDAN GÜNÜMÜZE TRT TELEVİZYON
KANALI HABERLERİNDE GRAFİK TASARIMIN
ÖZELLİKLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Muhammet Çamdereli**

**Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Savaş Çevik**

İstanbul, 2018

T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Grafik Tasarım Anabilim/Anasanat Dalı Grafik Tasarım Programı Tezli Yüksek Lisans öğrencisi
MUHAMMET ÇAMDERELİ tarafından hazırlanan “Başlangıcından Günümüze TRT Televizyon
Kanalı Haberlerinde Grafik Tasarımın Özellikleri” adlı bu çalışma jürimizce Yüksek Lisans Tezi
olarak kabul edilmiştir.

Sınav Tarihi 07.06.2018

(Jüri Üyesinin Ünvanı, Adı, Soyadı ve Kurumu) :

İmzası :

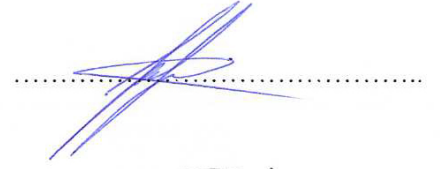
Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi... Mustafa Sarı... Serik
Danışman: Halica.....Üniv. Grafik...ASD/ABD Öğr. Üyesi

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi... Senay Alsan...
Halica.....Üniv. Grafik...ASD/ ABD Öğr. Üyesi

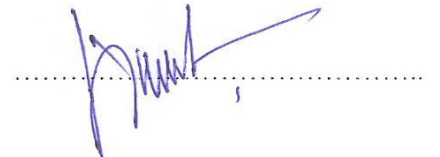
Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi... Senay Saz... Babaligh
Dag...Üniv. Grafik...ASD/ ABD Öğr. Üyesi

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi... Ulku Gazer...
Halica.....Üniv. Grafik...ASD/ ABD Öğr. Üyesi (Yedek)

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi... Nuri Sener...
İst. Gelism.....Üniv. Grafik Tas ASD/ ABD Öğr. Üyesi (Yedek)

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın gerçekleşmesinde değerli bilgilerini paylaşan, saygıdeğer hocam Yrd. Doç. Dr. Mustafa Savaş ÇEVİK'e, yapıcı eleştirilerini ve büyük desteklerini esirgemeyen Ömer Gürbüz'e, çalışma hayatımda önemli etkisi olan Osman Demir'e katkılarından dolayı çok teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	VI
ABSTRACT	VI
KISALTMALAR	VII
ŞEKİL LİSTESİ	IX
GİRİŞ	1
1. TÜRKİYE'DE TELEVİZYON YAYINCILIĞI	1
1.1 Kamu Hizmeti Yayıncılığı	1
1.2 Özel Televizyonlar	4
1.2.1 Star 1	4
1.2.2 Teleon	4
1.2.3 SHOW TV	4
1.2.4 ATV	4
1.2.5 KANAL 6	4
1.2.6 KANAL D	4
1.2.7 TGRT	4
1.3 Günümüzde Televizyon Yayıncılığı	5
1.4 TRT Televizyonlarının Durumu	6
1.4.1 TRT Televizyonlarının Görsel Kimliği	8
1.4.2 TRT Logolarının İncelenmesi	8
1.5 Televizyon Yayıncılığında Haber Türleri	11
1.5.1 Ekonomi Haberleri	12
1.5.2 Politika Haberleri	13
1.5.3 Uluslararası Habercilik	14
1.5.3.1 Dış Haber	14
1.5.3.2 Türk Basınında Dış Haber	15
1.5.4 Kültür Sanat Haberciliği	16
1.5.5 Polis-Adliye Haberleri	17

1.5.6 Magazin Haberleri	18
1.5.7 Spor Haberleri	19
2. GRAFİK TASARIM VE TÜRK TELEVİZYONCULUĞU	22
2.1 Grafik Tasarım	22
2.1.1 Grafik Tasarım Nedir?	22
2.1.2 Grafik Yüzeyler	22
2.1.3 Tipografi Nedir?	23
2.1.4 Renk Nedir?	23
2.1.4.1 RGB Nedir?	23
2.1.4.2 CMYK Nedir?	24
2.1.4.3 Renklerin Dili	25
2.2 Türkiye Televizyon Haberciliğinde Grafik Tasarımın Kullanımı	26
2.2.1 Televizyonda kullanılan grafik programları	27
2.2.2 Televizyon Ekranının Ölçek Oranı	27
2.3 Haber Grafiğinin Hazırlık Aşaması ve Kullanım Alanları (TRT World Örneği)	27
2.3.1 Renk Paleti	28
2.3.2 Tipografi	28
2.3.3 Logo ve Etiketler	28
2.3.4 Alt Yazı Bandı	29
2.3.5 Bant	30
2.3.6 Teaser yazıları	31
2.3.7 Kelebek	32
2.3.8 Telefon Bağlantısı	33
2.3.9 Skype Bağlantısı	34
2.3.10 Kişi Grafiği	35
2.3.11 Sosyal Medya Grafiği	36
2.3.12 Madde Grafikleri	36
2.3.13 Tarih Çizelgesi Grafiği	37
2.3.14 Standart Harita	38
2.3.15 İnfografik	40
2.3.15.1 Pasta Grafikleri	41

2.3.15.2 Çizgi Grafikleri	41
2.3.15.3 Seçim Grafikleri.....	42
2.3.15.4 Kişi grafikleri	42
2.3.15.5 Finans Grafiği	43
2.3.15.6 Spor Grafikleri	44
2.3.16 Hava Durumu	46
2.3.17 Wall Grafikleri	47
2.3.18 Ölüm Grafikleri.....	49
2.3.19 Kapak Grafikleri.....	49
2.4 Haber Grafiğinin Hazırlık Aşaması ve Kullanım Alanları (TRT Haber Örneği).....	51
2.4.1. Renk Paleti	51
2.4.2. Tipografi	51
2.4.3 Logo ve Etiketler.....	52
2.4.5 Altyazı Bandı.....	52
2.4.6 Bant	53
2.4.7 Teaser	55
2.4.8 Kelebek.....	56
2.4.9 Telefon Bağlantısı.....	59
2.4.10 Kişi Grafiği	60
2.4.11 Sosyal Medya Grafiği.....	62
2.4.12 Harita.....	63
2.4.13 Seçim Grafiği	64
2.4.14 Tarih Çizelgesi Grafiği.....	65
2.4.15 Finans Grafiği	66
2.4.16 Hava Durumu	68
2.4.17 Wall Grafiği.....	69
2.5 Haber Grafiğinin Hazırlık Aşaması ve Kullanım Alanları (TRT Spor Örneği).....	70
2.5.1 Renk Paleti	71
2.5.2 Tipografi	71
2.5.3 Logo ve Etiketler.....	71
2.5.4 Alt Yazı Bandı.....	72

2.5.5. Bant	73
2.5.6 Kelebek.....	74
2.5.7 Telefon Bağlantısı.....	79
2.5.8 Tablo Grafikleri.....	80
2.5.9 Açıklama Grafiği	81
2.5.10 İstatistik Grafiği	82
2.5.11 Takım Grafiği	83
2.5.12 Wall Grafikler	85
2.5.13 Hava Durumu Grafiği.....	86
3. TRT'NİN GRAFİK TASARIM SÜRECİNDEKİ DEĞİŞİMİ.....	85
3.1. 1960-1980 Yılları Arası Haberler	85
3.2. 1980-1990 yılları arası haberler	86
3.3. 1990-2010 yılları arası haberler	91
3.4. 2010-2018 yılları arası haberler	95
SONUÇ	103
KAYNAKÇA.....	104
ÖZGEÇMİŞ	110

GENEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı : Muhammet ÇAMDERELİ
Ana Sanat Dalı : Grafik Tasarım
Programı : Grafik Tasarım
Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Mustafa Savaş Çevik
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans-Haziran 2018

BAŞLANGICINDAN GÜNÜMÜZE TRT TELEVİZYON KANALI HABERLERİNDE GRAFİK TASARIMIN ÖZELLİKLERİ

ÖZET

Televizyon yayıncılığında grafik tasarım ve kullanımı son derece önemlidir. Televizyon haberciliğinin ise birçok alanı vardır. Hepsinin farklı formatlarda, renklerde, boyutlarda ve kullanılan programın türüne göre şablon oluşturulması gerekmektedir. Ayrıca her kanalın canlı yayın için kullandığı farklı grafik programları da mevcuttur. Günümüzde en sık kullanılan programlar olarak Vizrt ve Orad programları ön plana çıkmaktadır. Daha çok kanalların teknik birimleri olan reji ve grafik bölümlerini ilgilendiren bu hususların kanalların yayıncılık faaliyetlerinde çok büyük bir yeri vardır.

Bu çerçeve dahilinde, bu çalışmada Türkiye televizyon tarihinin başlangıcından günümüze kadar en önemli kurumlarından biri olan Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun (TRT) haber kanallarındaki görsel kimlikler incelenmiş, kurumsallık noktasında kullanılan grafik kompozisyonları araştırılmış, önemli detaylara ve sonuçlara ulaşılmıştır. Çalışma sonucunda TRT'nin bazı kanallarında dış yapım firmalarınca yapılan çeşitli programlarda kullanılan ekran görsellerinin kurumsal görsel kimlik standartlarına uygun olmadığı ve TRT'nin kurumsal kimliği açısından sorunlara neden olduğu bulgulanmıştır. Ayrıca çalışma neticesinde TRT kanalları arasında kurumsal kimlik standartlarına en çok bağlı kalan ve sahip çıkan kanalın yakın geçmişte kurulan TRT World kanalı olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yayın Tasarımı, Televizyon, Grafik Tasarım, Kurumsal Kimlik,Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT)

GENERAL KNOWLEDGE

Name and Surname :Muhammet ÇAMDERELİ
Field :Graphic Design
Program :Graphic Design
Supervisor :Assistant Professor Mustafa Savaş Çevik
Degree Awarded and Date :Master – June 2018

PROPERTIES OF GRAPHIC DESIGN AT TRT TELEVISION CHANNEL NEWS FROM BEGINNING TO TODAY

ABSTRACT

Graphic design and usage in television broadcasting is extremely important. Television news reporting has many areas and all of them need to create a template according to the type of the program used, in different formats, colors, sizes. There are also different graphic programs that each channel uses for live broadcasting. Today, Vizrt and Orad programs are the most frequently used programs. These issues, which are more concerned with the technical units of the channels, namely the rendering and graphic units, have a great role in the broadcasting activities of the channels.

Within this framework, this study examined visual identity in news channels, researched graphic compositions as a part of institutionalization of one of the most important institutions from the start of Turkey's history television until today, Turkey Radio and Television Corporation (TRT). As a result of the study, it has been found out that the screen images used in various programs made by foreign companies in some channels of TRT do not comply with the standards of corporate visual identity and cause problems in terms of corporate identity of TRT. In addition, it is seen that the TRT World channel, which has been mostly attached to the institutional identity standards among the TRT channels and owned, has been established recently.

Key Words:Broadcast Design, Television, Graphic Design, Corporate Identity, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT)

KISALTMALAR

CMYK	: Cyan, Meganta, Yellow, Key
Dk.	: Dakika
DSF	: Dış Ses Fonda
KJ	: Karakter Jenaratörü
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
RGB	: Red Green Blue
S.	: Sayfa
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
V.b.	: Ve benzeri
VTR	: Video Tape Recorder (video teyp kaydı)
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu

TABLO LİSTESİ

	<u>Sayfa No.</u>
Tablo 1.1: Temel Alanlara Göre Kültür Ve Eğlence Faaliyetlerine Ayrılan Ortalama Süre Alanı	5
Tablo 1.2: Yıllar İtibariyle Televizyon İzleme Eğilimleri	6

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa No.

Şekil 1.1: Bazı TRT Kanallarının Tasarlandıkları Formlar	9
Şekil 1.2: TRT1 Yayınlarının Program Türlerine Göre Dağılımı (dk)	12
Şekil 1.3: TRT Haber Ekranı	13
Şekil 1.4: TRT Politika Haberi Yayın Görsel Örneği	14
Şekil 1.5: TRT World Haber Görsel Örneği	16
Şekil 1.6: Kültür Sanat Dünyası Programı	17
Şekil 1.7: Polis-Adliye Haberleri Programı Örneği	18
Şekil 1.8: Spor Haberleri Programı Örneği	21
Şekil 2.1: Dinamik ve Durağan Yapılar	22
Şekil 2.2: Televizyon İçin Uygun Renk Grubu	24
Şekil 2.3: Eklenen ve Eksilen Ana Renkler	25
Şekil 2.4: Standart Canlı Etiketleri	28
Şekil 2.5: Alt Yazı Bandı	29
Şekil 2.6: Bant Örneği	30
Şekil 2.7: Son Dakika Stripteri	30
Şekil 2.8: Teaser Örneği	31
Şekil 2.9: Kelebek Örneği	32
Şekil 2.10: Telefon Bağlantısı Örneği	33
Şekil 2.11: Telefon Bağlantısı Örneği	34

Şekil 2.12: Kişi Grafiği Örneği	34
Şekil 2.13: Sosyal Medya Grafiği Örnekleri	35
Şekil 2.14: Madde Grafiği Örneği	36
Şekil 2.15: Tarih Çizelgesi Grafiği Örneği	36
Şekil 2.16: Harita Grafiği Örneği 1	37
Şekil 2.17: Harita Grafiği Örneği 2	38
Şekil 2.18: İnfografik Örneği	39
Şekil 2.19: Pasta Grafik Örneği	40
Şekil 2.20: Çizgi Grafik Örneği	40
Şekil 2.21: Seçim Grafik Örneği	41
Şekil 2.22: Kişi Grafik Örneği	42
Şekil 2.23: Finans Grafik Örneği	42
Şekil 2.24: Spor Grafik Örnekleri	44
Şekil 2.25: Hava Durumu Grafik Örnekleri	46
Şekil 2.26: Wall Grafik Örneği 1	47
Şekil 2.27: Wall Grafik Örneği 2	47
Şekil 2.28: Ölüm Grafik Örneği	47
Şekil 2.29: Kapak Grafik Örneği 1	49
Şekil 2.30: Kapak Grafik Örneği 2	49
Şekil 2.31: Renk Paleti Örneği	50
Şekil 2.32: Logo Örneği	51
Şekil 2.33: Alt Yazı Bandı Örneği 1	51
Şekil 2.34: Alt Yazı Bandı Örneği 2	52
Şekil 2.35: Bant Örneği 1	52
Şekil 2.36: Bant Örneği 2	53
Şekil 2.37: Bant Örneği 3	53
Şekil 2.38: Teaser Örneği	54

Şekil 2.39: Kelebek Örneği 1	55
Şekil 2.40: Kelebek Örneği 2	55
Şekil 2.41: Kelebek Örneği 3	56
Şekil 2.42: Kelebek Örneği 4	57
Şekil 2.43: Kelebek Örneği 5	57
Şekil 2.44: Telefon Bağlantısı Örneği	58
Şekil 2.45: Kişi Grafiği Örneği 1	59
Şekil 2.46: Kişi Grafiği Örneği 2	60
Şekil 2.47: Sosyal Medya Grafiği Örneği	61
Şekil 2.48: Harita Grafiği Örneği	61
Şekil 2.49: Seçim Grafiği Örneği	62
Şekil 2.50: Tarih Çizelgesi Grafiği Örneği	64
Şekil 2.51: Finans Grafiği Örneği 1	65
Şekil 2.52: Finans Grafiği Örneği 2	65
Şekil 2.53: Finans Grafiği Örneği 3	66
Şekil 2.54: Hava Durumu Grafiği Örneği	67
Şekil 2.55: Wall Grafiği Örneği 1	68
Şekil 2.56: Wall Grafiği Örneği 2	68
Şekil 2.57: Renk Paleti Örneği	69
Şekil 2.58: Bant Örneği	70
Şekil 2.59: Alt Yazı Bandı Örneği	70
Şekil 2.60: Kj Örneği 1	71
Şekil 2.61: Kj Örneği 2	72
Şekil 2.62: Kelebek Örneği 1	72
Şekil 2.63: Kelebek Örneği 2	73
Şekil 2.64: Kelebek Örneği 3	74
Şekil 2.65: Kelebek Örneği 4	75

Şekil 2.66: Kelebek Örneği 5	75
Şekil 2.67: Kelebek Örneği 6	76
Şekil 2.68: Telefon Bağlantısı Örneği	77
Şekil 2.69: Tablo Grafiği Örneği	78
Şekil 2.70: Açıklama Grafiği Örneği	79
Şekil 2.71: İstatistik Grafiği Örneği	80
Şekil 2.72: Takım Grafiği Örneği 1	81
Şekil 2.73: Takım Grafiği Örneği 2	82
Şekil 2.74: Wall Grafiği Örneği	82
Şekil 2.75: Hava Durumu Grafiği Örneği	83
Şekil 2.75: Hava Durumu Grafiği Örneği	83
Şekil 2.76: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 1	84
Şekil 2.77: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 2	85
Şekil 2.78: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 3	86
Şekil 2.79: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 4	86
Şekil 2.80: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 5	87
Şekil 2.81: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 6	88
Şekil 2.82: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 7	88
Şekil 2.83: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 8	89
Şekil 2.84: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 9	90
Şekil 2.85: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 10	91
Şekil 2.86: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 11	91
Şekil 2.87: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 12	92
Şekil 2.88: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 13	93
Şekil 2.89: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 14	93
Şekil 2.90: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 15	94
Şekil 2.91: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 16	95

Şekil 2.92: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 17	96
Şekil 2.93: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 18	96
Şekil 2.94: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 19	97
Şekil 2.95: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 20	97
Şekil 2.96: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 21	98
Şekil 2.97: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 22	99
Şekil 2.98: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 23	99
Şekil 2.99: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 24	100
Şekil 2.100: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 25	100
Şekil 2.101: TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 26	101

GİRİŞ

Televizyon; gelişen teknoloji ile birlikte dünyada ve ülkemizde en yaygın iletişim araçlarından biridir. Teknolojinin gelişmesi ve teknik yapının yükselmesi televizyon yayıncılığına haber içeriği açısından olumlu bir katkı sağlamıştır. Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) bünyesinde, TRT 1, TRT World, TRT Haber, TRT Spor, TRT Avaz, TRT Çocuk, TRT Belgesel, TRT Müzik, TRT El Arabia, TRT Diyanet, TRT Türk, TRT Kurdî, TRT Okul ve TRT 3 olmak üzere 14 kanal bulunmaktadır. Bu kanalların büyük bir kısmında dış yapımlara da ağırlık verildiğinden kurumsallık başlığı altında değişiklikler gösterildiği görülmektedir. Bu çalışmada da kurumsallık başlığı altında ele alınan ekran görsellerinde rastlanılan değişikliklerin incelenmesi amaçlanmıştır.

Bu maksatla ilk bölümde, Türkiye'nin ilk televizyon kanalı özelliğine sahip olan TRT'nin kuruluşunu ve ondan sonraki dönemlerde yayın hayatına dahil olan özel kanalların kısa bir incelemesi yapılmıştır. Akabinde Türkiye televizyonlarında rastlanılan tüm haber türlerinin genel yapısı anlatılmıştır.

İkinci bölümde ise, televizyonda grafik tasarımın incelikleri, yayın grafiklerinde nelere dikkat edilmeli, televizyonda renkler neden önemli gibi başlıklarla konu derinlemesine ele alınmış ve yapıcı örneklerle bütünlüklü bir analiz gerçekleştirilmiştir.

Üçüncü bölümde ise bu çalışmanın temel inceleme konusunu oluşturan geçmişten günümüze TRT kanallarının grafik yapısındaki değişiklikler ele alınmıştır.

1.TÜRKİYE'DE TELEVİZYON YAYINCILIĞI

Dünyada televizyon deneme yayınları ilk kez 1929 yılında BBC tarafından başlatılmıştır. İlk düzenli televizyon yayını ise 1936 yılında başlamıştır. Türkiye’de kamuoyu televizyonla 1960’lı yıllardan sonra ilgilenmeye başlamıştır. Televizyonun dünya üzerinde iyice yaygınlaşması bu ilginin artmasına neden olmuştur.

İstanbul Teknik Üniversitesi Televizyonu 1960’lı yıllarda Türkiye’deki ilk televizyon yayınına gerçekleştirmiştir. 1952-1953 akademik yılında yapılan yayınlar Cuma günleri 17:00-18:00 saatleri arasında gerçekleşmekte ve günde 3 saat olarak yapılmaya başlanılmıştır.

1.1 Kamu Hizmeti Yayıncılığı

1953 yılından sonra TV akıcı cihazı satın alanlar komşu ülkelerin televizyon yayınlarını da izlemeye başladılar. 1964-1968 yıllar arasında televizyon alabilenler, Bulgar, Romen, Yugoslav televizyonlarını izleyebilmek amacıyla, konutlarının damlarına, çatılarına ‘özel ve çok güçlü’ olduğu iddia edilen antenler yapmaya başladılar (Çetinkaya, 2013: 54).

Kamuoyunun bu ilgisine karşın, Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı’nda Türkiye’de televizyon yayınları öngörülmemiştir. Plan, “eğitim ve ulusal bütünlüğün sağlanması konusunda etkili bir araç olan radyolardan, daha iyi yararlanılması ve yurdun her köşesinde en az bir milli istasyonun dinlenmesinin sağlanmasını ana amaç olarak belirlemiştir. Bu amaç sağlandıktan sonra da Batı Radyoları seviyesine çıkıncaya kadar “televizyonun ekonomimiz için pahalı olduğu görüşü” savunulmuştur (Çetinkaya, 2013: 13). İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı’nda ise, televizyon şebekesinin kurulması işinin “beşer yıllık üç plan döneminde gerçekleştirilmesi” kararlaştırılmıştır (Çetinkaya, 2013: 54). Devletin kalkınma

planlarında açıkladığı nedenlerle, Türkiye’de televizyon yayınlarının kapsamlı olarak başlaması yıllar sonraya kalmıştır. Planlama yapılmadan önce, İstanbul Teknik Üniversitesi, Yüksek Frekans Laboratuvarı'nda eğitim başlatılmış, ancak program yayın akışı olmadığından düzensiz bir şekilde ilerlemiştir. Bu gelişmeler sonrasında Türkiye Radyo ve Televizyonu (TRT), 1961 Anayasası ile kurumsallaştırılmasının akabinde 9 Nisan 1963 tarihinde Federal Almanya Hükümeti ile Türk Hükümeti arasında bir teknik yardım anlaşması imzalanmış ve Ankara'da bir televizyon eğitim merkezi kurulmasına karar verilmiştir.

Televizyon yayınları Türkiye'de 1972 yılında yaygınlaşmaya başlamıştır. Bant yayıncılığıyla birlikte, 1976'lı yıllarda istasyon sayısı 42'ye yükselmiş, 1980'li yıllarda da renkli yayınlar ile devam etmiştir.

1990 yılı Türk televizyon yayıncılığında bir dönüm noktasıdır. Uydu yolu ile gelen ilk Türkçe televizyon yayını başlamıştır. Bu yayın o dönemin Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın Amerika Birleşik Devletleri'nde gezi esnasında yaptığı bir açıklama, Devletin üst yönetiminden de izin çıkmasını sağlamış oldu. Rumeli Holding sahibi olan Uzan ailesinin Magic Box MBI Filmcilik ve Reklamcılık şirketi, Eutelsat Uydusundan iki aktarıcı (transponder) kiralamıştır (Kejanlıoğlu, 1998).

1.2 Özel Televizyonlar

1.2.1 Star 1

Bir yıldan fazla hazırlıkları yapılan Star 1 yayınları, 1 Mart 1990 tarihinde "Türkiye'nin ilk özel televizyonu" sloganı ile önce deneme yayını olarak başladı. Sonra uydudan yapılan CNN, RTL, BBC gibi kanallar yabancı kanallar gibi kabul edilerek yayınlanmaya başlandı.

Star 1 televizyonunun sahiplerine özellikle vurgu yapmak gerekmektedir. Magic Box Incorporated adlı şirketin kurucusu, Rumeli Holding'in de sahibi olan genç iş adamı Cem Uzan; şirketin ortağı ise, Cumhurbaşkanı Özal'ın oğlu Ahmet Özal'dır (Maraşlı, 2017: 388).

TRT ile Magic Box Star 1 arasındaki rekabetin nedeni reklam pastasından pay alma konusudur. Başlangıçta Star 1'in reklam fiyatlarında yaptığı indirimler rekabetin yoğunlaşmasında büyük rol oynamıştır. Bu kadar çok izlenmenin

sonucunda ise Magic Box Star 1 yayınları eleştirilmeye başlanmıştı. Futbol maçlarında sürekli reklam girmeleri maça yoğunlaşmalarına engel oluyordu. Aynı zamanda reklamlar çok sık gösterilmeye başlanmış, yerli, yabancı diziler ve filmler izlenemez hale gelmiştir.

1.2.2 Teleon

Teleon, 8 Ocak 1992 tarihinde Türkiye'nin ikinci televizyonu olarak test yayınlarına başlamış, 27 Ocak tarihinde ise resmi olarak yayın hayatına devam etmiştir. Kral TV adı altında yayınını sürdürmüştür.

1.2.3 SHOW TV

Türkiye'nin ilk özel televizyon kanallarından Show TV, 1 Mart 1991'de Erol Aksoy tarafından kurulmuş, "Başka Bir Alem!" sloganıyla Fransa üzerinden başlamıştır (Vikipedi, t.y.). Kanalin ilk müdürü Güneri Civaoğlu'dur.

1.2.4 ATV

20 Ağustos 1992'de Sabah televizyonu adıyla Dinç Bilgin tarafından kurulmuştur. İlk anchorman'ı ise Güneri Civaoğlu'dur. 12 temmuz 1993 tarihinden itibaren şimdiki adı ismiyle yayın yapmaktadır.

1.2.5 KANAL 6

Kanal 6, 4 Ekim 1992'den 22 Mayıs 2008 tarihine kadar yayın yapan, Ahmet Özal tarafından kurulan bir televizyon kanalıdır.

1.2.6 KANAL D

Ayhan Şahenk ve Aydın Doğan tarafından kurulan Kanal D, test yayınına 16 Eylül 1993'te, 19 Aralık 1993'te ise yayına başlamıştır. Önceden de bahsettiğimiz gibi Mehmet Ali Birand, 1998 yılında SHOW TV'de çalıştıktan sonra, 1999 yılında yine 32. Gün programıyla KANAL D'ye geçmiştir.

1.2.7 TGRT

(Türkiye Gazetesi Radyo Televizyonu) TGRT, İhlas Holding tarafından 22 Nisan 1993 tarihinde açılmıştır.

1.3 Günümüzde Televizyon Yayıncılığı

Günümüzde Türkiye toplumunun televizyon yayıncılığına oldukça geç tanışması ile televizyonu hem gündelik, hem de en çok izlenen medya ögesi haline getirmiş olmalıdır ki, Türkiye'de medya, nüfusun çok önemli bir bölümünü sadece “televizyon”a indirgenmiş durumdadır.

Televizyon Türkiye nüfusunun %98'ine ulaşmaktadır. İzleyicilerin çok sayıda televizyon kanalı arasından kendi ihtiyaçları ve zevklerine uyanları seçebildikleri karma yayın sisteminde kanallar arası rekabet de güçlüdür. Mevcut kanallar arasında paylaşılacak zorunda kalan "reklam pastası" televizyon kuruluşlarını, tüm dünyada olduğu gibi, izleyiciler için cazibe merkezi olma yönünde pek çok yolu denemeye itmektedir. İzlenme payının yüksekliği, kanalların en büyük kozlarıdır (Tanrıöver, 2011: 19).

Tablo 1.1. Temel Alanlara Göre Kültür Ve Eğlence Faaliyetlerine Ayrılan Ortalama Süre Alanı

Temel Alanlar			Toplam (%)	Erkek (%)	Kadın (%)
Kültür			100	100	100
	Görsel-İşitsel Medya		91,3	90,2	92,5
		Sinema	0,7	0,7	0,8
		Radyo	1,3	1,1	1,5
		Televizyon	87,4	86,4	88,3
		Video	0,6	0,6	0,5
		Müzik Dinleme ve Kaydetme	1,4	1,4	1,4
	Yazılı Medya ve Kitap		7,7	9	6,4
		Yazılı Medya	3,7	5,3	2
		Kitap	4,1	3,7	4,4
	Müzik ve Sahne Sanatları Gösterisi		0,6	0,5	0,7
	Diğer Kültürel Alanlar		0,3	0,2	0,4
İnternet ve İnternet Dışı Bilgisayar Kullanımı			100	100	100
	İnternet Kullanımı		54,8	53,2	60,9
	İnternet Dışı Bilgisayar Kullanımı		45,2	46,8	39,1
Eğlence			100	100	100
	Yakın Çevrede Yürümek-		69	72,4	61,3

	Gezmek				
	Parka vb. Mekânlara Gitmek		13,9	12,5	16,9
	Piknik vb. Doğa Gezileri Yapmak		10,1	7,5	16,2
	Eğlence vb. Yerlere Gitmek		7	7,6	5,6

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Zaman Kullanımı Araştırması 2006, Türkiye İstatistik Kurumu, Ankara, 2007.

Türkiye İstatistik Kurumu’nun (TÜİK) 2006 yılında yaptığı araştırmaya göre, Türkiye’de temel alanlara göre kültür ve eğlence faaliyetlerine ayrılan ortalama süre oranının %88,3’ü televizyonu oluşturmuştur. Kadınların ise erkeklere oranla biraz daha yüksek olduğu gözlenmektedir.

1.4 TRT Televizyonlarının Durumu

TRT televizyon yayıncılığının ya da Türk televizyonculuğunun 54. yılında TRT'nin televizyon yayınları ile nerede bulunduğunu somut olarak görebilmek için, TRT televizyonlarının yayın içeriklerine bakmak yayınlara yön veren plan ve programları görmek gerekir (Aziz, 1999: 142). TRT televizyonunun önemli anları şöyledir (TRT Genel Yayın Planı, 2015);

- 01.05.1964 TRT radyo yayıncılığı yapmak üzere özerk bir kamu tüzel kişiliğine sahip olarak kuruldu.
- 31.01.1968 TRT Ankara Televizyonu deneme yayınlarına başladı.
- 25.10.1970 Televizyon nüfus sayımı dolayısıyla ilk kez kesintisiz 9 saat gündüz yayını yaptı.
- 03.10.1971 Televizyonda ilk spor karşılaşması naklen yayınlandı.
- 06.04.1973 TBMM’den ilk kez naklen televizyon yayını yapıldı.
- 08.09.1973 Eurovision'dan ilk kez haber kaydı (EVN) yapıldı.
- 15.03.1984 TRT televizyon yayınlarının tümü renkli oldu.
- 14.10.1984 Televizyonda işitme engelliler için haber yayını başladı.
- 02.10.1989 TRT 3 ve TRT GAP yayına başladı.
- 06.10.1989 Kültür ve sanat ağırlıklı programların yer aldığı TRT 2 yayına başladı.
- 10.01.1990 TRT, “Telegün” adını verdiği “Teletekst” yayınlarına başladı.

- 09.03.1995 Türkiye’de ilk kez veri yayıncılığı, TRT ve Reuters Haber Ajansı ortaklığıyla gerçekleştirildi.
- 11.07.2008 Srebrenitsa Soykırımını anma ve 307 şehidin defin törenleri TRT’nin en uzun süreli canlı yayını (26 saat) ile aktarıldı.
- 01.11.2008 TRT Çocuk Kanalı yayına başladı.
- 20.11.2008 www.trtworld.com 30 dilde haber yayınına başladı.
- 27.02.2009 Euronews ile lisans anlaşması imzalandı
- 21.03.2009 Türk dünyasının ortak platformu TRT Avaz yayına başladı.
- 08.05.2009 TRT Türk uluslararası haber ve kültür kanalı olarak yeni kimliğiyle yayına başladı.
- 15.06.2009 TRT’nin ilk sanal stüdyosu, TRT Çocuk kanalı programlarının çekiminde kullanıldı.
- 17.10.2009 TRT Belgesel Kanalı, Türkiye’yi beş farklı dilde dünyaya tanıtan yayınlarına başladı.
- 16.11.2009 TRT Müzik kanalı yayına başladı.
- 18.03.2010 TRT Haber kanalı yayın hayatına başladı.
- 04.04.2010 Arapça yayın yapan TRT “ET-TÜRKİYYE” kanalı yayına başladı.
- 18.06.2010 Yayıncılık kalitesi açısından en üst nokta olan HD yayın yapan TRT HD kanalı yayına başladı.
- 29.10.2010 Yerel ve bölgesel televizyonlarla ortak yayın yapacak olan TRT Anadolu açıldı.
- 31.01.2011 TRT ve Anadolu Üniversitesi iş birliği ile kurulan TRT Okul Kanalı yayın hayatına başladı.
- 04.10.2015 Türkiye ve Avrupa’da ilk kez bir futbol maçı (Fenerbahçe-Ajax) TRT 4K kanalında yayınlandı.
- 29.10.2015 İngilizce haber kanalı TRT World yayın hayatına başladı.
- 09.11.2015 Üsküp (Makedonya) temsilciliği açıldı.

TRT, bugün 14 televizyon kanalı, 5 ulusal, 5 bölgesel, 3 uluslararası ve 3 yerel radyo istasyonu, trt.net.tr ve 41 dilde hazırlanan www.trtvotworld.com isimli web siteleri, teleteks yayını, "Televizyon", "TRT Çocuk", "Radyovizyon" isimli basılı dergileriyle Türkiye ve dünyaya yayın yapmaktadır.

1.4.1 TRT Televizyonlarının Görsel Kimliği

TRT kanallarının genişlemesi bağımsız bir yapıda gerçekleşmiştir. TRT'nin birçok kanalının daha yaratıcı olmaya ve ayrı kimlikler geliştirmesine neden olmuştur. Ne yazık ki, bu marka için iyi olmamakla birlikte en baştan güçlü bir marka politikası izlenilerek yenilenmeye gidilebilir.

1.4.2 TRT Logolarının İncelenmesi

Bugün bazı kanallar markanın orijinal görünümünü korumaya çalışırken, diğerleri tamamen kurumsal kimliklerinin dışına çıkmıştır. Bu konu ile alakalı örnek vermek ve logoları gruplamak gerekirse; yan taraftaki markalar, orijinal görünümüne uymaya çalışmış, ancak yeni yapılanma sürecinde bazı durumlarda kimliğinden uzaklaşmıştır.

Tamamen yönünü değiştiren markalarda aşağıdaki gibidir.

TRT için birleştirilmiş bir logo kullanarak yeni bir görünüme karar verdikleri ve TRT'nin markalaşmasına yeni bir yapıya gitmiş görünen kanalın markaları;

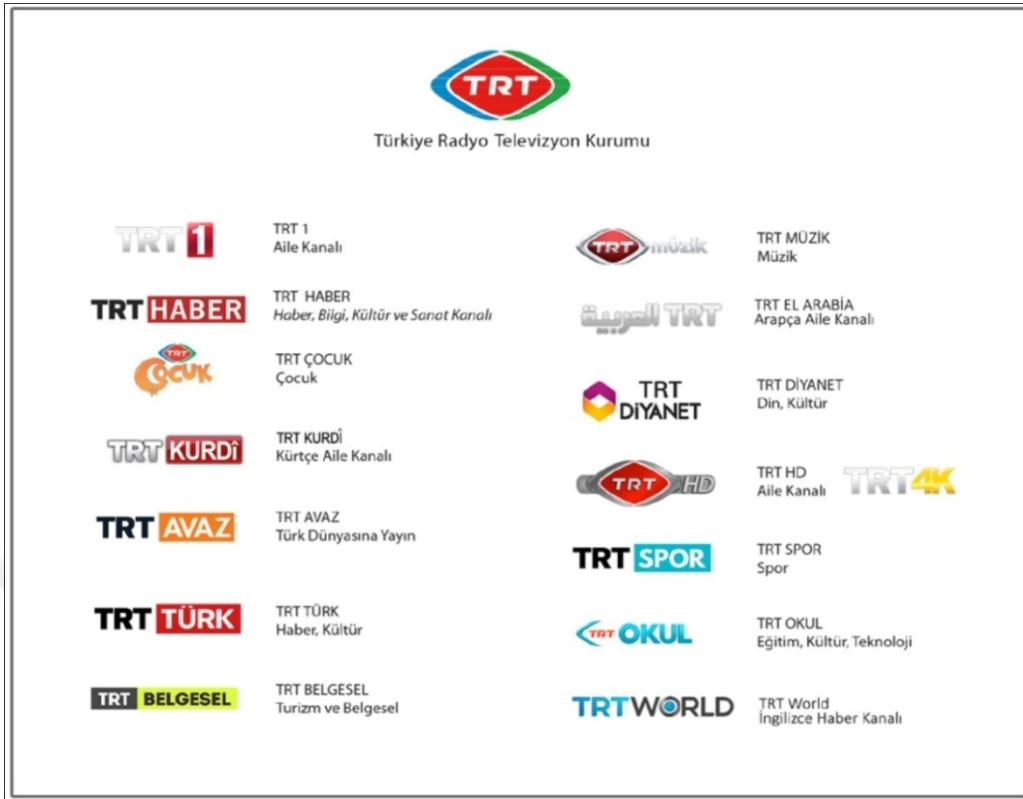

TRT markası ve kurumsal kimliğini değiştiren kanal olarak ise TRT World ön plana çıkmaktadır:

Aşağıda verilen tabloda TRT kanallarının logoları bulunmaktadır. TRT'nin logo yapılarının karakteristik özelliklerinden bahsetmek gerekirse; TRT'nin kurumsal logo renkleri mavi, kırmızı ve yeşildir. TRT kanallarındaki logolarda ise kırmızı ve gri renkleri, tercihen de kanalların kitlesel ayrımlarına göre mavi renk de kullanılmaktadır. TRT televizyonu, TRT1, TRT Kurdî, TRT Avaz, TRT Türk, TRT

Belgesel ve TRT Spor kanallarını aynı form üzerinden tasarlamıştır.

Şekil 1.1. Bazı TRT Kanallarının Tasarlandıkları Formlar

Kaynak: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu 2015 Faaliyet Raporu

TRT 1 logosunu yorumlayacak olursak, TRT yazısının karakteri "bold" ve sert gri degradeli bir geçişle, yanında ise "1" rakamının genişliğinde kırmızı bir bant oluşturulup, üst tarafına da hafif bir degrade eklenerek bütünlük sağlanmış ve logo tamamlanmıştır.

TRT HABER logosunda ise "TRT" beyaz renk ile, "HABER" yazısının da karakteri "regular" olup yine kırmızı bir bant üzerine beyaz renkle yazılıp oluşturulmuştur.

logosu ise izleyici kitlesi farklı olduğundan diğer logolardan daha farklı bir şekilde tasarlanmıştır. TRT televizyonun genel logosu küçük bir şekilde kullanılıp, logonun altına gelecek şekilde "ÇOCUK" yazısı konulmuştur. Yazısının karakterine bakacak olursak, kanalın adından da anlaşılacağı gibi "comic" fontla yazılıp TRT logosu ile de başarılı bir şekilde yerleştirilmiştir.

 logosunda ise, "TRT" yazısı gri degradeli bir şekilde olup, "KURDÎ" yazısı "condensed" bir font ile yine kırmızı degradeli bir bant üzerine yazılmıştır.

 logosunda ise, "TRT" yazısı beyaz yazılıp, "AVAZ" yazısı BOLD ve SANS SERİF bir fontla düz turuncu bir bant üzerine yazılmıştır.

 logosunda ise "TRT" ve "TÜRK" yazısı da "bold" ve "sans serif" bir fontla yazılmıştır.

 logosu diğer logolardan biraz daha farklıdır. "TRT" yazısı koyu gri bandın üzerine beyaz ile yazılmış, "BELGESEL" ise doğanın rengi olan yeşil fonun üzerine koyu gri ile "bold" bir şekilde yazılıp oluşturulmuştur.

 TRT televizyonu genel logosunun sağında ve solunda bulunan çizgileri beyaz olarak kullanmış ve yan tarafına ise küçük harflerle "müzik" yazılarak tasarım tamamlanmıştır.

 logosunda, TRT'nin gri geçişli yazısı kullanılmış, renk devamlılığını sağlamak amacıyla "EL ARABIA" yazısında da aynı renk kullanılarak logo oluşturulmuştur.

 logosu diğer kanal logolarından en farklı olanıdır. Ambleminde, TRT logosunun sağında ve solunda bulunan çizgilerin dik, kalın ve birleşik, renk tercihinin ise mor ve turuncu olarak seçilmesi genel TRT kurumsalının ve logolarının dışında çok farklı bir logonun ortaya çıkmasına neden olmuştur.

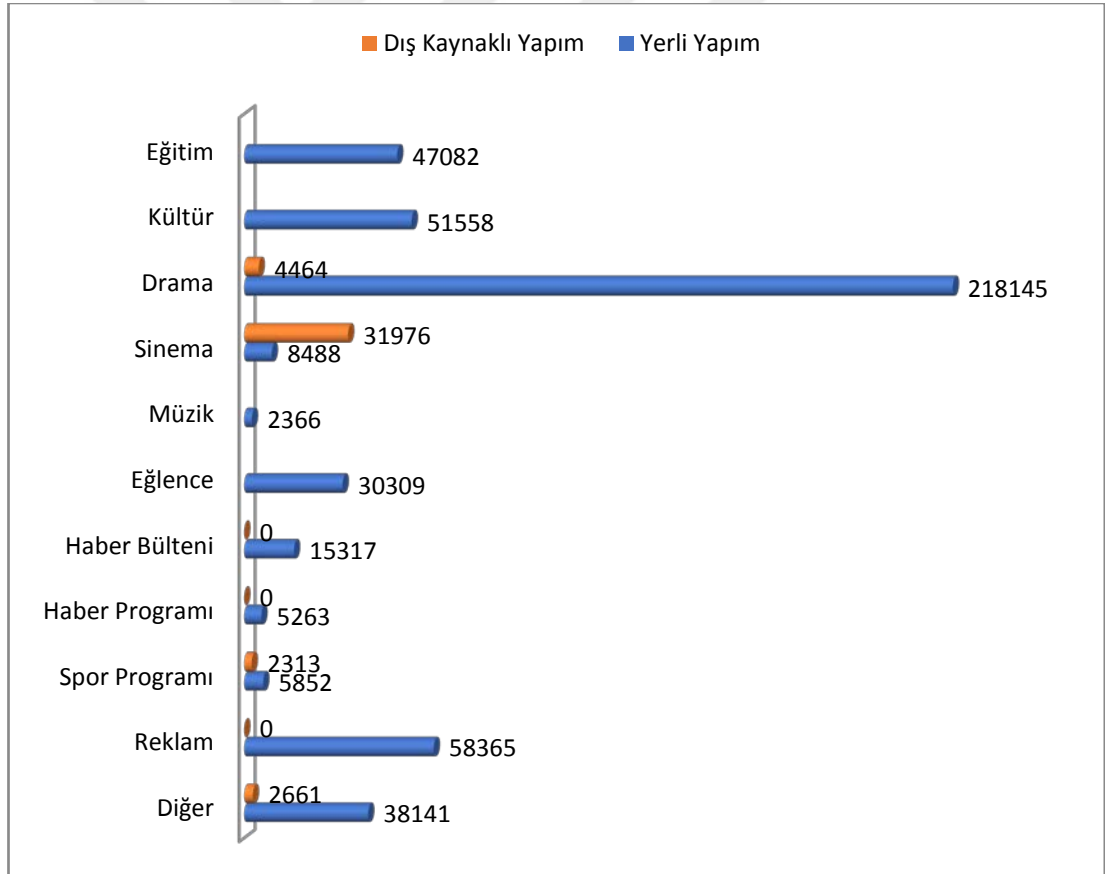
 kanalı logosunda ise genel kullanıma sadık kalınmış, sadece yazı rengi siyah, logodaki bant rengi turkuaz olarak seçilmiştir.

 logosu ise diğer logolara nazaran yazının yanına bant kullanmak yerine TRT televizyonun genel logosunda bulunan sol tarafındaki eğik çizginin yanına TRT ibaresini kırmızı rengiyle yazıp, "OKUL" yazısını da mavi degradeli bir şekilde yan tarafına doğru konumlandırılmıştır.

İngilizce ve Haber ağırlıklı olduğundan Türkiye'nin tanıtımı açısından önemli bir araç olduğu düşünülerek, dünya çapında temsil edeceğinden logosu da diğer kanallardan farklı tasarlanmıştır. "TRT" yazısı mavi degradeli tasarımı ile "WORLD" yazısının "O" harfi de güç ve dengeyi ifade etmektedir.

1.5 Televizyon Yayıncılığında Haber Türleri

TRT ülkemizde: spor, kültür, belgesel, eğlence, drama, müzik ve eğitim yayınlarıyla her yaş grubundan izleyiciye hizmet veren ve nitelikli ve sorumlu yayıncılık anlayışıyla faaliyet göstermeye devam etmektedir. Programlarının hedef kitesine ulaşmasını yaptığı çalışmalarla yayın içi/dışı ortamlar gibi tanıtım uygulamaları kullanarak tanıtım faaliyetleri ile sürdürmektedir. Aşağıda gösterilen tabloda da TRT1 'in program türlerine göre dağılımı bulunmaktadır.

Şekil 1.2. TRT1 Yayınlarının Program Türlerine Göre Dağılımı (dk)

Kaynak: TRT Genel Yayın Planı, 2015

Şekil 1.3. TRT Haber Ekranı

Kaynak: TRTTelevizyon (2015). “TRT 1 ANA HABER Yeni Stüdyosunda.” *YouTube*, youtube.com/watch?v=Qg9KHMycur8 adresinden erişilmiştir.

TRT1 Ana Haber hafta içi her gün yayın yapmaktadır. Bu bültende politika, siyaset ve ekonomi gibi öne çıkan konuların röportajlarla ve günün gündemine göre gelişen canlı yayınlarıyla her gün yayın yapmaktadır.

1.5.1 Ekonomi Haberleri

Ekonomi haberciliğinin olmazsa olmazı verilerdir. Maaş, kâr, buzdolabının fiyatı, enflasyon, dış ticaret, üretim, ihracat, döviz kuru, altın, petrol v.b. Ancak sonuç olarak haberlerin büyük kısmında ortada veri ya da verinin yorumu vardır. Böyle durumlarda görsel medyada haber mutlaka grafiklerle desteklenmelidir (Çapa, 2013: 42).

Haber örneği;

"Şirketler 114.5 milyar dış borç ödeyecek."

En başta ekonomi haberlerinin haber kaynakları, iş ve sermaye çevreleri, devletin ekonomik karar alma merkezleri ve ekonomik kurumları, resmi kurumlar, öğretim elemanları, reklam verenler ve halkla ilişkiler birimleri gibi geniş bir yelpaze uzanır (Yüksel, 2012: 116).

Ekonomi haberlerini diğer haber türlerinden ayıran yönü, konu edindiği olaylardır. İşgücü, bankacılık, borsa, otomotiv, dünya piyasaları, döviz kurları, altın fiyatları kısacası ekonomiye dair her şey ekonomi haberleri için haber değeri taşıyan olaylardır (Işık ve Eşitti, 2015: 110).

1.5.2 Politika Haberleri

Günümüzde devletlerin odak noktası artık sadece kendi iç politikalarını takip etmekle kalmayıp, "Uluslararası İlişkiler" disiplininin gelişmesiyle birlikte bugün devlet yönetimleri, artık kendilerini ilgilendiren coğrafyalarda bulunan devletlerin iç işleriyle de yakından alakadar olmalıdır (Öztürk, 2013: 59).

Bu gelişmelerle birlikte iç politika, sonrasında gündemlerin uluslararası olmasıyla dış politika meydana gelmiştir. Tabi politika haberciliğini de iç politika ve dış politika diye kategorize etmemekle birlikte bu sınıflandırmaya parlamento haberciliğini de eklemek gerekir. İç politika haberciliğinde; ülkenin odaklandığı politik unsurlar yer alırken, buna örnek olarak TRT 3'te yayınlanan TBMM'nin yayınları örnek verilebilir.

Haber örneği;

"Başbakanlık tezkeresinin oylanmasında anayasanın öngördüğü salt çoğunluğa ulaşılamadı - Arınç: 'Big brother bizi gözetliyor, bu karar önünde herkes şapka çıkarmalı'"

Şekil 1.4. TRT Politika Haberleri Yayın Görsel Örneği

Kaynak: TRT (2018). Canlı Yayın, <http://www.trt.net.tr/anasayfa/canli.aspx?y=tv&k=trt3tbmmtv> adresinden erişilmiştir.

10 Aralık 1994'te yayın hayatına başlayan kanal, Türkiye'nin en önemli kararlarını, siyasi tartışmaları, yeni yasaları ve ekonomi paketleri verilen yayınlar gerçekleştiriliyor.

1.5.3 Uluslararası Habercilik

Uluslararası iletişimin temel direği sayılan haber ajansları, son derece önemli kuruluşlardır. Toplama ve yayma işlemlerini, öteki kitle iletişim araçlarına oranla daha hızlı bir biçimde gerçekleştirmektedir.

1.5.3.1 Dış Haber

İletişim doğası gereği çoğulcudur ve bugün her zamankinden çok daha boyutlu, derinlikli ve profesyonel bir nitelik taşımaktadır. Aynı zamanda uluslararası ilişkilerin en önemli belirleyici unsurlarından biridir (Vural, 2013: 21).

Kitle iletişim araçları, kamuoyunun oluşumundaki en etkili araçlardır. Temel hak ve özgürlüklerimizden dolayı olan düşüncüyü açıklama özgürlüğünü bilgiye ve habere ulaşmayı, ulaştığımız bilgi ve haberi topluma iletmeyi ve yaymayı kitle iletişim araçları yoluyla geliştirilir (Çankaya ve Yamaner, 2012: 2).

Amerikan basınında dış haberlerin oranı öteki haberlere göre düşüktür. Amerikan okuru da diğer ülkelere oranla dünyadaki olayları yetersiz ve yanlış öğrenmektedir. Bunun ülkede kamuoyunun ilgi alanları, coğrafik ve kültürel yakınlıkları, siyasal, politik ve yönetim anlayışları, coğrafik nüfus yapılanması ile de şekillendiği söylenilebilir.

ABD medyasında dış haberin yer alabilmesi için bir başka ölçüt, ABD'nin de o olayın içinde dolaylı ya da doğrudan bulunmasının gerekliliğidir. Örneğin, 1960 yılındaki Vietnam Savaşı, 1970 ve 1980 döneminde Orta-Doğu olayları, ABD'nin içinde olduğu olaylardır. James Larson'un araştırması da bunu doğrular niteliktedir. Araştırmaya göre; dış olaylarla ilgili yayınların yüzde 60'ında konu ABD'yi ilgilendirmektedir (Girgin, 2004). ABD toplumuna göre yüksek oranda dış dünyaya açık ve ilgili toplumlarken, ABD'liler daha çok kendi iç meseleleri ile ilgilidir.

1.5.3.2 Türk Basınında Dış Haber

Dünyanın her yerinde olduğu gibi Türkiye'de de dış haberlerin oluşum sürecinde iki ana kaynak olduğu görülmektedir. Ulusal/uluslararası ajanslar ve muhabirler. Türkiye'de öne çıkan ulusal ajanslar şunlardır: Anadolu Ajansı (AA), Doğan Haber Ajansı (DHA), İhlas Haber Ajansı (İHA) ve Cihan Haber Ajansı (CHA). Türkiye'de yoğun olarak kullanılan uluslararası haber ajansları arasında da şunlar öne çıkmaktadır. Associated Press (AP), Agence France-Presse (AFP) ve Reuters. Bu haber ajansları günümüzde uluslararası haber akışının hemen hemen tamamını elinde tutmaktadır. Uzun yıllar Washington, Brüksel, Londra, Paris ve Berlin gibi sadece Batı başkentlerinde değil, Moskova'da bile muhabir bulunduran Türk medyası son dönemlerde Orta Doğu, Asya ve Afrika gibi coğrafyalarda da muhabir görevlendirmesi, özellikle TRT'nin çok boyutlu hale gelen Türk dış politikasının medyadaki bir yansıması olarak değerlendirilebilir (Vural, 2013: 22).

TRT'nin dış dünyaya açılan kapısı olan TRT WORLD, Türkiye'yi tanıtım açısından büyük ölçüde güçlendirmiştir. 2 seneye aşkın yayın yapan kanal, dünyanın belirli noktalarından bağlanarak, dünya haberlerini Türkiye'ye ulaştırmayı başarılı bir şekilde devam ettirmiştir.

Şekil 1.5. TRT World Haber Görsel Örneği

Kaynak: TRT World Arşivi (t.y.).

1.5.4 Kültür Sanat Haberciliği

Kültür-Sanat haberciliği, yaşanılan toplumda ve dünyadaki kültür-sanat alanındaki etkileri takip ederek, haber niteliği taşıyan olayların yazılı ve görsel olarak sunulduğu uzmanlık alanıdır.

Kültürün önemli bileşenleri kültürel yaşama yaratıcılıkla katkı sağlayan ve estetik beğeniye hitap eden tasarımlardır. Bu tasarımlara da sanat adı verilmektedir. Sanatın bileşenleri ise; musiki, resim, ebru, fotoğraf, sinema, grafik, edebiyat, tiyatro ve benzeri yaratıcılık faaliyetleri ile bunları her türlü icraatlarından oluşur.

Kültür-sanat haberciliği, bu tanımlamalar ile kültür-sanat faaliyetlerinin kitle iletişim araçları kanalıyla iletilmesine denmektedir (Ciravoğlu, 2013: 89). Bu habercilikte görsel vurgu işlevsellik açısından çok önemli olup, habere göre görsel malzemeler değişiklik gösterebilir. Fotoğraf ve video bu malzemelerin en önemlileridir.

Kültür Sanat Haberciliğinin kaynaklarına bakacak olursak, bu konuyu iki gruba ayırabiliriz. İlk olarak olay yerinden haber toplama ve insanlarla konuşmadır. İkinci kısımda ise belgeler, raporlar, reklamlar ve araştırma dosyaları buna örnek verilebilir. Bu kaynaklar da en çok yararlandıkları kaynaklardır. Bu haberi yaparken, haberi yapacak olan kişinin alanında uzmanlaşması, haber doğruluğu ve güvenirliliği açısından önemlidir.

Kültür Sanat haberciliğinin kaynaklarını aşağıdaki şekilde sıralayabiliriz;

- Tiyatrolar
- Sergiler
- Festivaller
- Galalar
- Filmler
- Yeni Yayınlar
- Konserler
- Açık oturumlar
- Aılışlar
- Yarışmalar

- Medyanın ön haberleri (konferans, kongre, ödöl, juri, ölüm v.b.)
- Sanat kurumlarının bültenleri
- Arkeolojik kazılar (Ciravoğlu, 2013: 93).

TRT World'de yayınlanan Showcase dünyadaki kültür sanat haberlerini ekrana başarılı bir şekilde yansıtmaya devam etmektedir. Geçtiğimiz yıllarda Trt Haber'de yayınlanan Kültür Sanat Dünyası, dünyadaki çeşitli gelenekleri, kültürleri ve sanatı ekrana başarılı bir şekilde yansıtmıştır.

Şekil 1.6. TRT World Showcase Programı

Kaynak:“Showcase - TRT World.”*Discrimination against Muslims Spikes in France, England*, TRT World, www.trtworld.com/video/showcase adresinden erişilmiştir.

1.5.5 Polis-Adliye Haberleri

Polis ve Adliye haberleri herkes tarafından ilgi gören, en dinamik, en şaşırtan ilgi çeken haberlerdir. Cinayetler, gasplar, suikastler, hırsızlıklar, tecavüzler, usulsüzler, protesto eylemleri, kaçaklıklar polis haberciliğinin ilgi alanına girer. Haberleri araştıran, bilgi ve belgeleri haber metni olarak tasarlayan, yazan ve sunan muhabirlere ise polis-adliye muhabiri denilmektedir.

Polis-Adliye haberciliğinin kaynaklarını aşağıdaki şekilde sıralayabiliriz;

- Polis muhabirleri trafik kazası, toplumsal olaylar gibi gelişmeleri telsizden öğrenebilir.

- Hastanelerin acil servisleri polis kayıtlarına geçmeyen, yaralanma, ölüm, intihar, darp gibi gelişmeleri acil servis aracılığıyla bilgilere ulaşılabilir.
- Yurttaşların şikayetlerini, ihbarlarını araştırmak ve değerlendirmek de habere ulaşmak önemli bir çıkış noktasıdır.
- İtfaiye ve deniz polisi, turistik yerlerde kültürel miras kapsamında yer alan bir

orman yangını veya bir tekne kazasını bu sayede erken öğrenebilir (Ciravoğlu, 2013: 79).

Şekil 1.7. Polis-Adliye Haberleri Programı Örneği

Kaynak: TRT World Arşivi

1.5.6 Magazin Haberleri

Magazin Haberciliğinde, çalışma alanının anlaşılması ve sınırlarının çizilebilmesi ve bu çerçevede "Magazin Nedir?" sorusuna cevap aramak gerekmektedir. Türk Dil Kurumu Sözlüğü şu şekilde açıklamıştır. Genellikle sanat, eğlence ve spor dünyasında tanınmış kişilerle ilgili haber ve yorumlardır.

Habercilik türleri içinde en dikkat çekici olan magazin haberciliği, diğer haber türlerine göre daha fazla araştıran ve eleştirel yaklaşımlar bulunmaktadır. Bu habercilikte genelde bol resimli, büyük puntolu, az metinli ve basit içerik kullanılmaktadır.

Magazin haberciliği, diğer habercilik türlerine göre daha geniş bir yelpazede olduğundan kaynaklarını da şu şekilde sıralayabiliriz.

- Sanatçılar, politikacılar, iş dünyasındaki ünlüler, sporcular v.b.
- Ünlülerin sıklıkla gittikleri mekanlar
- Büyük eğlence merkezleri
- Basın Bültenleri
- Kuruma gelen istihbaratlar
- Abone olunan ajanslardan gelen haberler
- Yapım şirketleri (müzik, film, dizi, reklam v.b.)
- Ajanslar yabancı kaynaklar
- Diğer kitle iletişim araçlarının yayınları (MEB, 2013: 12).

1.5.7 Spor Haberleri

Günümüz dünyasında spor konusunda, toplum oldukça ilgilidir. Spor, siyaset ve ekonomi alanında kâr, statü sağlamak amacı taşıyan kişilerin tarih içinde kazandıkları bedensel ve zihinsel yeteneklerin tek başına veya toplu olarak uyguladığı, estetik, teknik, fiziksel ve toplumsal bir süreçtir ve bu kendine özel yapısının dışında birçok kurum ile de etkileşim içerisindedir. Yönetim (kulüp yöneticileri v.b.), üretim (teknik kadro ve sporcular v.b.) ve tüketim (tarafhtarlar v.b.) taraflarının iletişimsel bir süreç içerisinde bulunduğu, bireysel kitlesel bir uğraş, toplumsal bir olgudur. Haber kaynaklarını ise şöyle sıralamak mümkündür.

- Ulusal ve Uluslararası Spor Federasyonları
- Ulusal ve Uluslararası Olimpiyat Komitesi
- Taraftar Dernekleri
- Spor Kulüpleri
- Kulüp Yöneticileri (Çapa, 2013: 133).

Spor haberlerinde, maç öncesi ve maç sonrası, sporcu ve taraftarların nabzını tutar, gelişmeleri aktarır ve sporcuların kamplarından özel yaşamlarına kadar geniş bir şekilde haber verilmektedir. Bu haberler, sporun çeşitlerine göre değişiklik göstermektedir. Bu çeşitliklerin özellikleri şunlardır;

- Yapılan spor müsabakalarının zamansal dizilim çerçevesinde verilmiş gelişmeler yer verilir.

- Spor haberlerinde spor içi ve dışı tüm gelişmelere yer verilir.
- Spor muhabiri, oyuncuların nasıl oynadıkları hakkında haberleri aktarmaktadır (Çapa, 2013: 122).

Spor muhabirlerinin uzmanlık alanı haline gelmesi ile birlikte spor muhabirinin kişisel ve meslekî gelişimi önem kazanmaya başlamıştır. Spor muhabirlerinin başarılı olabilmesi için gereken nitelikler şunlardır;

- İletişimi güçlü olmalıdır.
- Akıcı konuşabilmelidir.
- Spor etkinliklerine ilgi duymalıdır.
- Girişken olmalıdır.
- En az bir yabancı dil bilmelidir.
- Sürekli spor ile alakalı araştırmalar yapmalıdır (Çapa, 2013: 122).

Şekil 1.8. Spor Haberleri Programı Örneği

Kaynak: <https://www.youtube.com/watch?v=iWkPMDFHnyE> adresinden erişilmiştir.

2. GRAFİK TASARIM VE TÜRK TELEVİZYONCULUĞU

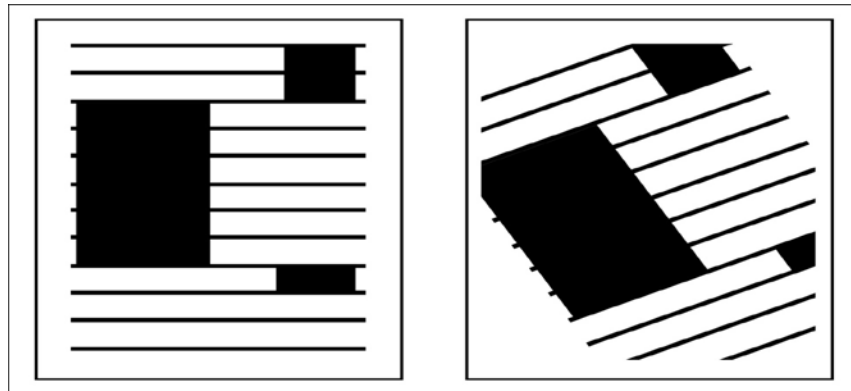
2.1 Grafik Tasarım

2.1.1 Grafik Tasarım Nedir?

Grafik Tasarım, bir mesajı iletebilmek için yazı ve şekillerden oluşturulmuş, anlam bütünlüğü olan görsel kompozisyonlara verdiğimiz genel bir ifadedir (Boztaş, 2011: 46). Grafik tasarım, görsel bir iletişim sanatıdır. Birinci işlevi de, bir mesaj iletmek ya da bir ürün ya da hizmeti tanıtmaktır (Becer, 2015: 33).

2.1.2 Grafik Yüzeyler

Grafik Tasarım yüzeyini bütünüyle kavrayabilmek için, insanın görmeye dayalı doğasını ve boşluk kavramının bilinmesi gerekir. Bütün grafik tasarımlar (kağıt, film, video ya da bilgisayar görüntüleri), genellikle dört köşe üzerine sınırlandırılmış iki boyutlu yüzeylerden oluşur. Tasarımcı bu iki boyutlu yüzeyler üzerinde bir bütünlüğü oluşturmakla birlikte bu görsel unsurlar, kenar çizgileriyle aynı yönde yerleştirildiklerinde düzenli ve durağan, karşıt yönde olduğunda ise dinamik ve enerjik bir yapı oluştururlar (Becer, 2015: 23).

Dinamik

Durağan

Şekil 2.1. Dinamik ve Durağan Yapılar

Kaynak: Becer, 2015.

2.1.3 Tipografi Nedir?

Johann Gutenberg, tipografi terimini ilk kez metal harflerini tanımlamakta kullanmıştır. Günümüzde ise, bütün baskı yazıları ve noktalama işaretlerinin sanatsal ve tasarıma dayalı özelliklerini ve üretim teknolojilerini konu alan bir uzmanlık alanı olarak kabul edilmektedir.

Grafik iletişimin vazgeçilmez unsurlarından biri olan tipografinin birinci amacı okunmaktır. Grafik tasarımcı bu durumda tipografi dilini iyi tanımalı ve kullanmayı bilmelidir. Bu tipografik karakterlerin seçimindeki en önemli unsur, okuyucunun gereksinimleridir. Tipografik unsurlarla aktarılacak bilgiyi araştırıp, önem sırasına göre veriler sıralanmalıdır (Becer, 2015: 176).

2.1.4 Renk Nedir?

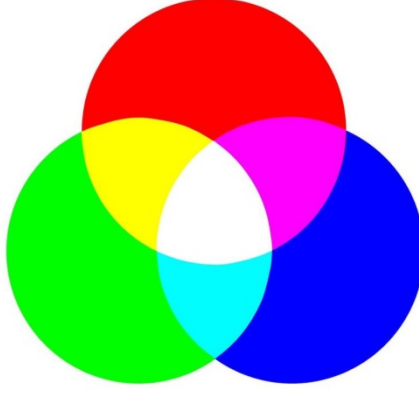
Televizyonda grafik tasarımın oluşturduğu anlatı dünyasının temelinde renk ögesi yer almaktadır. Çünkü renkler aracılığıyla oluşturulmak istenen düşünce yapıları, izleyiciye aktarılabilir. Renklerin taşıdığı anlam ve göstergebilimsel açıdan baktığımız zaman büyük bir önem oluşturmaktadır. Bu noktada renk kavramını irdelemek yerinde olacaktır (Kırık, 2013: 72).

Renk, ışığın insan gözünün algılayabildiği değişik dalga boylarının her birine verilen isim olarak adlandırılır. Grafik tasarım ele alındığında, renk konusunu 3 ana özelliğiyle indirmek mümkündür.

Renk tonu, bir renge ait olan ve bu rengi diğer renklerden ayırmamıza yardım eden özelliğe verilen isimdir. Doygunluk (Satürasyon), bir rengin saflık düzeyini bildirdiği gibi resmin içindeki grinin yoğunluk düzeyini de ifade eder. Tam doymuş bir resmi için gri renk bulunmaz ve bu tür ayrımlar "canlı" ya da "parlak" olarak adlandırılır. Parlaklık, bir rengin koyuluk derecesini anlatmakta kullanılır. Bir rengin parlaklığı siyah beyaz dengesiyle anlaşılır (Ambrose ve Harris, 2014: 203).

2.1.4.1 RGB Nedir?

Toplumsal ana renkler, farklı kombinasyonlar halinde birbirlerine eklendiğinde görünür ışık tayfındaki bütün renkleri üreten üç ışık rengidir. (red, green, blue) Bu renkler dijital ortamlarda kullanılmaktadır. Televizyonda grafik için ise bu renk grubu uygundur.

Şekil 2.2. Televizyon İçin Uygun Renk Grubu

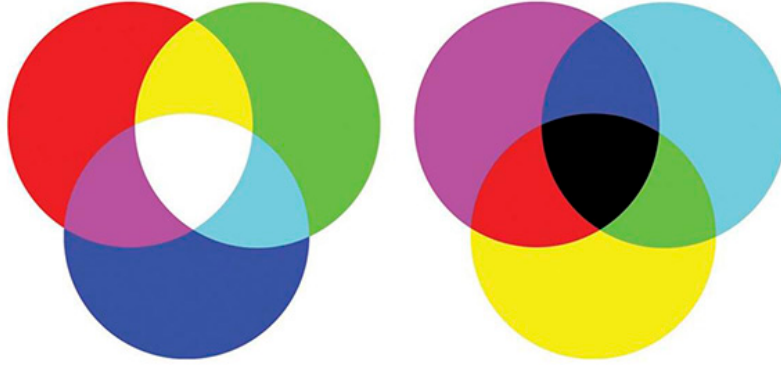
Kaynak: Karataş, M. (2017). “CMYK vs RGB – MuzafferW3 – Medium.” *Medium*, Augmenting Humanity, medium.com/muzafferw3/cmyk-vs-rgb-549168e5a698 adresinden erişilmiştir.

2.1.4.2 CMYK Nedir?

Çıkarımsal ana renkler, farklı kombinasyonlarda olduklarında bir renk tayfı oluşturan pigmentlerdir. CMYK (Cyan, Magenta, Yellow) renk sistemi baskı sistemlerinde matbaalarda kullanıldığı gibi dijital baskı makinelerinde ve bazı fotoğraf baskısı yapan mürekkepli ve lazer yazıcılarda kullanılır.

Kırmızı, yeşil ve mavi (Red, Green, Blue), RGB renkler beyaz ışığı oluşturan ana renklerdir. Bu renkler eklenen (additive) ana renkler olarak adlandırılır. Çünkü bu üç renk karıştırıldığında beyaz ışık üretirler. Siyan, macenta ve sarı renkler ise eksilen (subtractive) ana renklerdir. Dört renk ya da trigomi olarak adlandırılan matbaa baskısında kullanılır.

Renklerin basımı ile, insan gözünün üç renkli görüş prensibiyle hemen hemen aynıdır. İnsan gözünün üç çeşit alıcısı olup, bunların her biri ışığın ana renklerine (RGB) duyarlıdır. Aşağıda bulunan tabloda görüldüğü üzere eklenen ana renklerden herhangi iki tanesini birbiriyle karıştırılması eksilen ana renklerden birini oluşturur. Renkli basımlarda kullanılan temel renk ayırma işlemlerinde temel prensip budur (Ambrosso ve Harris, 2014: 79).

Eklenen (Additive) Ana Renkler Eksilen (subtractive) Ana Renkler

Şekil 2.3. Eklenen ve Eksilen Ana Renkler

Kaynak: “Additive And Subtractive Color Mixing Tvtechnology Subtractive Primaries.” (t.y.). *Navi Designs*, www.navigawc2017.com/subtractive-primaries/additive-and-subtractive-color-mixing-tvtechnology-subtractive-primaries/ adresinden erişilmiştir.

2.1.4.3 Renklerin Dili

Kırmızı; dikkat çekici, dikkat artırıcı, ilgi çekici, hareketlilik sağlayıcı, beyni çalıştırıcı, heyecan verici, sağlık, canlılık, aşk, zafer hissi, enerji, cömertlik, fedakarlık, ihsan, acıma, cesaret, güç, hayat dolu etkiler taşır. Abartılması halinde, sertlik ve şiddet, tehlike, rahatsız edicilik, zulüm, günah ifade edebilir.

Uçuk pembe; nezaket, yumuşaklık, tatlılık, çekingenlik, mahcubiyet, duygusu telkin eden bir renktir. Turuncu; neşe verici, ısıtıcı, birlik olmaya yönlendirici, çok kullanıldığı takdirde huzursuz edici, zenginlik, ışık ve verimliliği temsil eden bir renktir. Önsezinin, duru sevincin, dengeli gücün, sembolü turuncu, iyimserlik yayar.

Sarı; en ışıklı, hareketli, parlak ve neşeli renk olan sarı, zenginlik, bolluk, şeref ve sadakati hatırlatır. Sarı entelektüel olma, yöneticilik, hırs, iddia ve özgürlüktür. Kahverengi; yeşil gibi yaşamın yeşermesini değil, olgunluğu temsil eden yatıştırıcı bir renktir. Ayağı yere basan, kararlı, ketum bir davranışa yönelticidir ve ciddiyet simgeleri.

Yeşil; Genel olarak yeşil ağaçların, yaprakların, çimenlerin rengi olduğundan serinletici ve sakinleştirici bir etkiye sahiptir. Sessizlik, verimlilik, hayat, büyüme, doğayı çağırıştırır. Her renkte olduğu yeşilin de farklı tür ve tonları farklı duygular uyandırabilir.

Mavi; hoşnutluk, iyi niyet, merhamet, açık sözlülük, dürüstlük, esneklik, yumuşak başlılık, anlaşma uzlaşma, işbirliği ve huzuru çağırır. Heyecan giderici ve sakinleştirici etkisi vardır. Mavi ister çok koyu, ister çok açık olsun içinde özgürlük taşıyan bir renktir. Koyu mavi olan lacivert renk, ciddi olmaya ve kapsamlı düşünceye sevk eden bir renktir.

Mor; asalet, mistizm, utanç, hüznün, aşk ve aklın birleşimi, itibarın rengidir. Beyaz; bütün renkleri içinde barındırdığından birliği ve saflığın sembolüdür. Bir açıklık ve şeffaflık idealini yansıtır. Siyah; Beyazın zıttı olan siyah, iyi-kötü, gündüz-gece, yin-yang, yaşam-ölüm, gibi var olan doğal ikilemlerin 'diğer' rengidir. Siyah, yas, pişmanlık, suçluluğu sembolize edebileceği gibi, derin dinlendirici sessizlik ve sonsuzluk ya da yapısal kuvveti sembolize eder (Martel, 1995: 85).

2.2 Türkiye Televizyon Haberciliğinde Grafik Tasarımın Kullanımı

Televizyonda grafik bölümünün çok çeşitli görevleri vardır. Tanıtımlardan, şekil ve grafiklere, fotoğraf ve animasyon kullanılmasına kadar her şey bu bölümün sorumluluğu altındadır. Bu grafik düzenlemeler teknolojinin gelişmesiyle birlikte daha kolay bir halde bilgisayar üzerinden yapılmaktadır.

Grafik çalışmalarının amacı izleyiciye programın gidişatı ile alakalı genel atmosferini yansıtmak, verilen bilgilerin net ve doğrudan bir şekilde iletilmek, ekrandaki görseli sadeleştirerek daha anlaşılabilir bir halde seyirciye aktarmaktır. Tabi bu ekranı kullanırken iki maddeye dikkat etmek gerekir. Bunlar teknik ve estetikdir. Teknik olarak aspect ratio denilen, görüntü çerçevesinin en - boy oranı anlamına gelen bu alanda kullanılan materyalleri bu kapsamda dikkate almak gerekir. Estetik kısmında ise, iletilmek istenen mesajı grafik çalışmalarıyla en göze hoş gelecek şekilde tasarlanmalı ve tasarlarırken de kompozisyon, renk, tipografisine dikkat edilmelidir. Tabi bunlar tasarlanırken bilgisayar üzerinden çeşitli programlarla yapılabilir. Aşağıda bahsedeceğimiz programlarla yapılırken, bu ekran oranlarına da sadık kalınması gerekmektedir (Gökçe, 1977: 288).

2.2.1 Televizyonda kullanılan grafik programları

Televizyon Kanalları'nın grafiklerinin hazırlanmasında kullanılan programlar şu şekildedir;

- Adobe Photoshop
- Vizrt
- Orad
- Adobe After Effects
- Adobe Illustrator
- 3D Max
- Cinema 4D

Bu programların içinde en önemlisi Vizrt programıdır. Çünkü günümüzde televizyon kanallarında kullanılan bir onair graphics (canlı yayın grafik) sistemidir. 'Haber Grafiğinin Hazırlık Aşaması' kısmında göreceğimiz grafikler bu program üzerinden yapılmaktadır. Haberlerde gördüğünüz altta bulunan bantlar, logolar ve grafiksel anlamda gördüğünüz her şey değiştirilebilir veritabanıyla grafikleri ekrana verebileceğiniz bir sistem tasarım yazılımıdır. En büyük avantajlarından biri de 'render' denilen, görsel-animasyonları hazırladıktan sonra video haline çıkış alma zorunluluğunun olmamasıdır. Çünkü gerçek zamanda oynatır ve ekrana gerçek zamanda yollanabilme imkânı vardır.

2.2.2 Televizyon Ekranının Ölçek Oranı

Televizyon ekranlarının enin boyuna oranı 3/4 olduğuna göre, bütün fotoğrafların ve tüm grafik çalışmalarının da bu orana uygun olması zorunludur. Bu orana da önceden bahsettiğimiz gibi 'aspect ratio' adı verilir. Grafik çalışmalarında bu orana uygun bir malzeme kullanıldığında da bunu gerçekleştirmenin yolu, gelen malzemenin enini ve boyunu yeniden ayarlamak veya fotoğraf küçükse de etrafı photoshop dediğimiz programla doldurup o şekilde yayına verilebilmektedir.

2.3 Haber Grafiğinin Hazırlık Aşaması ve Kullanım Alanları (TRT World Örneği)

Haber grafiğinin hazırlık süreci kameramanların ve muhabirlerin bulundukları yere ait tüm videoları kanalın arşiv bölümüne göndererek başlar. Genel yayın yönetmeni, prodüktör, haber müdürü ve editör haber ile alakalı toplantı yapıp, konu

üstünden yayına en kaliteli bir şekilde nasıl aktarabileceği konuşulur. Editör muhabirin gönderdiği bilgilerle ve çeşitli haber ajanslarından (AP, AFP, Reuters, AA) konuyla ilgili haberleri araştırarak ve yayının akışına da uygun bir şekilde metni yazmaya başlar. Metin hazırlandıktan sonra metnin grafiğe uygun kısmı işaretlenir, mail yada otomasyon yoluyla grafik masasına gönderilir. Prodüktör, grafik metninin içeriğiyle ilgili grafik tasarımcıya bilgi verir. Eğer önceden hazırlanmış şablonlara uygunsa kullanılan şablonlar üzerinden yapılır. Grafik tasarımcı konuya göre fotoğraf bulup, fontun bold veya italik olup olmayacağına karar verir. Grafik bittikten sonra kullanılan grafik programından çıkış alınır ve montaja ya da canlı yayına verilmesi için rejiye gönderilir. Prodüktör kontrol eder ama yine bir hata çıkması ihtimalinde bile malesef bütün sorumluluk grafik tasarımcının üzerindedir.

2.3.1 Renk Paleti

Renk, Kurumsal Kimlikte tutarlılığı sağlayan en önemli elemanlardan biridir. **TRTWORLD** kanalının temel kullanım rengi turkuazdır. Haberin türlerine göre renk çeşitleri belirlenmiştir. TRT World News kısmı açık mavi, Breaking News kısmı son dakika haberi olduğundan kırmızı renkleri, Business kısmı geniş kapsamda haber içeriği olduğundan turuncu, Sport kısmı spora yönelik olduğundan yeşil ve tonları, Weather hava durumu olduğundan mavi ve koyu tonları kullanılmıştır.

2.3.2 Tipografi

TRTWORLD kanalının haber grafiklerinde tüm bir bütünlük sağlamak amacıyla standart yazı karakteri olarak tırnaklı ve bold bir font seçilmiştir.

2.3.3 Logo ve Etiketler

Diğer tüm etiketlerle uyumlu ve opsiyonel olarak tasarlanır. Özellikle 'Arşiv' ve 'Özel' etiketleri haberin çeşidine göre kullanılır. 'Canlı' etiketi yalnızca standart etiket olarak kullanılabilir.

Şekil 2.4. Standart Canlı Etiket

Kaynak: TRT World Arşivi (t.y.).

2.3.4 Alt Yazı Bandı

Ticker gün haberlerinin televizyonun alt kısmında bulunan bant şeklinde haber çeşidinin günü ile ilgili bilgiler bu bant aracılığıyla kayan yazı şeklinde seyirciye sunulmaktadır. Ticker'ın haber çeşidine göre bir çok çeşidi vardır. Tabi yukarıda bahsettiğimiz üzere haber türlerinin renklerine göre sol kutucuğun rengi değişebilmektedir.

Kaynak: TRT World Arşivi (t.y.).

Şekil 2.5. Alt Yazı Bandı

Kaynak: TRT World Arşivi (t.y.).

2.3.5 Bant

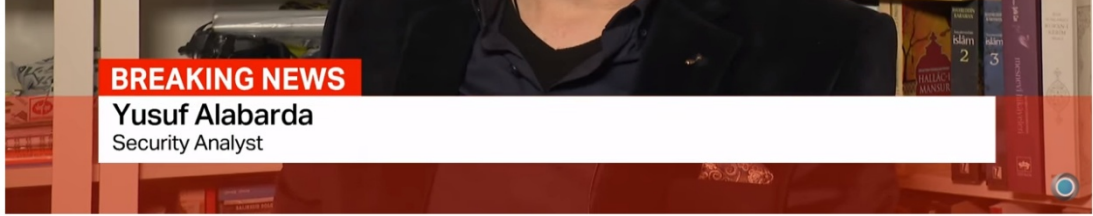
İngilizcede Strap veya Karakter Jeneratörü (Character Generator) olarak geçer. Anlık olan haberin konusuna bağlı olarak banttaki yazıyı değiştirme, geliş ve gidiş animasyonları verme gibi olanaklar sağlar. Tabi bu bantların çeşitli varyantasyonları vardır. Tek satır, çift satır gibi değişik tasarımları da mevcuttur. Genel tasarımda da bandın altına şeffaf bir bant daha koyarak estetik bir görünüm kazandırılmıştır.

Şekil 2.6. Bant Örneği

Kaynak: [TRT WORLD]. (22 Şub 2018). *Turkey's Border Mission: Turkey warns Syria against helping YPG*. <https://www.youtube.com/watch?v=bqJWhOJTFW8> adresinden erişilmiştir.

Son dakika strap'lerin ilk baştaki bandı kırmızıdır ve "Breaking News" yazısı animasyon olduğu halde gitmez. Sadece konu ile alakalı cümleler değişir.

Şekil 2.7. Son Dakika Strapteri

Kaynak: [TRT WORLD]. (20 Ocak 2018). *Breaking News: Turkey begins operation against YPG in Syria*. <https://www.youtube.com/watch?v=IztHm22upUw> adresinden erişilmiştir.

2.3.6 Teaser yazıları

Teaser, haber yayına girilmeden önce izleyicinin dikkatini çekmeyi sağlamak ve merak uyandırmak amacıyla ön tanıtım denilen, haberin tamamını yayınlamadan önce kısa tanıtıma verilen isimdir. Teaser yazılarının oluşturulması son derece önemlidir. Haberin konusunu iyi bir şekilde anlatmak amacıyla editörlerden gelen keyword'ler ile teaser yazılır. Burada önemli bir kısım ise videoların kurguya girmeden önce iyi seçilmesi ve yapan montajcının ise dinamik ve dikkat çekici bir şekilde teaser'ı bitirmesidir. Tasarım olarak incelediğimizde strap'ler ile uyumlu olduğu görülmektedir ve bu kurumsallık açısından son derece önemlidir. "COMING UP" kısmı mavi background üzerine yazılmış, verilecek haberin başlığı ise bold ve görünür bir şekilde, şeffaf bir arka planın üzerine yazılarak okunurluluğu sağlamıştır.

Şekil 2.8. Teaser Örneği

Kaynak: TRT World Arşivi (t.y.).

2.3.7 Kelebek

Görüntülerin rejî tarafından verildiği, genelde spiker ve muhabirin yan yana 2 farklı görüntü çerçevesinden verildiği bir kullanım türüdür. Haberin büyük bir bölümü bu grafiksel görünümünden oluştuğu için seçilen rengin, çerçeve boyutunun ve arka planın göz yormadan sade bir şekilde tasarlanması gerekir ve bu da yayına büyük bir estetiklik kazandırır. Strap ve Ticker geldiği zaman boyutları ona göre şekillenmelidir. Bu keleklerin farklı türleri vardır. Biraz incelemek gerekirse;

İlk tasarımda sol kutuda dönen görüntüye DSF verilir. Sağ tarafta ise konuyla ilgili spiker ya da konuk açıklamalarda bulunur. boyu daha uzundur. Görüldüğü üzere strap'li bir kelebektir. Ona göre tasarlanmıştır. İkinci tasarımda spiker ve muhabirin bulunduğu iki tarafı eşit bir kelek bulunmaktadır. Strap'i olmadığı için boyuna daha uzun olmuştur.

Şekil 2.9. Kelebek Örneği

Kaynak: TRT World Arşivi (t.y.).

2.3.8 Telefon Bağlantısı

Telefon bağlantısı haber yayını için önemli araçlardan biridir. Bilgiyi verecek kişinin müsait olmaması durumunda telefon bağlantısı tercih edilir. Kişinin fotoğrafının konulması hem izleyici açısından, hem de tasarım uygunluğu açısından daha uygundur. Fotoğrafın altında harita konumunun kullanılması görsel açıdan da kişinin konumunun harita ile belirtilmesi haber içeriğini de anlamamıza olanak sağlar. Full ekran kullanılır ve yine strap'te de anlaşılır bir şekilde bağlanan kişinin ismi ile unvanı yazmaktadır.

Şekil 2.10. Telefon Bağlantısı Örneği

Kaynak: TRT World Arşivi (t.y.)

2.3.9 Skype Bağlantısı

Skype bağlantısı ise, kameraman ve muhabir olmadığı takdirde konuğun skype bağlantısıyla ekrana iletme imkanı verir. Kelebek ile ekranı bölerek yine nereden bağlandığını göstererek izleyiciyi bilgilendirme olanağı sağlar.

Şekil 2.11. Telefon Bağlantısı Örneği

Kaynak: TRT World Arşivi (t.y.).

2.3.10 Kişi Grafiği

Kişi grafiği ekranda şık durması için kişi söyleminin grafiksel açıdan, okunurluğu, tipografisi ve kullanılan renkleri son derece önem arz etmektedir. Çünkü izleyici perfore ile birlikte yazıyı da ekranda en iyi şekilde görmek isteyecektir. Bu açıdan aşağıda görüldüğü üzere tasarımı uygun bir ölçüde Ahmet Davutoğlu fotoğrafı kullanılarak doğru bir şekilde algılanıp, sağ tarafında da siyah fonda beyaz yazı yazılarak doğru grafik elde edilmiştir. Tırnak işaretlerini mavi ve büyük yapılması ise estetik açıdan güzel bir görünüm kazandırmıştır.

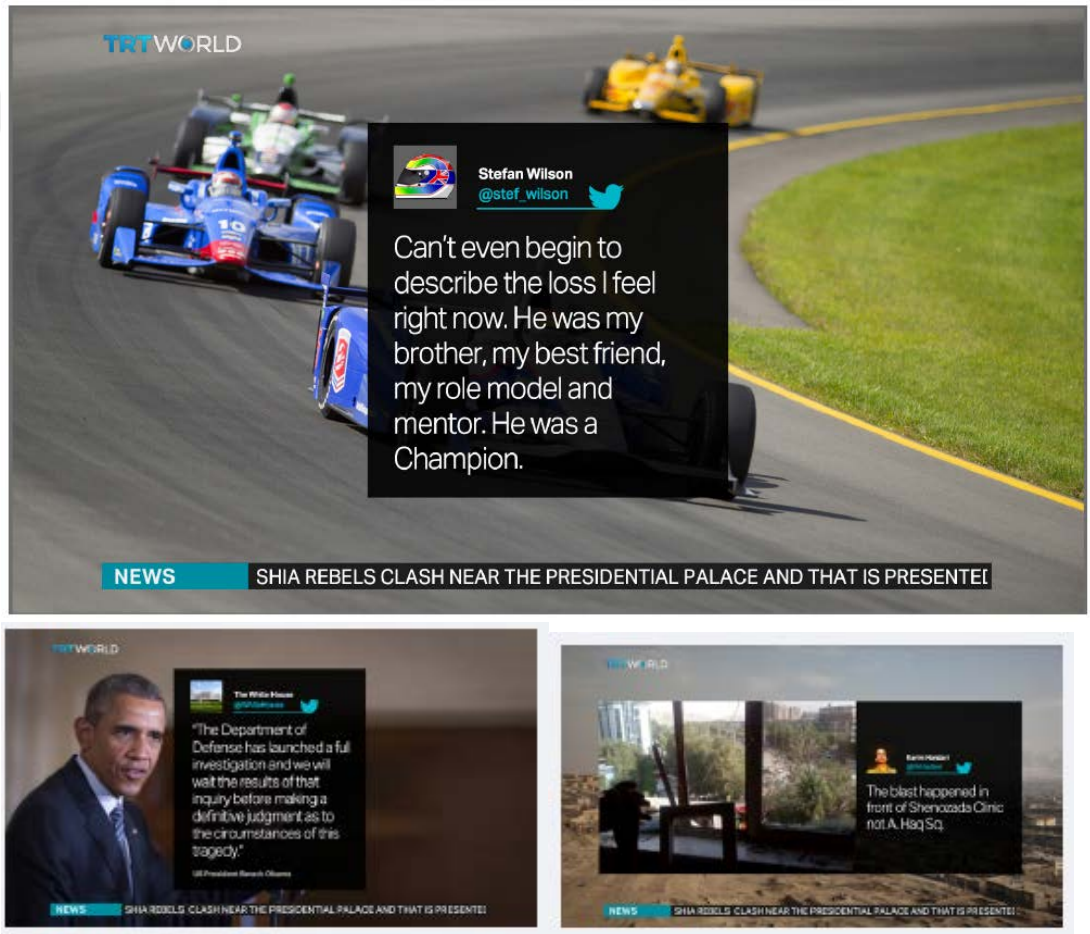

şekil 2.12. Kişi Grafiği rneği 34

Kaynak: TRT World Arşivi (t.y.)

2.3.11 Sosyal Medya Grafiği

Sosyal medya grafiğinde ise, az önce bahsettiğimiz kişi grafiğinin tarzına benzemektedir. Burada görselin ayırt edici özelliği Twitter, Facebook, Instagram'da bahsedilen kişinin kullanıcı adı ile birlikte sosyal medya ikonları kullanarak kurumsallığa uygun bir şekilde tasarım yapılmıştır. Tabi ki fotoğraf bulunmaması durumunda grafiğin çeşitlerinin de yapılması gerekir.

Şekil 2.13. Sosyal Medya Grafiği Örnekleri

Kaynak: TRT World Arşivi (t.y.).

2.3.12 Madde Grafikleri

Öncelikle Madde grafiklerinde önemli olan cümleyi izleyicinin okuması gereken bir uzunlukta olmasıdır. Başlığın büyük ve bold bir şekilde siyah fona mavi

olarak yazılıp ön plana çıkarılmak istenmiştir. Mavi çizgiler maddelerin ayrıştırıcı rolünü üstlenmiştir.

Şekil 2.14. Madde Grafiği Örneği

Kaynak: TRT World Arşivi (t.y.).

2.3.13 Tarih Çizelgesi Grafiği

Bu grafiğin diğer grafiklerden ayıran en çarpıcı özelliği ülkelerin veya şehirlerin afet, deprem, ölüm, anlaşma gibi önemli günlerin yıl dönümünü sade ve anlaşılır bir dil ile ekrana verilmesidir. Rectangle içine alınan bir resim ve bu resmin belirli bir kısmını kapatmayacak bir şekilde alfalı bir bant ile konunun önemini light ve bold fontlarla çekici bir hale getirilmesiyle tasarım tamamlanmıştır.

Şekil 2.15. Tarih Çizelgesi Grafiği Örneği

Kaynak: TRT World Arşivi (t.y.).

2.3.14 Standart Harita

Haritalar Türkiye’de yapılan haberlerde en çok kullanılan grafiklerden bir tanesidir. Ancak **TRTWORLD** kanalının diğer kanallardan ayıran özelliği sade tasarım ve renk kullanımıdır. Ülke sınırları çok göze batmayan bir şekilde, diğer etrafındaki ülkelerde gri renkle seçilmesi, seçilen ülkenin daha dikkat çekici olmasını sağlamıştır. Kullanılan bantlı yazılar ise yanında ikonları ile birlikte güzel bir belirginlik katmıştır.

Şekil 2.16. Harita Grafiği Örneği 1

Kaynak: TRT World Arşivi (t.y.).

Deprem haritasının diğer haritalar arasındaki farkını göz önünde bulundurursak deprem olan şehri (dalgalı daire efekti ile) daha çok belli etmek için kullanılır. Bu harita verildiğinde strap konulmaz. Odak noktasının deprem olan yer olması gerekir.

Şekil 2.17. Harita Grafiği Örneği2

Kaynak: TRT World Arşivi (t.y.).

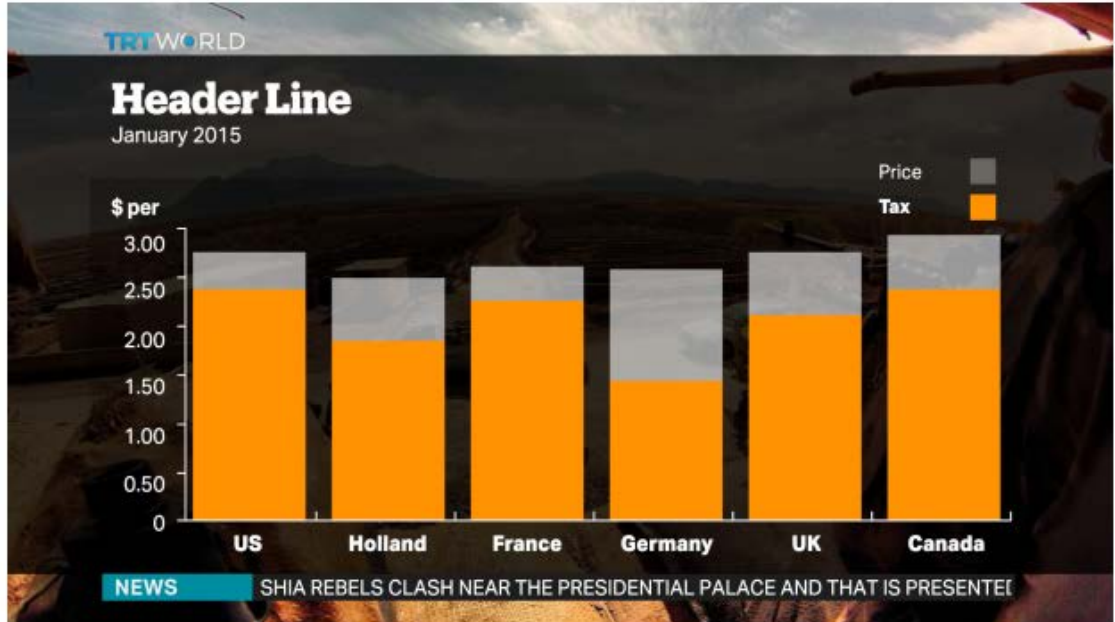
"İkon" 'Grekçe'de "imge", "beti" anlamını taşır; eikein sözcüğünden üretilmiştir ve eikein "benzeme" demektir. İkon, gösterenle gösterilenin ortak

özelliğini taşır (Bobaroğlu, t.y.) Bu deyimden yola çıkarak ikonlar, betimlenecek ismi en küçük ve sade bir şekilde gösterilene sunmak demektir. Habercilikte ise ikonlar çok sık kullanılan bir tür olmasa da karmaşadan uzak bir yapıyı anlatmak için kesinlikle doğru bir yapıdır. "İnfografik" gibi grafik türlerinde ikonlar çokça kullanılır. Bu grafik türünü de bir sonraki konumuzda görmüş olacağız.

2.3.15 İnfografik

İnfo-grafik, İngilizcede bilgi anlamına gelir. Bu nedenle ismiyle de anlaşılacağı gibi bilgi veren bilgilendiren grafik olarak adlandırılır. İçeriğine bakacak olursak, çok yazı barındırmayan, herhangi bir konu ile alakalı durumu anlatan materyallerin bir arada kullanılması anlamı taşımaktadır. Tabi bu ayrım birçok avantajı da beraberinde getirmektedir.

- Habere farklılık kazandırır.
- Daha fazla dikkat çekicidir.
- Akılda kalıcıdır.
- Kolay anlaşılır.
- Uzun bir konu daha rahat anlatılır.
- İnfografik ile sunulmuş bir haber daha keyiflidir.

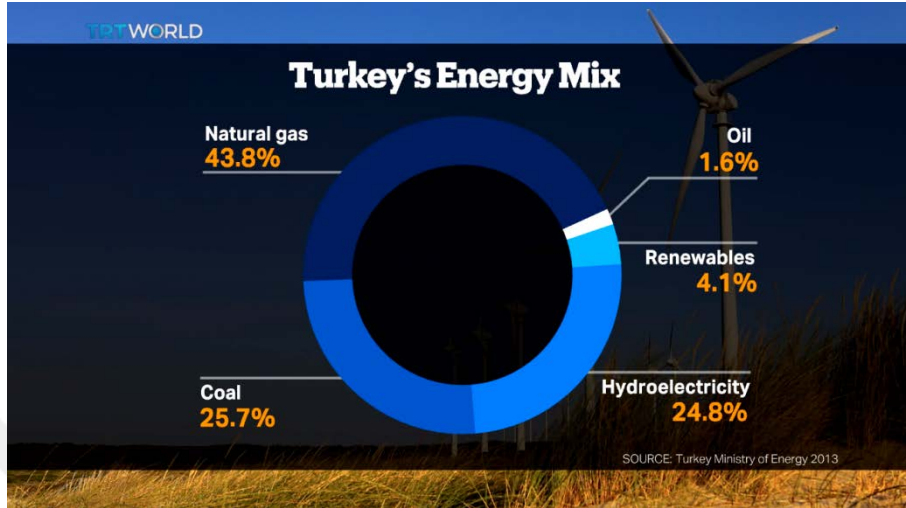

Şekil 2.18. İnfografik Örneği

Kaynak: TRT World Arşivi (t.y.).

2.3.15.1 Pasta Grafikleri

Pasta grafikleri oranları vurgulamak için tercih edilir. Yuvarlak yapılara sahiptir. Kaç çeşit bölünecek başlık varsa grafikte doğru yere konumlandırılmalı verilerden yararlanılmalıdır.

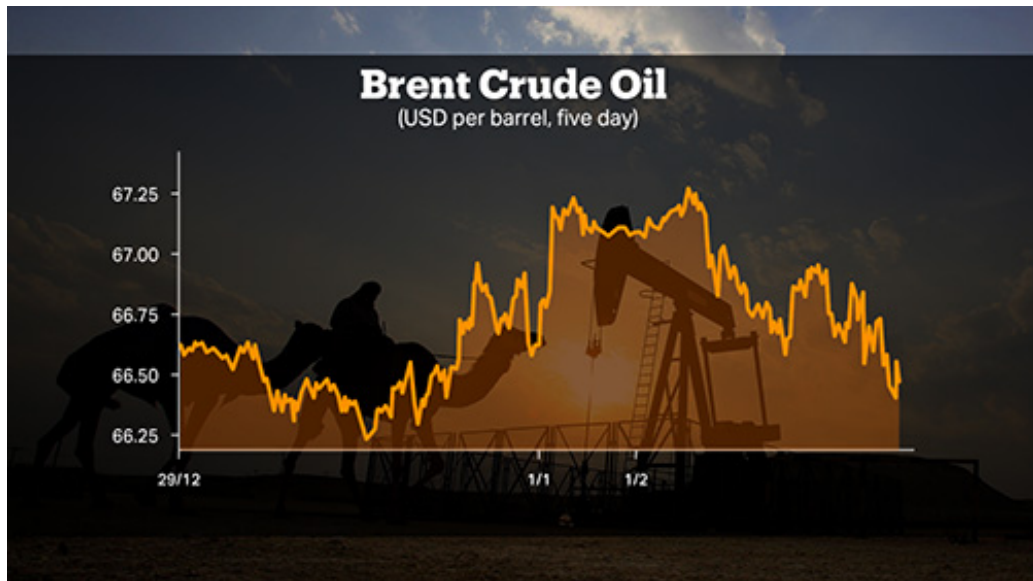

Şekil 2.19. Pasta Grafik Örneği

Kaynak:[TRT WORLD]. (7 Nisan 2017). *Money Talks: Turkey's new energy plans.* <https://www.youtube.com/watch?v=Aw1C9vMaQ-8> adresinden erişilmiştir.

2.3.15.2 Çizgi Grafikleri

Çizgi grafikleri zaman içerisinde artmayı ve azalmayı göstermek amacıyla bir çok veri serisini karşılaştırmak için yararlıdır.

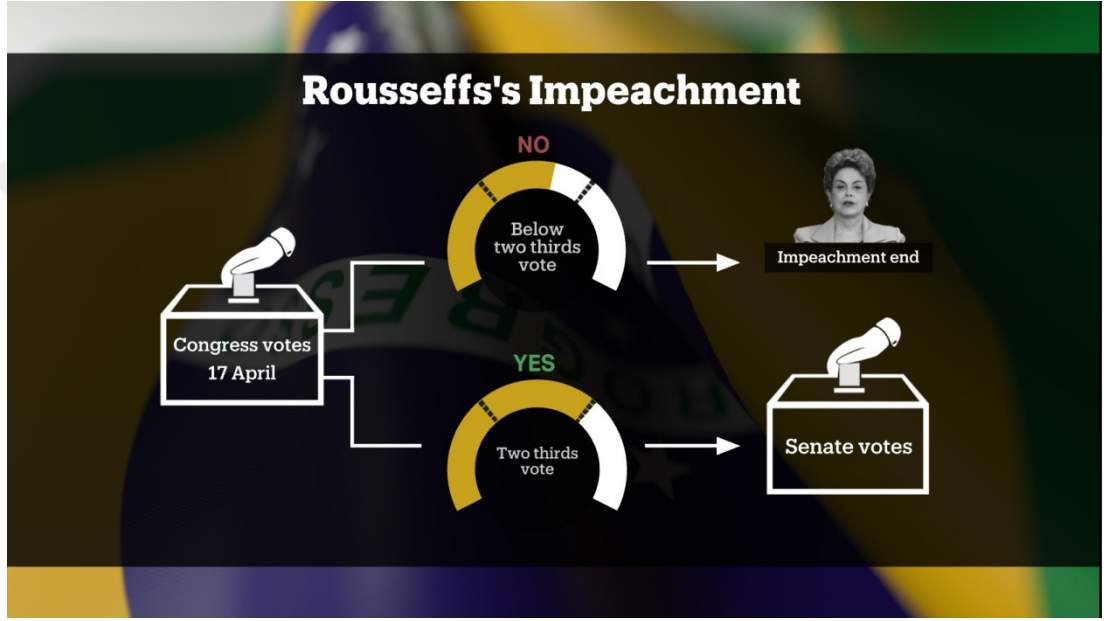

Şekil 2.20. Çizgi Grafik Örneği

Kaynak: TRT World Arşivi (t.y.)

2.3.15.3 Seçim Grafikleri

Seçim dünyada oldukça süregelen bir yapıya sahiptir. Yılların belirli dönemlerinde başbakanlık veya parti seçimleri yapılır. Tabi bu seçimler yapıldığı sırada, grafik türünün ve verilecek metnin çok iyi seçilmesi gerekmektedir. Partinin belirli bir rengi varsa o renk üzerinden ekrana verilmesi izleyicinin anlaması açısından büyük kolaylık sağlayacaktır.

Şekil 2.21. Seçim Grafik Örneği

Kaynak: TRT World Arşivi (t.y.).

2.3.15.4 Kişi grafikleri

Kişi grafikleri infografik açısından inceleyecek olursak son derece kurtarıcı bir rol üstlenmektedir. Aşağıdaki grafikte, kişileri ölü ve yaralı olarak ikiye ayrılmıştır. Yaralı ve ölü insanlar ile alakalı uygun fotoğraflar bulunamamakla birlikte izleyiciye ters tepki oluşturabileceğinden, verilen sayısal değer ile birden fazla ikon koyup pekiştirerek görsele bir artı kazandırmıştır.

Şekil 2.22. Kişi Grafik Örneği

Kaynak: TRT World Arşivi (t.y.)

2.3.15.5 Finans Grafiği

Ekonomi grafiği günümüzde çokça kullanılan grafik türlerinden biridir. Bu grafikte en önemli ayrıntı renklerdir. Çünkü artma ve azalma işlemlerinde genelde "ok" tercih edilir. "Yeşil" renginin artan "kırmızı" rengin ise azalan olan kısımda olduğu gözlenmektedir. Böylece anlaşılabilirlik etkisi son derece kuvvetli olmuştur.

Şekil 2.23. Finans Grafik Örneği

Kaynak: TRT World Arşivi

2.3.15.6 Spor Grafikleri

Spor haberleri dünyada en çok takip edilen haber türlerinden biridir. Spor, diğer türlerden daha farklıdır. Dinamik ve enerjiktir. Rengi ve görsel tarzı diğerlerinden daha farklı olmalıdır. Tabi bununla birlikte spor alanları çok fazla olduğundan grafik çeşitliliği de fazladır.

TRT WORLD

Henrique Da Silva

Wins	12
Losses	3
Age	28
Height	6'3"
Weight	93kg

A graphic for a sports broadcast featuring a male fighter, Henrique Da Silva, wearing a Brazilian flag and boxing gloves. The background is dark with stadium lights. The TRT WORLD logo is in the top left corner.

January Transfer Window

Philippe Coutinho Alex Sandro Alexis Sanchez

A graphic for a sports broadcast featuring three football players: Philippe Coutinho (Liverpool), Alex Sandro (Chelsea), and Alexis Sanchez (Manchester City). Each player is shown in their respective club kit with a question mark over their chest, indicating transfer speculation. The background is a dark stadium with green grass in the foreground.

Deloitte Football Money League
2015/16 Revenues

Rank	Change	Club	Revenue (\$M)
11	▲ 2	Borussia Dortmund	\$302M
12	—	Tottenham Hotspur	\$298M
13	▼ 2	Atletico de Madrid	\$243M
14	▲ 1	Schalke 04	\$239M
15	▲ 1	AS Roma	\$232M
16	▼ 2	AC Milan	\$228M
17	—	FC Zeint Saint Petersburg	\$209M
18	n/a	West Ham United	\$205M
19	—	Internazionale	\$191M
20	n/a	Leicester City	\$182M

SPORT | FOR MORE, GO TO TRTWORLD.COM/SPORT | FOOTBALL: TOTENH

Şekil 2.24. Spor Grafik Örnekleri

Kaynak:[TRT WORLD]. (21 Eylül 2017). *Gokhan Saki's UFC debut* [https://www.youtube.com/watch?v=3hvoKLT0CcE adresinden erişilmiştir; [TRT WORLD]. (26 Ekim 2016). *Beyond The Game: NBA Special*. [https://www.youtube.com/watch?v=2686szAoY58adresinden erişilmiştir; [TRT WORLD]. (21 Eylül 2017). *TRT World on the Money Football League*. [https://www.youtube.com/watch?v=4OXtPPZo5fQ adresinden erişilmiştir

Görselde verilen futbolcuların transferi gerçekleşebileceği takımlar yer almaktadır. Burada oyuncular durağan fotoğraflarından ziyade şut çekerken veya sevinirken fotoğrafları yer verilmiştir. Siyah çerçevenin konulması dekupe edilen fotoğrafların daha estetik durması üzerine tercih edilmiştir. Futbolcuların isimleri üst tarafa yazılarak belli edilmiştir. Önlerinde duran logolar ise orantılı bir büyüklükte olup, soru işareti de koyularak gitme ihtimalini vurgulanmış ve tasarım tamamlanmıştır.

2.3.16 Hava Durumu

Dünyanın her yerinde hava durumu, haberlerin sonunda verilmektedir. Havanın güneşli, yağmurlu, parçalı bulutlu olduğu bir tablo üzerinden gösterilir. Birçok şehir ismi kullanıldığından tasarımın oldukça sade olması gerekmektedir. Aşağıda gösterdiğimiz grafikte Singapore sol üste bold bir font ile tasarımın bütünlüğünü bozmadan yazılmıştır. Kaç derece olduğu light bir font ile yazılmış ve sağ köşede ise havanın durumu ile ilgili sade bir ikon koyularak renklerin doğru kullanılması ile de birlikte (güneşin sarı, bulutun beyaz kullanılması) üst tarafın tasarımı tamamlanmıştır. Alt taraftaki diğer şehirler yine küçük yazılmasına rağmen Singapore'da olduğu gibi bold yazılmış ve okunurluluğu sağlamıştır. Aralarına konulan ince beyaz çizgilerin kullanılması şehirlerin karışmaması için güzel bir seçenek olmuştur. Yanlarına ikonlarıyla birlikte dereceler konularak güzel bir konsept oluşturulmuştur. Bu bütünlüğü asıl sağlamaya yardımcı olan etrafındaki siyah çerçevedir. Alfalı olması arka planın görünmesi bakımından bir katkı sağlamış ve genel kompozisyona uyum sağlamıştır.

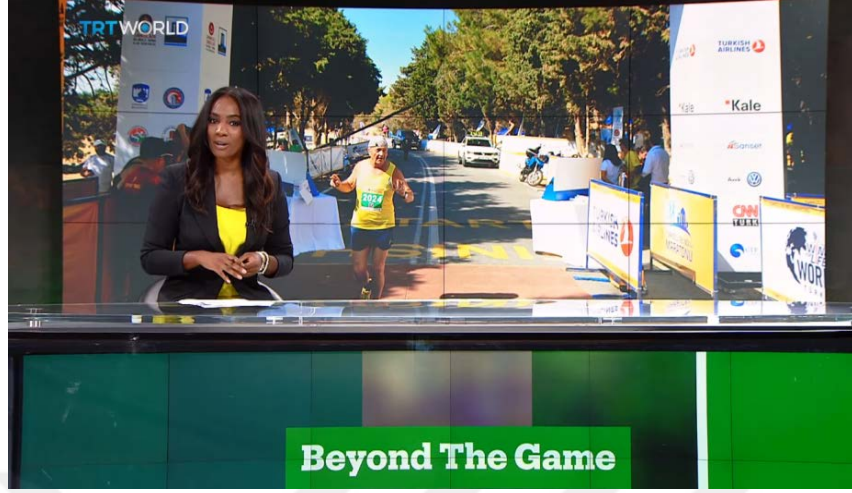
Şekil 2.25. Hava Durumu Grafik Örnekleri

Kaynak: TRT World Arşivi (t.y.).

2.3.17 Wall Grafikleri

Televizyon dilinde spikerin arkasında bulunan, barko adı da verilen bir görsel iletişim aracıdır. Normal hazırlanması diğer grafikler gibidir. Sadece boyutları farklı olduğundan ona göre tasarlanmalıdır. Kurgusu yapılırken spikerin bulunduğu yer ve tepesinde spot ışıklar olacağından parlamalara dikkat edilmelidir. Wall, çoklu plazmaların birleşiminden oluştuğundan koyulacak yazıların plazma çerçevesi ile

kesişmemesine zen gösterilmelidir. Koyulacak metaryeller normal grafikte kullanılan boyutu ile aynı olmamalı, nizleme yapılarak tekrar tekrar bakılmalıdır.

Şekil 2.26. Wall Grafik rneği 1

Kaynak: [TRT WORLD]. (3 Ağustos 2017). *TRT World - Beyond the Game reports.* <https://www.youtube.com/watch?v=iq7mwpXv9gU&list=PL70ypAYIbwsfa6IA8cshFojAm5I1V7BLi> adresinden erişilmiştir.

Aşağıdaki görsel ise spikerin oturduğu şekli ile yapılmıştır. Her habere farklı görsel verilmesi gerekmektedir. Yazılı ve yazısız olarak ikiye ayırmak mümkündür. Haber ile alakalı bilgiyi pekiştirmek için fotoğrafın odak noktası spikerin yan tarafına koyulmuştur.

Şekil 2.27. Wall Grafik rneği 2

Kaynak: [TRT WORLD]. (6 Ekim 2016). *Beyond The Game: 2016 Turkcell Gallipoli Marathon.* <https://www.youtube.com/watch?v=7OK05VEPldY> adresinden erişilmiştir.

Bu fotoğrafta, yönetmen jimmy jib aracılığıyla geniş bir açı yakalamıştır. Gördüğümüz üzere 3 tane wall bulunmaktadır. 2. ekranda konu ile ilgili yazı ile pekiştirilmiş bir görsel, 3. ekranda ise muhabir bulunmaktadır.

2.3.18 Ölüm Grafikleri

Ölüm grafikleri, ülkede önemli yeri olan kişilerin ölüm yıldönümlerini gösteren grafik çeşididir. Siyah rengi matem, hüznü temsil eder. Arka planın siyah, fotoğraftaki kişinin gri kullanılması ve alt tarafına da orantılı bir şekilde isminin ve tarihinin yazılarak genel konsept tamamlanmıştır.

Şekil 2.28. Ölüm Grafik Örneği

Kaynak: [TRT WORLD]. (29 May 2017). *Noriega 1934-2017: Former ruler of Panama dies at 83* [Video File]. <https://www.youtube.com/watch?v=uyOYo1TKYQA> adresinden erişilmiştir.

2.3.19 Kapak Grafikleri

Programın türüne göre rengi ve seçilen fotoğraflar her zaman değişir. Sting de denilen bu grafik türünde görseller genel olarak soldan sağa bir şekilde animasyonlu olarak gelmektedir. Program başlamadan bu grafik kullanılır. Renkler programın türüne göre değişebilir. Aşağıda görüldüğü üzere mavi ve tonları kullanılarak animasyonun belirli olmasında önemli bir etken olmuştur. Fotoğrafta önemli isimleri bir arada göstermeleri güzel bir hareket sağlamıştır. Tabi renginin siyah-beyaz olması da burada önemli bir unsurdur. Bu kullanımı da göz ardı etmemek gerekir.

Şekil 2.29. Kapak Grafik Örneği 1

Kaynak:[TRT WORLD]. (9 Şubat 2018). *One on One: Exclusive Interview with the Former Turkish Prime Minister Prof. Dr Ahmet Davutoglu.*
<https://www.youtube.com/watch?v=4Njn3V23ALc&t=1321s> adresinden erişilmiştir.

Aşağıdaki görselde önceden de bahsettiğimiz üzere programın çeşidine göre yazısı, rengi ve fotoğrafı değişmektedir. Burada 'Beyond The Game' programının genel kapağını görmekle birlikte After Effects programıyla yapılan bu grafikler, gün içinde önemli bir gelişme olması durumunda kendi program türü içinde çeşitli oynamalarla yazısı ve fotoğrafı değiştirilerek yayına verilebilmektedir.

Şekil 2.30. Kapak Grafik Örneği 2

Kaynak:[TRT WORLD]. (26 Ekim 2016). *Beyond The Game: NBA Special.*
<https://www.youtube.com/watch?v=2686szAoY58&t=251s> adresinden erişilmiştir.

2.4 Haber Grafiğinin Hazırlık Aşaması ve Kullanım Alanları (TRT Haber Örneği)

Trt Haber gelişmiş stüdyo uygulamalarıyla, yapım kalitesini her zaman ileriye taşımıştır. Aktüel programlar ve haber bültenleri ile 24 saat canlı yayın yapmaktadır. Her alanda yayın yapan bu kanal, izlenme oranına bakıldığında en çok "haber" türünün izlediği görülmüştür. TRT Haber yayınlarını, TRT Spor ve TRT Türk kanallarına da paylaşmayı ihmal etmemiştir. Ancak **TRT HABER** kanalının genellikle görsel tasarımında kurumsal kimliğin dışına çıkıldığı görülmektedir. Kullanılan kji ve kelebek ve grafiklerde kullanılan materyaller farklılık gözlenmektedir.¹

2.4.1. Renk Paleti

Renk, kurumsallığı sağlayan en önemli yapı taşlarından biridir. **TRT HABER** kanalının genel renk kullanımı kırmızıdır. Haber türlerine göre renk değişimleri görülmektedir. Ekonomi haberlerinde lacivert, güncel haberlerde ise kırmızı renk kullanılmıştır.

Şekil 2.31. Renk Paleti Örneği

2.4.2. Tipografi

TRT HABER kanalının tüm grafiklerinde tırnaksız font kullanılmıştır. Daha çok Medium kullanılması tercih edilmiştir.

¹2016 Faaliyet Raporu s.31

2.4.3 Logo ve Etiketler

Trt Haber Canlı etiketinde, TRT World gibi logonun yan tarafında kullanmayıp, "haber" kısmının altına hizalı bir şekilde tasarlanmıştır.

Şekil 2.32. Logo Örneği

Kaynak: [TRT Haber]. *Özel Yayın: Afrin Zaferi Nasıl Kazanıldı.* <http://www.trt.net.tr/anasayfa/canli.aspx?y=tv&k=trthaber> adresinden erişilmiştir.

2.4.5 Altyazı Bandı

Trt Haber genelde ticker'ı gri fonda, siyah yazı ile birlikte yayına vermektedir. Sol küçük kutucukta görüldüğü üzere saat konulmuştur. Bu da genel ana kumandadan verilen verilere göre değişebilmektedir.

Şekil 2.33. Alt Yazı Bandı Örneği

Kaynak:[TRT Haber]. (22 Mart 2018). *TRT Haber'de Dün Bugün* 22.03.2018. <https://www.youtube.com/watch?v=-FY27ZDTa3g> adresinden erişilmiştir.

Aşağıdaki görselde küçük kutuya borsa endeksi de verilebilmektedir. Tabi borsanın dinamiğine göre değişiklik göstermektedir. Sağ tarafında akan yazıda ise gün içerisinde olan gelişmeleri kısa cümlelerle yer verilir.

Şekil 2.34. Alt Yazı Bandı Örneği 2

Kaynak:[TRT Haber]. (22 Mart 2018). *TRT Haber'de Dün Bugün* 22.03.2018. <https://www.youtube.com/watch?v=-FY27ZDTa3g> adresinden erişilmiştir.

2.4.6 Bant

Önceden de bahsettiğimiz üzere televizyon dilinde strap veya kj denilen bu grafik türü son derece önemlidir. Burada önemli olan yazının okunurluğu ve renk ile olan bütünlüğüdür. **TRT HABER** logosunun da anlaşılacağı üzere kırmızı renk tercih edilmiştir.

Şekil 2.35. Bant Örneği 1

Kaynak:[TRT Haber]. (22 Mart 2018). *TRT Haber'de Dün Bugün*
22.03.2018<https://www.youtube.com/watch?v=-FY27ZDTa3g>

Tabi bazı durumlarda renk değişikliği olabilir. Son durum k'i'si üzerinden örnek verecek olursak, "SON DAKİKA" yazısının dikkat çekmesi için sarı ve büyük bir kutu içinde alınarak tasarlanmış ama kurumsal renkleri barındırmayan bir görsel oluşturulmuştur. Ticker'da ise "SON DAKİKA" yazısı kırmızı bant içerisine konumlandırılmıştır. Üst üste 2 tane "SON DAKİKA" ibaresinin ne kadar doğru bir kullanım olduğu tartışılabilir. Ticker'da yazılması yanlış bir tarz oluşturulmuştur.

Şekil 2.36. Bant Örneği 2

Kaynak: [TRT Haber]. (12 Ekim 2016). *TRTHABER CANLI* [. <https://www.youtube.com/watch?v=h6Dy7Scu-T8> adresinden erişilmiştir.

Ekonomi programlarında ise tasarım olarak pek bir farklılık yoktur. Aynı tasarım içerisinde lacivert renk kullanılmıştır. Türkiye'de kanallar, genelde bu tür programların neredeyse hepsinde lacivert rengi kullanır.

Şekil 2.37. Bant Örneği 3

Kaynak: [TRT Haber]. (12 Ekim 2016). *TRTHABER CANLI*.
<https://www.youtube.com/watch?v=h6Dy7Scu-T8> adresinden erişilmiştir.

2.4.7 Teaser

Teaser, kısa tanıtım anlamına gelmektedir. Yazılar her zaman görüntünün sonunda gelir. En çarpıcı noktası bu olmalıdır. O yüzden kullanılan font ve metin çok iyi seçilmelidir. TRT HABER yaptığı bu teaser'da, yazının "condensed" bir font olması logo ile uyumsuz bir şekilde olmasını sağlamıştır. Logonun büyük değil, aksine verilen mesajın daha büyük olması gerekmektedir.

Şekil 2.38. Teaser Örneği

Kaynak:[TRT Haber]. (11Aralık 2017). “*TRT HABER KUDÜSTE*” *TEASER*.
<https://www.youtube.com/watch?v=Mtn01KaRPNk>adresinden erişilmiştir.

2.4.8 Kelebek

Buradaki çerçeveyi inceleyecek olursak, TRT HABER'in genel kullanımında sağ ve sol tarafta boşluk olmaması, kişi isimlerinin de küçük olması görme algısını fazlasıyla zorlamaktadır. Ok; yön göstermek, işaret anlamına gelmesi, isimlerin başına da "yatay ok" simgesinin yazının başına konulması, bu ifadeyi bize yansıtmıştır. Ancak bu kullanımın kanalın grafik kurumsal yapısı ile pek bir alakası bulunmamaktadır. Gerekliliği ise tartışılabilir.

Şekil 2.39. Kelebek Örneği 1

Kaynak:[TRT Haber]. (3 Nisan 2018). *Derin Analiz* - TRTHABER - 3.4.2018. https://www.youtube.com/watch?v=vEt0lh0Oe_M adresinden erişilmiştir.

Aşağıdaki görselde, solda ve sağda sunucunun ve konuğun görüntüsü bulunmaktadır. Ortada ise dsf denilen konu ile alakalı olan haberin görüntüsü oynamaktadır. 3 çerçeve olarak baz alırsak, bu çerçevelerin aralarında boşluk olmaması, görüntüyü iyi seçmemize engel olacaktır. Kolay bir seçme algısı yaratmayacaktır.

Şekil 2.40. Kelebek Örneği 2

Kaynak:[TRT Haber]. (3 Nisan 2018). *Derin Analiz - TRTHABER* - 3.4.2018. https://www.youtube.com/watch?v=vEt0lh0Oe_M adresinden erişilmiştir.

Bir önceki örnekte bahsettiğimiz üzere tasarım açısından bakıldığında pek bir fark görülmemektedir. Kullanılan okların rengi değişmiştir. Tek bir fark 2 görüntü arasındaki gölgedir. Ayırıştırıcılığı sağlamıştır fakat istenilen estetik algıyı tam olarak sağlayamamıştır. Kullanılan gri arka plan ekranı gark etmiştir.

Aşağıda bulunan k'ye bakacak olursak, ticker ile çok bitişik olduğu görülmektedir. Bu da okunurluğu azaltmıştır. Alt boşluğunun daha fazla olması yazının net okunmasına sebep olacaktır.

Şekil 2.41. Kelebek Örneği 3

Kaynak:[TRT Haber]. (12 Ekim 2016). *TRTHABER CANLI*. <https://www.youtube.com/watch?v=h6Dy7Scu-T8> adresinden erişilmiştir.

Aşağıda gündem haberlerinde kullanılan kelebek yer almaktadır. Muhabirin bulunduğu isim bandının küçük olması birçok sorunu beraberinde getirmektedir. İsmi, bulunduğu yeri ve nasıl bağlandığı ile alakalı yazılan kelimelerin yan yana konulması kötü bir tasarım oluşturmuştur. Genel ölçeğinde görüldüğü üzere yazı bloğu kendi içinde sıkışmıştır. Sol tarafında oluşan boşluk da kompozisyon yanlışlığını doğrular niteliktedir. Bu problem kırmızı bantta da görülmektedir. Kç tasarımının yapıldığı programda (Vizrt, Orad) karakter sayısını az tutulması, yazı boyutunun bozulmasına sebep olmuştur. Alt banda bakıldığında böyle problem olmadığını anlamak mümkün.

Şekil 2.42. Kelebek Örneği 4

Kaynak:[TRT Haber]. (12 Ekim 2016). *TRTHABER CANLI*.
<https://www.youtube.com/watch?v=h6Dy7Scu-T8> adresinden erişilmiştir.

Aşağıdaki tasarımda 4'lü kelebek örneği yer almaktadır. Önceden bahsettiğimiz2 görüntünün arasına konulan gölgenin yerini bu sefer beyaz çizgiler yer almıştır. İsimlerin bulunduğu bandın da beyaz kullanılması görüntülerin arasında bulunan beyaz şeritle birleşmiş, konuk-konuk ismi bütünlüğünü ortadan kaldırmıştır.İsim başlarına konulan "yatay ok" simgesi konuk isimlerini tam olarak ayıramamakla birlikte büyük problemi de beraberinde getirmiştir.

Şekil 2.43. Kelebek Örneği 5

Kaynak: [TRT Haber]. Özel Yayın: Afrin Zaferi Nasıl

Kazanıldı. <http://www.trt.net.tr/anasayfa/canli.aspx?y=tv&k=trthaber> adresinden erişilmiştir.

2.4.9 Telefon Bağlantısı

Telefon bağlantısı güncel haberlerde en sık kullanılan grafik türlerinden biridir. Bu görsele eksiklere bakacak olursak, kj'nin üst tarafında beyaz çerçevelerle oluşturulmuş bir grafik görmekteyiz. Konuğun ismi ve unvanı beyaz bant üzerine kırmızı renk ile yazıldığından, yazı fontunun da "light" kullanılması okunurluluk açısından sıkıntı arz etmektedir. Okunma sorunu oluşturmuştur. Kj'nin üst tarafına koyulması hem kj yazısının, hem de konuğun ismine baktığımızda karışıklığa sebebiyet vermiştir. İkisinin de tek bir odak noktasında olması yanlış bir kompozisyon yapıldığına işaretler. Çünkü kj ve telefon bağlantısı televizyonda 2 önemli unsurdur ve ayrıştırıcılığı olması gerekmektedir.

Şekil 2.44. Telefon Bağlantısı Örneği

Kaynak: [TRT Haber]. (21 Şubat 2017). *Kıbrıs Sorunu ve Enosis – 20 Şubat 2017*.
https://www.youtube.com/watch?v=ZXNk0XTg8_A adresinden erişilmiştir.

2.4.10 Kişi Grafiği

Kişi grafiği, kişinin görüntünün olmaması veya video kalitesinin düşük olması durumunda bu grafik türü kullanılır. Editörler tarafından o kişinin konuştuğu önemli yerleri yazar ve grafik bölümüne gönderir. Grafik tasarımcı da önceden hazırlamış olduğu uygun şablonu bulup yazıyı ve fotoğrafı kullanarak uygun hale getirir. Video çıkışı veya tek kare halinde montaja veya rejeye gönderilir. Bu karar editöre veya prodüktöre aittir. Aşağıdaki görsele bakacak olursak, bir çok hata karşımıza çıkmaktadır. Sol tarafta kişinin, beyaz dikdörtgenin altında kalması tasarım yönünden bir hata teşkil etmiştir. Kişi söyleminin bulunduğu çerçevenin yazısı ile alt tarafta oluşturduğu boşluk, tasarım açısından rahatsız etmektedir. İsim kji'si de bu uzunluktan dolayı çerçevenin içine girmiştir. Bu da bir hata olarak görünmektedir.

HÜSEYİN MÜFTÜOĞLU
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI SÖZCÜSÜ

"KERKÜK'ÜN STATÜSÜYLE İLGİLİ OLARAK YAPILACAK TEK TARAFLI TASARRUFLARIN IRAK'TAKİ UZLAŞI VE İSTİKRAR ÇABALARINA ZARAR VERME TEHLİKESİ BULUNMAKTADIR."

Kaynak: [TRT Haber]. (27 Mart 2017). *Suriye ve Irak'taki Gelişmeler – 20 Mart 2017*.
<https://www.youtube.com/watch?v=4E5ZkUjw9wU> adresinden erişilmiştir.

Aşağıdaki görselde ise, sade bir tasarım kullanılmıştır. Ancak fotoğrafın sağ tarafta kullanılması uygun değildir. Çünkü genelde sol tarafta fotoğrafın, sağında da yazının olduğu tasarımlar görülmektedir. Bu yapılan tasarımda da alışlagelmişin dışında bir kullanım olmuştur. Kare formda oluşturulan fotoğrafı baz alırsak, metin sola doğru hizalı bir şekilde yazıldığında yazı sonu ve fotoğraf arasında boşluklar oluşmaktadır. Bu da hatalı bir görünüme neden olmaktadır. Trt Arapça'nın grafiklerinde bu tarza daha yakındır. Arapça sağdan sola doğru yazılan bir dil olduğundan bu bahsettiğimiz kompozisyona daha uygun olduğunu anlamak mümkündür.

SADECE BEYANATLARA
BAKMIYORUZ; NE YAPILDIĞINI
TEYİT ETMEYİ, GÖZLERİMİZLE DE
GÖRMEYİ ESAS ALIYORUZ.
SİNCAR'DAN TERÖRİSTLER
ÇIKARILIYOR İSE NE ALA.
YOK ÇIKARILMAMIŞLAR İSE
SINIRIMIZA 60 KM. MESAFEDEKİ
SİNCAR'A DA OPERASYON YAPARIZ.

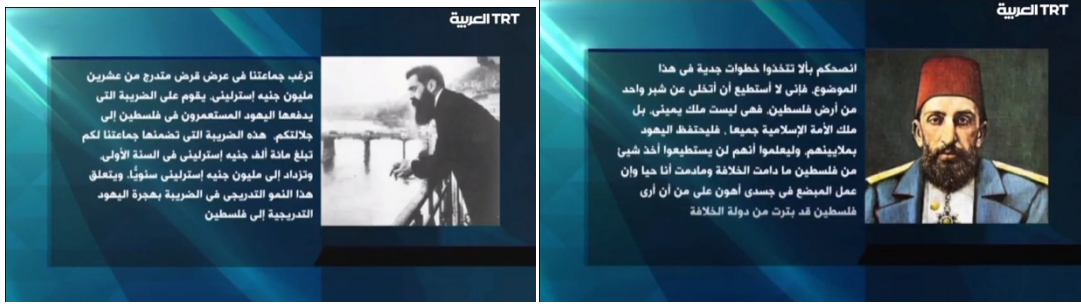
RECEP TAYYİP ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

"SINIRIMIZA 60 KM MESAFEDE"

@trtdunbugun

Erdoğan: Teröristler çıkarılmamışsa Sincar'a operasyon yaparız

171,63 Lİ • TERÖR ÖRGÜTÜ DHKP-C'NİN SÖZDE "ANKARA SORUMLUSU" OLDUĞU ÖNE SÜRÜ

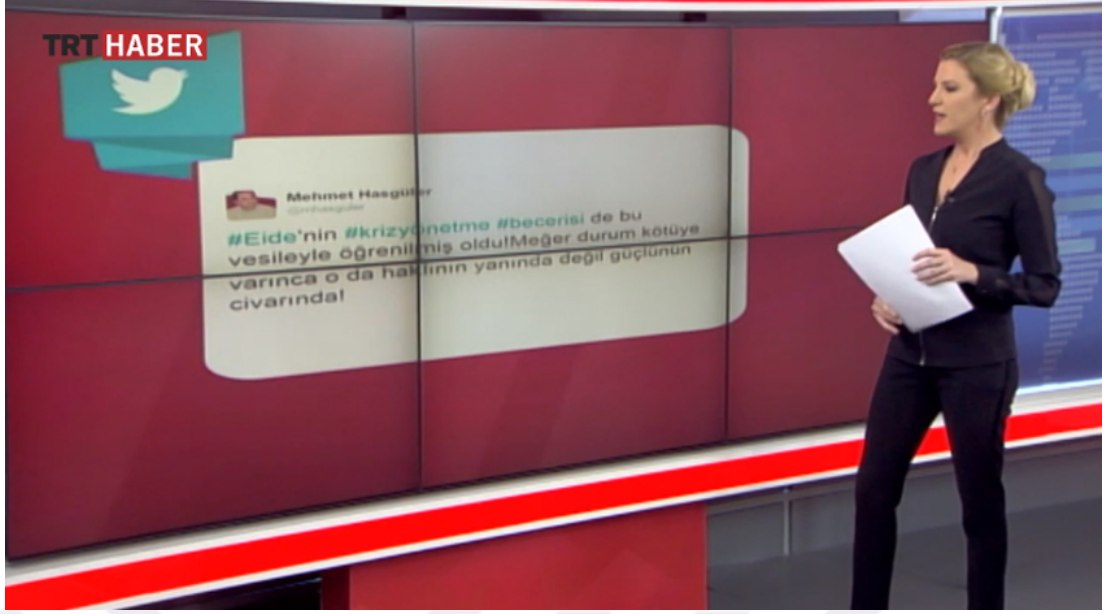

Şekil 2.46. Kişi Grafiği Örneği 2

Kaynak;; [TRT Haber](22 Mart 2018). *TRT Haber'de Dün Bugün 28.03.2018.* <https://www.youtube.com/watch?v=7x0jBK-5H9U>adresinden erişilmiştir;[TRT El-Arabia].(12 Şubat 2017). *متافو یرکذ یف یناثل دیمحلا دبب ناطلسلا نع قصاخ ققلح و لاللا لالظ یف جم انرب* <https://www.youtube.com/watch?v=3YMISHmi3c4>adresinden erişilmiştir.

2.4.11 Sosyal Medya Grafiği

Sosyal medya; kullanıcıların eş zamanlı olarak internet üzerinden paylaşım yapabildiği ve bu paylaşımların takip edilebildiği, günümüzde daha çok yaygınlaşan dijital bir platformdur. Hızla gelişimini sürdüren bu platform, çok daha hızlı yayılarak bir iletişim aracı haline gelmiştir. Siyasetçiler, iş adamları ve sporcular gibi pek çok farklı alandaki kişiler sosyal medyayı kullanmaktadırlar. Facebook, Twitter, Instagram medyanın önemli sosyal ağlarından. Twitter, kişilerin düşüncelerini kısa mesajlar halinde paylaştığı bir platform olduğundan politikacılar, siyasetçiler ve akademisyenler daha çok burayı kullanmayı tercih ederler. Bu nedenle habercilikte güçlü ve etkili bir konuma sahiptir. Aşağıdaki görselde ise, kırmızı arka plan kullanılarak, yazılan tweet ön plana çıkarılmak istenmiştir. Ancak, sol üst tarafta duran Twitter logosu çok yukarda kaldığından, önceden bahsettiğimiz televizyonun "safe" bölgesinin dışına çıkarak TRT Haber logosu ile kesişmiştir. Bu da hatalı bir görünüme sebep olmaktadır. Bahsedilen kişinin kullanıcı adı da küçük kalmış ve okunurluluğunu yitirmiştir. TRT World haricindeki TRT'nin diğer kanalları, bu grafik türünü kullanmayı tercih etmemişlerdir. Bu görselde de bir wall tasarımı görülmektedir.

Şekil 2.47. Sosyal Medya Grafiği Örneği

Kaynak: [TRT Haber]. (21Feb 2017). *Kıbrıs Sorunu ve Enosis – 20 Şubat 2017* https://www.youtube.com/watch?v=ZXNk0XTg8_A Adresinden erişilmiştir.

2.4.12 Harita

Harita grafiğinde dikkat edilmesi gereken belirli hususlar vardır. Bunlardan biri, belirtilen bölgenin sınırlarıdır. Haritada birden çok ülke gösterildiği zaman sınırların ve bölge renginin son derece ayrıştırıcı olması gerekmektedir. Aksi takdirde aşağıda görüldüğü üzere karmaşık bir yapı ortaya çıkmaktadır. İkinci önemli konu bölgenin rengidir. Renk, aynı olduğu zaman bölgeler birbirleriyle ayrılmaz ve hepsi tek bir kıtayımış gibi görünebilir. Üçüncüsü ise, bölge isimleri için yapılan tasarımlardır. "Moody Adası" ve "Paracel (Şişa) Adaları"nda görüldüğü üzere koyu sarı dikdörtgen üzerine kahverengi yazı kullanılmıştır. Renklerin yakın tonlarda olması, bölgelerin okunmasını zorlaştırmıştır. İkonlara baktığımız zaman aralarında boşluk olmadığını, kullanılan ikinci ikonun ise neyi çağrıştırdığını anlamak biraz zor olacaktır.

Şekil 2.48. Harita Grafiği Örneği

Kaynak:[Kuzey Haber Ajansı]. (7 Mart 2017). *Çin ve Asya Pasifik*.
<https://www.youtube.com/watch?v=vpIxcTG1Qad> adresinden erişilmiştir.

2.4.13 Seçim Grafiği

Ülkemizde genel seçimler 4 yılda 1 yapılmaktadır. Bu bağlamda seçim demek ülke için önemli bir karar vermek demektir. Oy kullanan kişiler seçim sonuçlarını televizyondan öğrenmek ister. Yayında çeşitli şehirlerden canlı bağlantılar yaparak yayının aktifliği sağlanır. Muhabir, seçimle ilgili yansımaları bulunduğu şehirden bize aktarır. Bu akış sağlanırken bir yandan açılan sandıklarla oy oranı değişimi ekrana verilmektedir. Ekranın büyük bir bölümünde grafikler oluşturmaktadır. Bu açıdan görsel, ekranda önemli bir yere sahiptir.

Şekil 2.49. Seçim Grafiği Örneği

Kaynak:[Bal Media Production]. (10 Haziran 2015). *BİRLEŞİK KRALLIK'TA 7 HAZİRAN SEÇİM SONUÇLARI*.
TRT HABER İNGİLTERE.
<https://www.youtube.com/watch?v=PNhkoxD7hhE> adresinden erişilmiştir.

2.4.14 Tarih Çizelgesi Grafiği

Aşağıdaki görselde materyallerin yerleşimi konusunda sıkıntılar söz konusudur. İlk olarak arka planda bir dünya haritası görülmektedir. Ancak ülke sınırlarının gösterilmemiş olması doğru bir kullanım olmamıştır. İnce ve beyaz bir sınır kullanılması ülkenin konumunu daha rahat anlamamızı sağlayacaktır. Almanya bölgesi harici diğer yerlerin saydam bir şekilde tasarlanması da başka bir yöntemdir. Bölgenin küçük kalması verilmek istenen mesajı engellemekle birlikte çok sola doğru olması da tasarımda estetikliğini kaybettirmiştir. Ön taraftaki tasarıma bakacak olursak, arka planın gri tonlarından oluşması, tüm yazıların beyaz olmasına sebep olmuştur. Bu doğru bir kullanım değildir. Sol alt tarafta kullanılan fotoğraf küçük kalmıştır. Tam ekran olarak tasarlanması asıl odak noktasını ön plana çıkarır. Bu bağlamda 22 Ocak 2018 tarihini de başka bir renk ya da altına bant koyulduğu takdirde daha dikkat çekici bir yapıya sahip olur. Yazı öbeği ekranın sağ tarafına yapışmış durumdadır. Yapılmaması gereken bir durumdur. Televizyonda, en büyük hatalardan biridir. Grup olarak sol tarafa doğru hareket ettirildiği takdirde bir nebze de olsa rahatlatılabilir. Almanya'nın altında olan çizgi ile en alttaki çizginin enleri eşit değildir. En alt çizgi ile yazı arasında çok fazla boşluk vardır. Kapatıldığı zaman yazı öbeği kendini toparlamış olur. Almanya başlığının üstündeki bayrağın yuvarlak olması hoş bir görüntü sağlamamıştır. Çünkü genel form kare ve çizgilerden oluştuğundan kopuk bir izlenim bırakmıştır.

Şekil 2.50. Tarih Çizelgesi Grafiği Örneği

Kaynak:[TRT Haber]. (22 Mart 2018). *TRT Haber'de Dün Bugün* 22.03.2018. <https://www.youtube.com/watch?v=-4uT2zhuYx0&index=69&list=PLZ5AxlhKvj4fvr8JQUg4CAmR3Cb7TP6U>adresinden erişilmiştir.

2.4.15 Finans Grafiği

Bu grafik görüldüğü üzere tam ekran kullanılmıştır. Ancak yazıların ve kullanılan ikonların gereğinden büyük kullanılması bir çok sorunu beraberinde getirmektedir. Genelde büyük karakterler wall tasarımı için daha uygun olmaktadır. Örneğin, "BIST 100" boyutunun büyük olması son derece yanlış bir kullanımdır. Odak noktasını kaybettirmiştir. Çünkü görmek istediğimiz artan veya azalan oranlardır. -0.06 % ile "ok"un rengi doğru bir kullanımdır. Fakat -0.06% ile "ok"un bağımsız yerlerde olmaları algı açısından problem yaratmaktadır. "Borsa İstanbul" amblemi ile yazı, yanlış oranlanmıştır. Genel yapıyı ters piramit mantığında ele alırsak, "Borsa İstanbul" ambleminin fazla olduğunu da görmek mümkün olur. Arka planın ise, vektörel binalardan meydana gelmesi doğru değildir. Bist ile alakalı bir görsel seçilmesi anlam bütünlüğü açısından daha yararlı olacaktır. Son olarak sağ alt tarafta bulunan "piyasalar" yazısının miniskül olması tartışılabilir ama bant renginin yeşil olması hatalı bir görünüm oluşturmuştur.

Şekil 2.51. Finans Grafiği Örneği 1

Kaynak: [TRT Haber]. (12 Ekim 2016). *TRTHABER CANLI*.
<https://www.youtube.com/watch?v=h6Dy7Scu-T8> adresinden erişilmiştir.

Aşağıdaki görselde en çok dikkat çeken unsur arka plandaki "tl" logosudur. Ekranın yarısını kaplayacak şekilde büyük ve 3D obje kullanılması kötü bir görüntü oluşturmuştur. Dikdörtgenlerin içinin boş olması yazıların okunmasını engelleyen diğer bir unsurdur. Dolar/TL, Euro/TL, Euro/Dolar ve rakamların beyaz olması 2 sütun arasındaki farklılığı yok etmiştir. Bu başlıkların altına başka bir formda bant

konularak farklılık kazandırılabilir. Bahsettiğimiz yazılarda beyaz rengin kullanılması renk çeşitliliğini azaltmış, oklar ve oranları kırmızı kullanmaya itmiştir. Genel kompozisyon ise ekrana ortalı değildir.

Şekil 2.52. Finans Grafiği Örneği 2

Kaynak:[TRT Haber]. (12 Ekim 2016). *TRTHABER* CANLI.<https://www.youtube.com/watch?v=h6Dy7Scu-T8>adresinden erişilmiştir

Üçüncü görselde, arka plan ile dikdörtgen formun aynı renk tonunda olması ikisinin de ayrılmamasına sebep olmuştur. Başlıkların yanlarında kullanılan ince çizgilerin daha belirgin hale getirilmesi gerekmektedir. 4. dikdörtgende bulunan oranın beyaz yazılması önceden belirttiğimiz karışıklık sorununu ortaya çıkarmıştır. Dikdörtgenlerde bulunan yazı satırlarının arasına dış çizgiler kalmak şartıyla, her kelime ve rakam öbeğine ayrı bir bant oluşturulup boşluk bırakılması, daha hoş bir görünüm kazandıracaktır. 4 dikdörtgenin aralıklarını da biraz daha açıldığı takdirde tasarım biraz daha rahatlamış olacaktır. Arka planda altın görüntüsü yer almaktadır. Ancak sarı yerine gri kullanılması ekranı boğmuştur. Onun yerine orijinal renklerinde kullanılması tercih edilmelidir. Sağ alt tarafta altın yazısının başına kimyasal elementin simgesi olan "au" koyulmuştur. Çok küçük olması da görünmesini zorlaştırmıştır. Diğer bahsettiğimiz tasarımlarda bunun gibi veya buna benzer bir simge veya sembol kullanılmamıştır. Yani bu kullanım doğru değildir.

Şekil 2.53. Finans Grafiği Örneği 3

Kaynak: [TRT Haber]. (12 Ekim 2016). TRTHABER CANLI. <https://www.youtube.com/watch?v=h6Dy7Scu-T8> adresinden erişilmiştir.

2.4.16 Hava Durumu

Hava durumu grafiği, haberlerin sonunda gösterilen, ülkenin çeşitli bölgelerindeki önemli şehirlerin meteoroloji aracılığıyla bilgi sağlandığı ve ekranın grafiklerle çeşitlendirildiği bir grafik türüdür. Aşağıdaki görselde; ekranın doğru kullanılmaması çeşitli eksiklikleri beraberinde getirmiştir. Şehir isimlerinin sağa dayalı yazılması ekranda boşluklar oluşturmuştur. Sadece "Bugün"ün başına yatay ok kullanılması ve diğer başlıklarda olmaması bir hata olarak gözükmesine sebep olmuştur. Dereceler ve ikonların oluşturduğu dikdörtgen biçimin, bugün, yarın ve cuma başlıklarında kullanılması hem tasarım ve hem de anlaşılabilirlik açısından daha yararlı olacaktır. İkonlara genel olarak bakıldığında tam olarak neyi ifade ettiğini anlamak zordur. Çorum kısmına bakarsak bu durumu daha net olarak anlayabiliriz. Giresun'un bugün kısmında olan ikonun içinin boş olması da bize yeterli bilgiyi vermeyecektir. Amasya'nın yarın kısmında ikonun yağmuru mu yoksa şimşegi mi temsil ettiği tam olarak anlaşılamamaktadır. O yüzden grafik ekrandayken seslendiren kişinin bilgilendirmesiyle ancak doğru bilgiye ulaşılabilir. Ama bu yanlış bir uygulamadır. Grafik her anlamıyla anlaşılır olmalıdır.

Şekil 2.54. Hava Durumu Grafiği Örneği

Kaynak: [TRT Haber]. (12 Ekim 2016). TRTHABER CANLI. <https://www.youtube.com/watch?v=h6Dy7Scu-T8> adresinden erişilmiştir.

2.4.17 Wall Grafiği

Wall tasarımlarında önemli unsurlardan bir tanesi dikkat çekici ve anlaşılır olmasıdır. Arka plan tasarımı photoshop'ta çeşitli resimlerin manipüle edilmesiyle oluşur. Animasyon istendiği zaman ise, Vizrt programı aracılığı ile yapılır. Spiker bir yandan haber ile ilgili bilgileri seyircilere aktarırken konu ile ilgili olan görselle de bütünlük sağlanmış olur.

Şekil 2.55. Wall Grafiği Örneği 1

Kaynak: [TRT Haber]. (12 Ekim 2016). *TRTHABER CANLI*.
<https://www.youtube.com/watch?v=h6Dy7Scu-T8> adresinden erişilmiştir.

Aşağıdaki wall grafiğinde yazı yerleştirmesiyle alakalı yanlışlıklar bulunmaktadır. Ekranın neredeyse yarısı yazı için ayrılmıştır. Bu bağlamda sözün siyah bantlı iki satır olması hem okunurluğu zorlaştırmış hem de üst ve alt tarafında boşluklara sebep olmuştur. Sarı ve turuncu geçişli renk kullanımı görünürlüğü azaltmıştır. Arka planın rengi beyaz olduğundan siyah bandın kullanımına gerek yoktur. Onun yerine yazının siyah veya tasarıma göre koyu bir renkle 3 satır olarak yazılması, şık ve estetik tasarım olarak izleyiciye yansıyacaktır.

Şekil 2.56. Wall Grafiği Örneği 2

Kaynak: [TRT Haber]. (25 Mart 2018). *TRT Haber Ana Haber Bülteni 23.03.2018*.
<https://www.youtube.com/watch?v=7yZQWa3GNjs&t=2034s> adresinden erişilmiştir.

2.5 Haber Grafiğinin Hazırlık Aşaması ve Kullanım Alanları (TRT Spor Örneği)

Dünyanın bir çok organizasyonlarını, sporun her dalını ekrana getiren **TRT SPOR**, TRT'nin önemli kanalları arasındadır. Grafikleri yaklaşık 5 seneden beri ufak tefek değişiklikler haricinde tamamen bir gelişim de göstermemiştir. TRT'nin tek spor kanalının olması ve kurumsallığının tek düze olması konusu tartışılacak bir konudur.

2.5.1 Renk Paleti

TRT SPOR'un kurumsal renkleri genelde turkuaz tonlarıdır. KJ ve kelebeklerde kırmızı ve beyaz renklerin kullanıldığı görülmüştür. Grafik türlerinde uyumsuzluk, olduğu görülmektedir.

Şekil 2.57. Renk Paleti Örneği

2.5.2 Tipografi

Başlıklarda bol, normal yazılarda ise, Medium kullanılmıştır. Karakteristik bir font değildir. Grafik başlıklarında Myriad Pro kullanılırken, KJ'lerde ise Gotham Medium kullanılmıştır. Yazı anlamında bir dengesizlik söz konusudur. Bir kanalın veya herhangi bir üst kuruluşun kendine has font ailesi olmalıdır ve bu fontlar dışında hiçbir font kullanılmamalıdır. Televizyonda grafiksel açıdan bir hata, estetik olarak da uzak bir görüntü izlenildiği görülmektedir.

2.5.3 Logo ve Etiketler

TRT SPOR'un logo yerleştirmesi TRT World ve TRT Haber kanallarından farklıdır. TRT Spor, logoyu sağ üst tarafa doğru kullanmayı tercih etmiştir. "Canlı" etiketinde ise, Spor bandının altına negatif renkleri kullanılmıştır. Bant, kirli bir beyaz ile, yazı da ise kanalın logo rengi olan turkuaz kullanılmıştır.

Şekil 2.58. Bant Örneği

Kaynak:[Point Blank]. (22 Mart 2018). *TRT Spor Canlı*.
<https://www.youtube.com/watch?v=YTHPEZNzBDE> adresinden erişilmiştir.

2.5.4 Alt Yazı Bandı

TRT Spor adından da anlaşılacağı üzere bir spor kanalıdır. Sadece spor ile ilgili haberler olduğundan kurumsal renklere bağlı kalınması gerekir. Ancak aşağıdaki görselde görülen hardal sarısı renginin kullanılan ana renkler ile hiçbir bağlantısı bulunmamaktadır. Yazı renginin de siyah olması okunurluğu azaltmıştır.

Şekil 2.59. Alt Yazı Bandı Örneği

Kaynak: [Point Blank]. (22 Mart 2018) *TRT Spor Canlı*.
<https://www.youtube.com/watch?v=YTHPEZNzBDE> adresinden erişilmiştir.

2.5.5. Bant

Strapler ve kj tasarımları son derece sade olmalıdır. Spor, daha dinamik, enerjik ve doğal bir yapıya sahiptir. Bu yüzden renk seçimi son derece önemlidir. Aşağıdaki görselde kj, kırmızı kullanılmıştır. İlk akla gelen son dakika kj'lerinin kırmızı olmasıdır. Tahmin yürütüldüğü zaman bu fikirden yola çıkarak tasarlanmış olmalıdır. Spikerin arkasındaki wall rengi incelendiği zaman mavi tonların kullanıldığı görülmektedir. Fakat, bir program yapılmak istendiğinde kj, kelebek, wall ve tüm grafiklerinde birbirine yakın renkler ve benzer tasarım kullanılması doğru bir kullanım sağlayacaktır. Unutulmamalıdır ki; Her programın kendine has özellikleri vardır. Hepsi birer kimliktir.

Şekil 2.60. Kj Örneği 1

Kaynak: [Transfer Çalışması]. (17 Mart 2018). *Fenerbahçe 0-0 Galatasaray Stadyum 17 Mart 2018 TRT Spor Mustafa Denizli Ali Gültiken*. <https://www.youtube.com/watch?v=AO-90q2qoUQ> adresinden erişilmiştir.

Aşağıdaki görselde ise kj mavi kullanılmıştır. Bu bir isim kişisidir. İsim kişileri genelde çift satırlı olanların ilk satırını baz alınarak tasarlanır. Kanalin isteğine göre daha farklı tasarlamak da mümkündür.

Şekil 2.61. K_j Örneği 2

Kaynak: [Transfer Çalışması]. (20 Nisan2018). *Olaylı Fenerbahçe Beşiktaş Maçı İptal Edildi Kaya Çilingiroğlu Alp Pehlivan Yorumları.* <https://www.youtube.com/watch?v=lldxMRHxgD000> adresinden erişilmiştir.

2.5.6 Kelebek

Kelebekler yayının dinamiğini sağlayan önemli faktörlerden biridir. Televizyonun güvenlik alanını ele aldığımızda aşağıdaki görselde çeşitli hataların olduğunu görmek mümkündür. İlk olarak sağ üst tarafta bulunan kırmızı ve koyu kırmızı üçgen şeklinin kullanılma nedenini anlamak biraz zor olacaktır. Logonun altına herhangi bir imajın gelmesi büyük bir yanlışlıktır. Aşağıda da spiker ve muhabirin bulunduğu 2'li kelebek görülmektedir. Çerçeve kenarları beyaz kullanılarak belirgin olması sağlanmıştır.

Şekil 2.62. Kelebek Örneği 1

Kaynak: [Transfer Çalışması]. (17 Mart 2018). *Fenerbahçe 0-0 Galatasaray Stadyum 17 Mart 2018 TRT Spor Mustafa Denizli Ali Gültiken*.<https://www.youtube.com/watch?v=AO-90q2qoUQ>adresinden erişilmiştir.

Kelebeklerin en önemli özelliklerinden bir tanesi spiker ve konukların ismidir. Aşağıda da görüldüğü üzere koyu bant üzerine yazılar konulmuştur. TRT Haber'in kelebeklerindeki yatay üçgenin kullanılmaması daha iyi bir görünüm kazandırmıştır. Yazıların ortalı konulması rahat okunmasını sağlamıştır. Ancak sol üstte görülen dünya kupası amblemi ve kaç gün kaldığı ile ilgili rakam kelebeğin üstüne gelmiştir. Rakamın altındaki kırmızı çizginin de kullanım gerekliliği tartışılabilir.

Şekil 2.63. Kelebek Örneği 2

Kaynak: [Transfer Çalışması]. (17 Mart 2018). *Fenerbahçe 0-0 Galatasaray Stadyum 17 Mart 2018 TRT Spor Mustafa Denizli Ali Gültiken*. <https://www.youtube.com/watch?v=AO-90q2qoUQ> adresinden erişilmiştir.

Aşağıda da 3'lü kelebek görülmektedir. Aralarındaki tek fark ortadaki çerçevenin büyük olmasıdır. Spiker ve konuk, günün maçını münazara ederken, grafiklerle de konu algısı başarılı bir şekilde pekiştirilmiştir. Ancak, ilk göze çarpan hatalardan biri grafiğin boyutuyla ilgili problemidir. Üstten ve alttan bastırılarak görselin genel yapısıyla oynanmıştır. Yayına yanlış ölçeklerde verilmiştir. Bir diğer sorun ise sağ üstte bulunan üçgen şeklidir. Niye kullanıldığı anlaşılmamakla birlikte kötü bir görüntü oluşturmuştur. Spor Toto Süper Lig başlığı ve 25. Hafta yazısı hizalı değildir. Takım isimleri ve skorun daha çarpıcı bir şekilde tasarlanması daha güzel bir görüntü oluşturulabilmekle birlikte, topla oynama, şut v.b. oranların renk seçimi kompozisyona uygun olmamıştır. Beşiktaş ve Gençlerbirliği logosu da veri tablosuna ortalı değildir.

Şekil 2.64. Kelebek Örneği 3

Kaynak: [Transfer Çalışması]. (10 Mart 2018). *Beşiktaş 1-0 Gençlerbirliği Stadyum 10 Mart 2018 TRT Spor Mustafa Denizli*. https://www.youtube.com/watch?v=wmZHDxLe0_E adresinden erişilmiştir.

Aşağıdaki görselde iki çerçevenin farklı olduğu bir kelebek karşımıza çıkmaktadır. Sol tarafı büyük kutuda önceki incelemelerde de bahsedildiği üzere genelde grafik yerine video kullanıldığı görülmektedir. Ancak spor ağırlıklı olan programlarda bu türü görmek de mümkündür. Burada dikkat edilmesi gereken en önemli nokta grafiğin büyüklüğü ve çok sayıda materyallerdir. Sol taraftaki grafikte birçok sütun ve satır bulunmaktadır. Bu da kolay bir anlaşılabilirlik sunmaz. Galatasaray, Beşiktaş, M. Başakşehir ve Fenerbahçe'nin alt sütununda bulunan takımlar çok küçük kalmıştır. Daha iyi bir kullanım olması için yayına 'full frame' yani tam ekran verilmesi gerekmektedir.

Şekil 2.65. Kelebek Örneği 4

Kaynak: [Transfer Çalışması]. (17 Mart 2018). *Fenerbahçe 0-0 Galatasaray Stadyum 17 Mart 2018 TRT Spor Mustafa Denizli Ali Gültiken*. <https://www.youtube.com/watch?v=AO-90q2qoUQ> adresinden erişilmiştir.

Sadece spor kanallarında görülebilen bu kelebek türünün çok farklı yerleştirmeleri bulunmaktadır. Özellikle futbol maçları yorumlanırken izleyicinin rahatça görebileceği bir ölçek tasarlanmalıdır. Bu grafik doğru bir kullanımdır. Ancak arka planın koyu mavi tonlarında oluşturulmasının yanlış bir tercih olduğunu aşağıdaki görselden anlamak mümkündür. Çünkü, bir programda özellikle futbol konuşuluyorsa, genel renk algısının yeşil olduğunu anlamak hiç de zor olmayacaktır.

Şekil 2.66. Kelebek Örneği 5

Kaynak: [TRT Spor](2018). *Stadyum*, <http://www.trt.net.tr/anasayfa/canli.aspx?y=tv&k=trtspor> adresinden erişilmiştir.

Programda bulunan önemli kişiler konu ile alakalı görüşlerini belli ederken, diğer yandan ortalarında bulunan konu ile ilgili olan video oynamaktadır. Burada en büyük sorun logonun kelebeklerin üstüne gelmesidir. Sosyal medyaya konulan bu videonun, koyan kişi tarafından yanlış yerleştirilmesinden kaynaklı bir hata görülmektedir. Bu da dikkat edilmesi gereken bir husustur. TRT Spor'un kelebeklerini özetleyecek olursak, öncelikle tasarlanan kelebek ve kJ grafiklerinde degrade mavinin her yerde kullanılması genel estetik algıyı ortadan kaldırmıştır. Düz bir mavinin üzerine transparan bir şekilde spor ile ilgili ikonlar konulması, konseptte daha uygun olmasını sağlayacaktır.

Şekil 2.67. Kelebek Örneği 6

Kaynak: [TRT Spor]. (27 Şubat 2018). *Basın Tribünü – Yılmaz Vural*. www.youtube.com/watch?v=5Hfcxu6eORG adresinden erişilmiştir.

2.5.7 Telefon Bağlantısı

Yayında konuk alınacak kişinin görüntülü konuşma müsaitliği olmaması durumunda, telefon bağlantısı tercih edilir. Burada dikkat edilmesi gereken unsurlardan biri, kişinin fotoğrafı ve nereden bağlandığı ile ilgili bilgidir. Ancak aşağıdaki görselde bilgiyi nereden aktardığına dair yazı ekranda görülmemektedir. Bu da en büyük eksikliklerden biridir. Tasarım olarak inceleyecek olursak; ekranın sağ tarafında telefon bağlantısına ait olan kişinin fotoğrafı görülmektedir. Kullanılan çizgiler bir teknoloji programını andırmıştır. Telefon ikonunun büyüklüğü ve bulunduğu kutudaki yanlış yerleşim kötü bir tasarıma sebebiyet vermiştir. 3 tane çerçeve kullanıldığını varsayarsak, küçük ve ortada olan çerçevenin arasında kalan

şerit, çok kaba bir görüntü izlenimi vermiştir. Çünkü asıl amaç muhabir ismi, fotoğrafı ve unvanını ön plana çıkarmak olmalıdır.

Şekil 2.68. Telefon Bağlantısı Örneği

Kaynak: [Transfer Çalışması]. (22 Mart 2018). *TRT SPOR Kamp Günlüğü Beşiktaş Transfer Gündemi 1 Ocak 2018 İslam Slimani*. <https://www.youtube.com/watch?v=TFY5INr6pjU> adresinden erişilmiştir.

2.5.8 Tablo Grafikleri

Ülkemizde özellikle futbol en çok izlenen sporlardan biridir. Bu açıdan da televizyonda bu spor ile ilgili grafiklerin çeşitlendirilmesi gerekmektedir. İlk olarak lig fikstürünü incelemek gerekirse; eliptik bir formda oluştuğunu görmek mümkündür. Ancak bu formun oluşturduğu çeşitli yerleştirme sorunları ortaya çıkmaktadır. Spor Toto Süper Lig başlığı 2 elipsin ara çizgisinde kesişmesi sonucu, 'S' harfinin formu bozulmuştur. Bu nedenle üst taraftaki elipsin tasarıma uygun olmadığını çözümlmek muhtemeldir. Sağ tarafta bulunan 23. Hafta yazısı çok küçük olduğundan okunurluğu zorlaştırmaktadır. 9 takımdan oluşan bu tabloda, oynadığı maç sayısı (O) ve puan (P) kısmı ile takımlar arasındaki boşluk çok fazladır. Kullanılan elipslerin kıvrımlarında genişlemeler görülmektedir. Bu sağ alt taraftaki kıvrımda daha net anlaşılmaktadır. Tablonun sol alt tarafından sağ üst tarafına giden yansıma hareketi çok keskindir. Biraz daha opaklığını düşürdüğümüz takdirde bu sorun ortadan kalkacak ve genel kompozisyonu daha da büyüttüğümüz zaman daha anlaşılır bir tasarım karşımıza çıkacaktır. Elipsleri yok saydığımız görselde herhangi bir eksiklik görülmeyecektir. Çünkü bir tasarımda fazlalık varsa,

sadeleştirmeye gitmek en doğrusudur. Arka planın düz bir renk ile oluşturulması, sanki konu ile ilgili bir fotoğraf yokmuş hissi yaratır. Grafik oluşturulurken en son yapılacak işlerden bir tanesidir. Bunun yerine futbol sahası veya bir futbol topu konularak tasarım daha da güzelleştirilebilir.

SPOR TOTO SÜPER LİG

23. HAFTA

	O	P
1 GALATASARAY	23	47
2 M. BAŞAKŞEHİR	22	46
3 FENERBAHÇE	22	44
4 BEŞİKTAŞ	22	41
5 KAYSERİSPOR	22	35
6 D.G. SIVASSPOR	22	34
7 TRABZONSPOR	22	33
8 GÖZTEPE	22	33
9 T. M. AKHISARSPOR	23	30

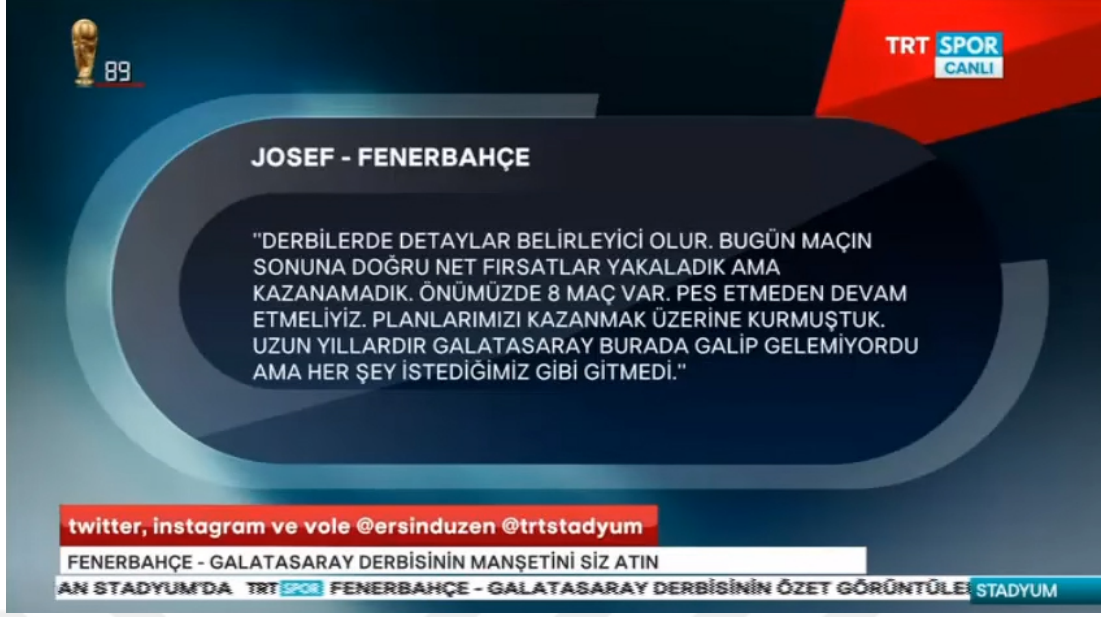
22.16 AZ 10 PUAN OLACAK GİBİ GÖZÜKÜYOR AYKUT KOÇAMAN: BEŞİKTAŞI YENİ BAŞLAMA VURUŞU

Şekil 2.69. Tablo Grafiği Örneği

Kaynak: [Transfer Çalışması]. (23 Şubat 2018). *Galatasaray 5-0 Bursaspor Başlama Vuruşu 23 Şubat 2018 TRT Spor Kaya Çilingiroğlu.*
https://www.youtube.com/watch?v=LBd0F8U_5Ewadresinden erişilmiştir.

2.5.9 Açıklama Grafiği

Kişi grafiklerinde, açıklayan kişinin fotoğrafının kullanılması görüntü estetiği açısından yararlıdır. Burada da, elips olan bir tasarım görülmektedir. Ancak bu yapının getirdikleri bazı sorunlar vardır. İç taraftaki koyu olan şeklin yazıyı boğduğu görülmektedir. Çünkü et kalınlığı fazladır. Bu durumda basık bir görüntü oluşmaktadır. Yazıların paragraf başı ele alındığında, sol tarafındaki kıvrımın oluşturduğu boşluk rahatsız edicidir. Sol alt köşeden sağ üst köşeye oluşturulan yansıma hareketi çok keskindir. Bunun dışında, ortada ve lacivert renginde olan elipsin sağ tarafının silik bir şekilde olması okunurluluğu sağlamıştır. Ancak bu hareketin sol tarafta olmaması yanlış bir tasarım algısıdır. Bu elips, kullanılmadığı zaman ekran ferahlamış olacaktır. Dış çerçevenin kalınlaşması halinde başlığın oraya koyulması daha doğru olur. Başlık ve metnin aynı renk olması iki yazısında bir farkındalık oluşturmaya engel olmaktadır.

Şekil 2.70. Açıklama Grafiği Örneği

Kaynak: [Transfer Çalışması]. (17 Mart 2018). *Fenerbahçe 0-0 Galatasaray Stadyum 17 Mart 2018 TRT Spor Mustafa Denizli Ali Gültiken*. <https://www.youtube.com/watch?v=AO-90q2qoUQ> adresinden erişilmiştir.

2.5.10 İstatistik Grafiği

İstatistik grafiği, maç sonu kullanılan bir grafik türüdür. Aşağıda verilen görselde tam ekran bir grafik görülmektedir. Bu ve bundan önce görülen görsellerde hazırlanan grafiklerin ne kadar hatalı olduğunu gözlemlemek mümkündür. Bunun çözümü genel yayın yönetmeninin veya editörün grafik tasarımcılara düzeltilmesiyle ilgili bir takım eleştirilerde bulunmaları gerekir. Görseli tasarlayan grafik tasarımcılar yayına verdiği takdirde tasarımsal bir hata gördüğü vakit düzeltmek zorundadır. Aşağıdaki karşılaştırma grafiğinde alt tarafta bulunan kesilmiş elips formu olumsuz yönden dikkat çekmeyi başarmıştır. Kaldırıldığı zaman üst tarafta oluşturulan yapı daha da ön plana çıkacaktır. Genel kompozisyon ortalandığında daha estetik bir görüntü oluşmuş olacaktır. Spor Toto Süper Lig başlığının 23. Haftaya hizalı olmaması ilginç bir vakadır. Tablonun arkasında bulunan şeffaf dikdörtgenin sol ve sağ kenarlarına bakıldığında logoların kesildiği görülmüştür. Bu da bir hataya sebebiyet vermiştir. Kenarlarından enine doğru genişlettiğimiz takdirde bu sorun ortadan kalacaktır. Yazılan oran ve başlıkların rahat seçilememesi 3 sütununda mavi kutu içinde olmasından kaynaklanmıştır. Farklı bir renk seçilmesi durumunda bu kötü algı tamamen ortadan kalkacaktır.

Şekil 2.71. İstatistik Grafiği Örneği

Kaynak: [Transfer Çalışması]. (17 Mart 2018). *Fenerbahçe 0-0 Galatasaray Stadyum 17 Mart 2018 TRT Spor Mustafa Denizli Ali Gültiken*. <https://www.youtube.com/watch?v=AO-90q2qoUQ> adresinden erişilmiştir.

2.5.11 Takım Grafiği

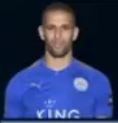
Galatasaray grafiğini ele alırsak; Başlığın enine gereksiz uzunlukta olduğunu ve ne kadar rahatsız edici bir boyutta olduğunu görmek mümkündür. Bu kullanımın yerine ‘takımdan ayrılan ve ayrılması beklenen isimler’ kısmının ölçüsünü alttaki tabloya göre eşitlendiği zaman daha iyi bir sonuç alınacaktır. 2. Tabloda yazım hatası vardır. Sözeşme yerine 'sözleşme' yazılması gerekir. Tabi bu da televizyonda büyük bir hata demektir. Bunun dışında başlıkta bulunan 2 ayrı bandın logoyu ne kadar rahatsız ettiğini çözümlemek gerekir. Takım logosunu Galatasaray’ın yanına veya arka plana yedirmek şartıyla konulabilir. Arka plan önceden de incelenen tasarımlara göre farklıdır. Yine mavi tonları kullanılmıştır ve konuyla ilgili bir görsel konulması ekranda daha iyi durmasına sebep olacaktır.

GALATASARAY	
TAKIMDAN AYRILAN VE AYRILMASI BEKLENEN İSİMLER	
İSİM	SÖZEŞME BİTİŞ TARİHİ
EMRAH BAŞSAN	30.06.2019
TARIK ÇAMDAL	30.06.2019
CEDRIC CARASSO	30.06.2018
IASMIN LATOVLEVICI	30.06.2018
RYAN DONK	30.06.2018
KORAY GÜNTER	30.06.2018
NIGEL DE JONG	GİTTİ

Şekil 2.72. Takım Grafiği Örneği 1

Kaynak: [FUTBOL ZAMANI]. (6 Ocak 2018). *Stadyum – 6 Ocak 2018 Beşiktaş Galatasaray Fenerbahçe Yorumları*. <https://www.youtube.com/watch?v=EwcSJD2ekRY> adresinden erişilmiştir.

Aşağıdaki görselde futbolcuların istatistikleri yer almaktadır. Bu grafikte televizyonda yayınlanmaması gereken bir format karşımıza çıkmaktadır. Başlığın büyük ve ekrandan çıkarmışcasına yerleştirilmesi, futbolcuların bir bütünlük içerisinde koyulmaması en büyük sorunlar arasındadır. Başlık sorununun Beşiktaş yazısının yerine logosunu koyarak bu problemin bir bölümü çözülecektir. Böylece başlık tek satır olarak kalacaktır. Ancak başlık, tasarıma göre çok bağımsız durduğundan yerleştirmenin ne kadar hatalı olduğunu da görmek mümkündür. koyulması daha doğru olacaktır. Takım, Maç ve İlk 11 yazan sütundaki dikdörtgenler, yazının enine göre çok geniş kullanılmıştır. Mavi kutuların gofre şeklinde olması bir buton havası vermiştir. Ancak amaca uygun değildir. Futbolcularda ise, Larin ve Demba Ba'nın, Islam Slimani'nin fotoğrafı gibi göğüs hizasından olması daha doğrudur. Görüldüğü üzere Larin'in omuzları kesilmiş, kötü bir görüntü oluşturmuştur. Takım isim bantlarının mavi harici bir renkte kullanılması daha güzel bir farklılık yaratacaktır. Ama genel kompozisyon kötü olduğundan en baştan yapılması en uygunudur.

BEŞİKTAŞ – FORVET ADAYLARI SON 3 SEZON PERFORMANSLARI					TRT SPOR TEKRAR
					
	CYLE LARIN	ADIS JAHOVIC	ISLAM SLIMANI	DEMBA BA	
TAKIM	ORLANDO CITY	GÖZTEPE	LEICESTER CITY	SHANGAI SHENGUA	
MAÇ	87	62	68	29	
İLK 11	77	58	48	28	
GOL	44	37	35	21	
ASİST	6	4	7	3	

trtspor.com.tr 4.5 YILLIK SÖZLEŞME İMZALADI TRANSFER: KARABÜKSPOR'LA YOLLARINI AYIRAN STADYUM

Şekil 2.73. Takım Grafiği Örneği 2

Kaynak: [Transfer Çalışması]. (6 Ocak 2018). Mustafa Denizli, Ali Gültiken, Galatasaray Transfer Gündemi 6 Ocak 2018. <https://www.youtube.com/watch?v=DcAcy1rpoXE> adresinden erişilmiştir.

2.5.12 Wall Grafikler

Aşağıdaki görselde "Başlama Vuruşu" başlığını inceleyecek olursak, kullanılan renk ve tasarlanan şekillerde sıkıntılar olduğu görülmektedir. Yeşil bantlı "Başlama" yazısı, "vuruşu" yazısından konumu gereği daha iyi okunmasını sağlamıştır. Sarı bandın üstüne beyaz renk neredeyse birbirine yakın renkler olduğundan yazıda imgeselliğini kaybettirmiştir.

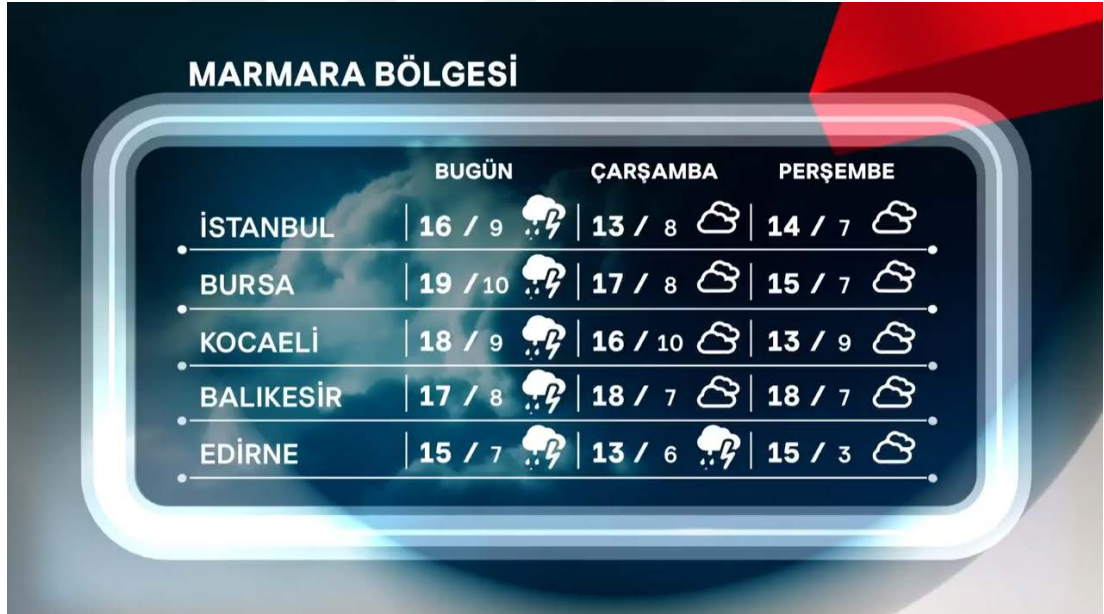

Şekil 2.74. Wall Grafiği Örneği

Kaynak: [Transfer Çalışması]. (20 Nisan 2018). *Olaylı Fenerbahçe-Beşiktaş Maçı İptal Edildi Kaya Çilingiroğlu, Alp Pehlivan Yorumları*. <https://www.youtube.com/watch?v=DcAcy1rpoXE> adresinden erişilmiştir.

2.5.13 Hava Durumu Grafiği

Hava durumu grafiği, gündem haberlerin sonunda, meteorolojiden alınan bilgilerle, en çok ikonik simgelerle anlatılan bir grafik türüdür. Bu bağlamda inceleyecek olursak, kullanılan simgeler, yazı ve çizgilerin son derece sade ve anlaşılır bir dille aktarılması gerekmektedir. Aşağıdaki görselde ilk dikkat çekilen kısım kalın çerçevedir. Bu uygulamada sıkıntılı olan durum, parlak ve kalın çizgilerin odak noktasını yok etmesidir. Sağ üstte bulunan kırmızı şeklin kullanılma amacı bilinmemekle birlikte, kötü bir görüntü oluşturmuştur. Gün isimlerinin bold yerine şehir isimleri gibi normal fontunda olması göze daha hoş gelecektir. Balıkesir şehir isimlerinin de bold olması daha doğru bir kullanım olacaktır. 16/9'da bölme işaretinin kullanılmaması tasarıma daha estetik bir görünüm kazandıracaktır.

Şekil 2.75. Hava Durumu Grafiği Örneği

Kaynak: [Ahmet Karaca]. (26 Mart 2018). *TRT Spor Hava Durumu Montajı*. <https://www.youtube.com/watch?v=3K-9HrQJ49g> adresinden erişilmiştir.

3. TRT'NİN GRAFİK TASARIM SÜRECİNDEKİ DEĞİŞİMİ

Yapılan araştırmalara göre; TRT kanallarının yayın başlangıcından sonuna kadar değişkenlik gösteren grafik başlığı altında, kurumsal kimlik yapısına sahip olduğu gözlemlenmektedir.

3.1. 1960-1980 Yılları Arası Haberler

Yapılan incelemelerde, dönemin teknik yetersizliğinden dolayı yaklaşık 20 yıldır, grafik alanında bir adım atılmadığı izlenmiştir. İleriki yıllarda da daha sık kullanılacak olan kj bandı, 1968 döneminde kullanılmaya başlanılmıştır.

Şekil 2.76. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 1

Kaynak: TRT (2016). 1968 Modası, <http://www.trtarsiv.com/izle/119152/1968-modasi> adresinden erişilmiştir.

3.2. 1980-1990 yılları arası haberler

Bu tarihler arasında kullanılan grafik türleri teknik imkanlar nedeniyle basit bir şekilde kullanılmaya çalışılmıştır. Aşağıdaki görselde, spiker değindiği haber ile alakalı arkada kişinin fotoğrafı yer almaktadır. Önemli bir nokta da şudur ki; sunucu haberi prompter'dan okumamaktadır. Haber metinleri editörler tarafından son kez imla hataları düzeltilerek rejiye verilir. Daha sonra kç operatörü biriminde alanda çalışan kişiler spikerin karşısında bulunan büyük kare şeklinde olan ekrana yazıyı verir. Buna da prompter denir. Spikerinde rahatça sunum yapabilmesini sağlayan önemli araçlardan biridir. Bu yöntem de günümüzde çokça kullanılmaktadır.

Şekil 2.77. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 2

Kaynak:[Asal Floydian]. (9 Ağustos 2011). 1 Nisan 1989 tarihli TRT Haber Bülteni. <https://www.youtube.com/watch?v=q-vsmHYdzps> adresinden erişilmiştir.

1989 yılından olan bu görselde ise; önceden de bahsedilen wall tasarımı yer almaktadır. Tasarım olarak inceleyecek olursak, haritada yeri belirtilen rengin lacivert olması ülke isminin okunurluğunu sağlamıştır. Ancak tek bir problem vardır. Lacivert veya mavi rengi denizi temsil eder. Mavi yerine ülke sınırı dışında olan yeşil rengin yer değiştirmesi daha iyi bir görünüm kazandıracaktır. Ancak spiker ve solunda duran görselin, o döneme göre ekran bütünlüğü açısından koyulan harita ile birlikte doğru bir yerleşim olduğunu söylemek mümkündür.

Şekil 2.78. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 3

Kaynak: [Asal Floydian]. (9 Ağustos 2011). 1 Nisan 1989 tarihli TRT Haber Bülteni. <https://www.youtube.com/watch?v=q-vsmHYdzps> adresinden erişilmiştir.

Aşağıdaki görsel, günümüzde ticker denilen grafik türünün geçmiş dönemdeki yansımasıdır. Ekran ölçeği baz alındığında bant büyük bir şekilde tasarlanmıştır. Bu dönemde hem kj hem de ticker olarak kullanıldığı görülmektedir. Yazının altında ve üstünde olan kırmızı çizgilerin, yazıyı ön plana çıkarması son derece doğru yaklaşım olmuştur.

Şekil 2.79. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 4

Kaynak: [Asal Floydian]. (9 Ağustos 2011). 1 Nisan 1989 tarihli TRT Haber Bülteni. <https://www.youtube.com/watch?v=q-vsmHYdzps> adresinden erişilmiştir.

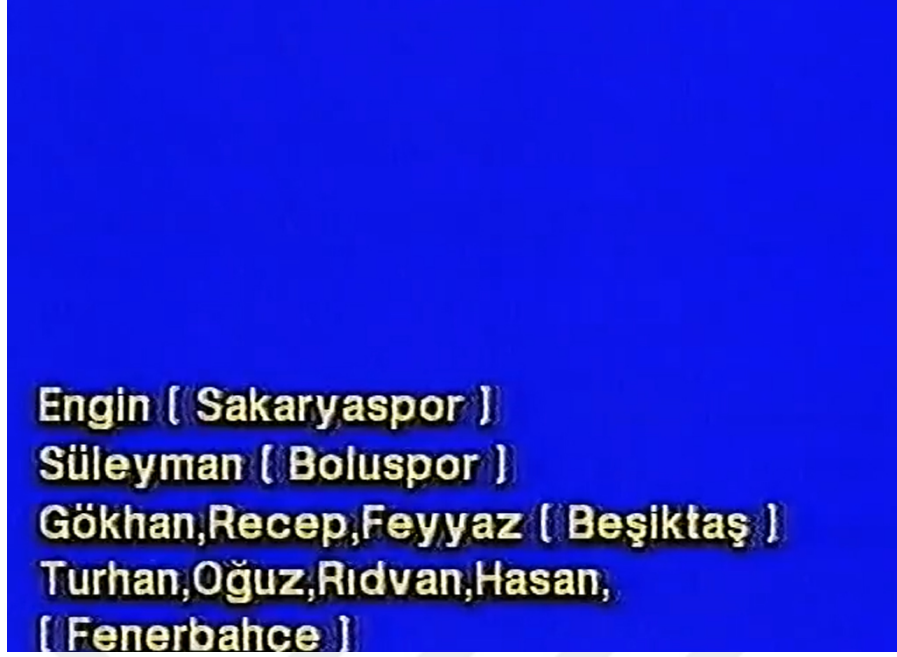
Telefon kelebeğinin fotoğraflı olarak kullanılması doğru bir tercihtir. Tabi fotoğrafın sol üst tarafının kesilmesi, ismin baş harfinin görünmemesi yanlıştır. Ancak bunun sebebi o dönemin teknik olarak elverişli olmamasından kaynaklanmıştır.

Şekil 2.80. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 5

Kaynak: [Asal Floydian]. (9 Ağustos 2011). *1 Nisan 1989 tarihli TRT Haber Bülteni*.
<https://www.youtube.com/watch?v=q-vsmHYdzps> adresinden erişilmiştir.

Aşağıda bulunan görsel; tam olarak belli olmasa da bir spor grafiğidir. Dönem şartlarından dolayı, font seçimi, boyutu, ekranda yerleşim değiştirmenin ne kadar mümkün olduğu tam çözülemeyeceğinden sadece alt tarafın yazıyı kesmesiyle ilgili rahatsızlığı dile getirmek sanırım mümkün olur.

Şekil 2.81. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 6

Kaynak: [Asal Floydian]. (9 Ağustos 2011). *1 Nisan 1989 tarihli TRT Haber Bülteni*.
<https://www.youtube.com/watch?v=q-vsmHYdzps> adresinden erişilmiştir.

Aşağıdaki görsel anlaşılacağı kadarı ile Türkiye'yi gösteren bir hava durumu grafiğidir. Perforede deniz dalgaları ve rüzgar ile alakalı çeşitli bilgiler verilmektedir. Perfore de haberin bir fotoğrafın veya videonun arka plandan seslendirilmesine denir. Grafik tam olarak bize haberin içeriğini anlatmasa da tam olarak kötü bir tasarım denilemez. Ayrıca çizgilerin rüzgarı temsil ettiği tahmin edilmektedir.

Şekil 2.82. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 7

Kaynak: [Asal Floydian]. (9 Ağustos 2011). *1 Nisan 1989 tarihli TRT Haber Bülteni*.
<https://www.youtube.com/watch?v=q-vsmHYdzps> adresinden erişilmiştir.

Türkiye'nin 7 bölgesinden biri olan Akdeniz bölgesinin hava durumu grafiği karşımıza çıkmaktadır. Genel olarak bakıldığında, bölgenin yeşil ile belirtilmesi doğru bir kullanım olmuştur. Açık ve az bulutlu anlamına gelen ikonun kullanılması da tasarım pekiştirmiştir. "AKDENİZ" yazısının büyük olması, "Bölgesi" kısmının küçük harflerle yazılması kompozisyonda bir kopukluk oluşturmuştur. Şehir tablosu ise, yayınlanan döneme göre başarılı bir tasarım denilebilmekle birlikte, ortalı olması genel kompozisyona göre daha uygun olacaktır.

Şekil 2.83. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 8

Kaynak: [Asal Floydian]. (9 Ağustos 2011). *1 Nisan 1989 tarihli TRT Haber Bülteni*.
<https://www.youtube.com/watch?v=q-vsmHYdzps> adresinden erişilmiştir.

Bir önceki görselde bahsedilen tablonun ortalı olma konusunu bu tasarımda doğru kullanıldığı takdirde görseli ne kadar değiştirdiğini anlamak mümkündür. İkonun şemsiye olarak tercih edilmesi belirtilen şehirde izleyiciye yağmur yağacağını anımsatacaktır. "BATI KARADENİZ Bölümü"nin ortalı yazılması doğru bir sebeptir. İkonların hepsi küçültüldüğü takdir de daha estetik bir yapı oluşacaktır.

Şekil 2.84. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 9

Kaynak: [Asal Floydian]. (9 Ağustos 2011). *1 Nisan 1989 tarihli TRT Haber Bülteni*.
<https://www.youtube.com/watch?v=q-vsmHYdzps> adresinden erişilmiştir.

3.3. 1990-2010 yılları arası haberler

Bu tarihler arasında kullanılan grafiklerin yaklaşık 20 yıllık bölüm kapsamında görsel açıdan tatmin edici herhangi bir unsur bulunamamaktadır. Ancak yıllar içerisinde değişiklik gösteren grafikler tasarlanmıştır.

1993 yılından olan bu fotoğrafta muhabir isim kjsi olarak adlandırılan, bir grafik türü görülmektedir. VTR dışında yapılan her çizgi veya her bir yazı bir grafik unsuru oluşturur. Haberi anlatan kişinin altına ismi yazılıp, çizgiyi de bir ayırıştırıcı rol üstlendirip, konumunu da sağ dayalı olarak yazılarak tasarım elde edilmiştir.

Şekil 2.85. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 10

Kaynak: TRT Arşiv (2016). 1993 TRT'nin Diyarbakir'da Başlattığı Canlı Yayın, <http://www.trtarsiv.com/izle/119123/1993-trt-nin-diyarbakir-da-baslattigi-canli-yayin> adresinden erişilmiştir.

1998 döneminden olan bu programda, grafikler biraz daha canlanmaya başlamış, yazının altına bant koyularak okunurluluğu sağlamıştır. Arka planda bulunan dalgalı desenin gelecek yıllar aslında ne kadar şaşalı bir dönem olacağının habercisidir.

Şekil 2.86. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 11

Kaynak: TRT Arşiv (2016). Can Gürzap'ın TRT Hakkındaki Röportajı, <http://www.trtarsiv.com/izle/81735/can-gurzap-in-trt-hakkindaki-roportaji> adresinden erişilmiştir.

Teknik imkânlar arttıkça ekranda daha çok grafik unsur oluşturulmaya başlanmıştır. Aşağıdaki görsel ise; 2005 yılından Merhaba Dünya adlı programından bir kesittir. Canlı yayına telefon bağlantısı ile konuk alınır ve o dönemde skype gibi görüntülü konuşmanın sağlanması o dönem şartlarına uygun olmadığından daha çok bu türde bağlantılar tercih edilmiştir. KJ tasarımında telefon ikonun kullanılması yine doğru bir kullanım olmuştur.

Şekil 2.87. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 12

Kaynak: [Ahmet Muratlı]. (22 Mayıs 2013). Ahmet MURATLI, TRT-İnt Merhaba Dünya Programı, 28.01.2005. <https://www.youtube.com/watch?v=kjJs4zKNe5w> adresinden erişilmiştir.

"Tarihçiler konuşuyor" programının bir amblemini tasarlamak KJ tasarımı için önemli hareketlerden bir tanesidir. Televizyonunu sonradan açan veya zaplayan izleyiciler hangi programın olduğunu anlaması için doğru bir tercihtir. Ancak aşağıda da görüldüğü üzere program isminin yanına orantısız bir şekilde spikerin ismi yazılmaktadır. Unvanın yazılması ne kadar doğru bir kullanımdır, tartışılacak bir konudur. Çünkü genelde, programı sunan kişinin sadece ismi yazılır. Bu görselde 2006 yılında yayınlanan tarihçiler konuşuyor adlı programdan alınan bir kesittir.

Şekil 2.88. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 13

Kaynak: [Ahmet muratlı]. (22 Mayıs 2013). Ahmet MURATLI, TRT-İNT Merhaba Dünya Programı, 28.01.2005. <https://www.youtube.com/watch?v=kjJs4zKNe5w> adresinden erişilmiştir.

2008 yılında yayınlanan bu programa bakıldığında, ekranın görsel açıdan değiştiğini görülmektedir. "Yurttan Haberler" programı için tasarlanan bu k'de, maviden koyu maviye geçen bir bant görülmektedir. 2008 yılı ve yaklaşık 5 yıl sonra bile TRT'nin neredeyse tüm programlarında renk geçişi bol olan sadelikten uzak, cafcacflı görseller olmaya devam edecektir.

Şekil 2.89. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 14

Kaynak: [Han Halı]. (20 Eylül 2017). Trt 2/Trt Int- Çin'in Taklit Ürünleri Geleneksel Üretimi Zorluyor 24.05.2008 https://www.youtube.com/watch?v=u_BcM1IYD90 adresinden erişilmiştir.

3.4. 2010-2018 yılları arası haberler

Görsellik anlamında TRT'nin en zengin olduğu dönem bu yıllar arasındadır. Önceden de bahsedilen renkli, çok animasyonlu, parlıtlı grafiklerin takribi 5 senedir TRT ekranlarında kullanımının yanlış olduğunu görülmektedir. Bu uzun süreçte TRT kanallarında programların dış yapımlara yaptırması sonucu birçok kurumsal kimlik yapısında bozukluklar görülmektedir.

2010 yılında yapılan TRT Türk kanalı çerçevesi içerisinde Dünyamız Detay adlı program ele alındığında göz yoran tasarımların olduğunu gözlemlenmektedir.İncelendiğinde ise, arka planın puantiyeli olması ve spikerin konuştuğu süre boyunca videolu olarak kendi merkezinde dönen animasyonlar oluşturması karışık bir yapıya sebebiyet vermiştir. Özellikle siyah başlık bandının siyah ve gri renklerden oluşan degradeli tasarımın güzel durmadığı görülmektedir. Siyah bandın aşağıdaki yazılara göre kısa kalması da estetik açıdan iyi bir görünüm kazandırmamıştır. Bütün grafik kompozisyonu sol tarafta bulunan çerçeveye göre orantılı değildir. Maddelerin ara boşlukları açıldığı takdirde bu sorun çözülecektir.

Şekil 2.90. TRT`nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 15

Kaynak:[Ayşe Süberker]. (23 Nisan 2012). *TRT TÜRK DÜNYAMIZ DETAY* 14.04.2012 https://www.youtube.com/watch?v=von6puyo_jl&list=PLTF10RB-dq8cptZKVhFbWoDl2oEJ7Jz9P adresinden erişilmiştir.

Aşağıda; biraz önce bahsedilen programın 2'li kji'si yer almaktadır. Burada ekranda en çok sırtan kısım, gri bandın sağ tarafının siyah bant ile hizalı

olmamasıdır. Sol üst tarafta görünen kırmızı bant üzerine yazılmış program ismi, üst banttaki yazıdan büyük olduğundan haberdeki bilgiyi yok etmektedir. Altında bulunan siyah bandın ise, ekranın altına bitişik bir şekilde tasarlanması görsel açıdan pek memnun edici olmamıştır.

Şekil 2.91. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 16

Kaynak: [Ayşe Süberker]. (23 Nisan 2012). *TRT TÜRK DÜNYAMIZ DETAY* 14.04.2012 https://www.youtube.com/watch?v=von6puyo_jI&list=PLTF10RB-dq8cptZKVhFbWoDl2oEJ7Jz9P adresinden erişilmiştir.

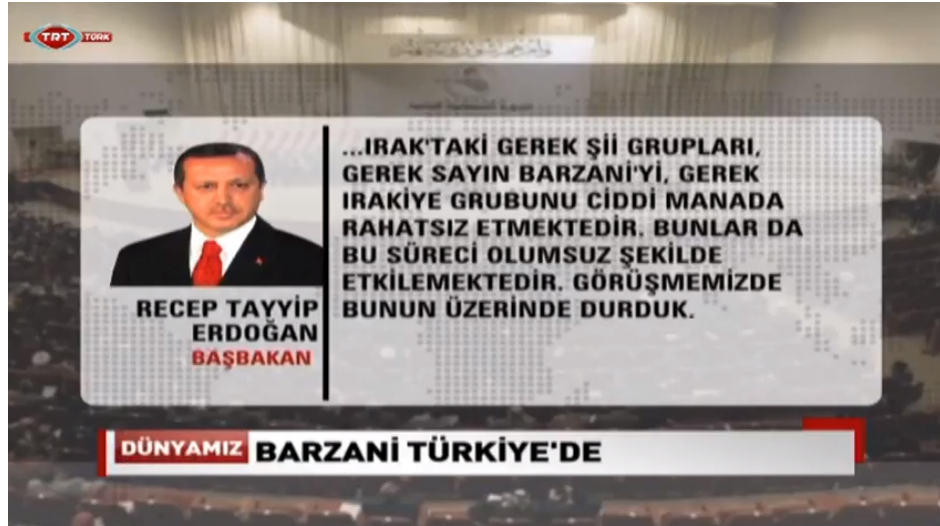
Programın kji'sini inceledikten sonra, kelebek ile nasıl durduğuna bakıldığı zaman ne kadar karışık bir görüntü oluşturduğu görülebilmektedir. Önceden de kullanılan puantiyeli arka planın ne kadar yanlış bir tercih olduğu, sol ve sağdaki kelebek çerçevelerinin kırmızı rengin kaba bir görüntü oluşturduğu görülmektedir. Spiker ve konuşanın altında bulunan kırmızı bandın içine genelde isimleri yazılmaktadır. Reji tarafından yönetilen bu sistemde bantların kaldırılmaması yanlış bir görüntüye sebebiyet vermiştir.

Şekil 2.92. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 17

Kaynak: [Ayşe Süberker]. (23 Nisan 2012). *TRT TÜRK DÜNYAMIZ DETAY* 14.04.2012 https://www.youtube.com/watch?v=von6puyo_jl&list=PLTF10RB-dq8cptZKVhFbWoDl2oEJ7Jz9P adresinden erişilmiştir.

Aşağıdaki görselde; bir kişi grafiği görülmektedir. Hatalı bir kullanım yoktur. Sadece Recep Tayyip Erdoğan'ın sağ tarafını yazılara hizalı bir şekilde kesilmesi durumunda tasarım daha hoş duracaktır. Arka plana da konu ile ilgili fotoğrafın konulması, konuyu pekiştirerek iyi bir algı oluşturmuştur.

Şekil 2.93. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 18

Kaynak: [Ayşe Süberker]. (23 Nisan 2012). *TRT TÜRK DÜNYAMIZ DETAY* 20. 04.2012 <https://www.youtube.com/watch?v=q4ewWYx8XdY> adresinden erişilmiştir.

Aşağıdaki görselde, 2013 yılında TRT Türk ekranlarında yayınlanan "Dünya Gündemi" adlı program yer almaktadır.2010 yılına nazaran daha da sadeleştirmeye

Çalışılan bir grafik olgusu görülmektedir. Yazılar ve grafikler daha sade ve anlaşılır olmaya başlanmıştır. İsim kj'si adı verilen bu grafikte diğerkj'ler ile tasarım kopukluğ u olmadan tasarlanmış , programın btnlğ une katkı sağlamıştır.

şekil 2.94. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber rneğ i 19

Kaynak: [Dünya Gündemi]. (18 Ocak 2013). *TRT Dünya Gündemi 18.01.2013*
<https://www.youtube.com/watch?v=aeFolkVnWc0>adresinden erişilmiştir.

Program ismi şık bir şekilde haberin konusunu etkilemeyen bir şekilde tasarlanmış ve estetik bir görünüm sağlamıştır. Gri bantta kullanılan renk geçişleri yazının okunurluluğ unu etkilemeyecek şekilde yapılandırıldığ ı için iyi bir görünüm kazanmıştır. Hemen aşağ ısında bulunan alfalı siyah bant ise, VTR girdikten sonra 2 satırlı kj'nin yayına verileceğ inin habercisi niteliğ ini taşımaktadır.

şekil 2.95. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber rneğ i 20

Kaynak: [Dünya Gündemi]. (18 Ocak 2013). *TRT Dünya Gündemi 18.01.2013*.
<https://www.youtube.com/watch?v=aeFolkVnWc0>adresinden erişilmiştir.

Yukarıda bahsedilen kJ'nin tasarımıyla oynanmadan sade bir şekilde tasarlandığı görülmektedir. Sadece tek bir hata vardır. O da ilk satırda olan yazının küçük, üst ve alt taraflarında boşluk olmamasıdır.

Şekil 2.96. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 21

Kaynak: [Dünya Gündemi]. (18 Ocak 2013). *TRT Dünya Gündemi* 18.01.2013 <https://www.youtube.com/watch?v=aeFolkVnWc0> adresinden erişilmiştir.

İkili kelebek, yan yana duran eşit 2 çerçevenin görüntü veya grafik kullanılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Yayın aktifliği açısından bakıldığında, sol tarafta konuşan kişinin konu ile alakalı VTR'nin sağ tarafta oynaması izleyici açısından önemli bir etken oluşturmaktadır. Bunun dışında tasarım olarak incelediğimizde, kJ rengi ile arka plan renginin çok ayrışmadığı görülmüştür. Öte yandan arka plan renginin biraz daha koyu olarak tasarlanması kJ'nin görülmesi açısından önemli bir problemi ortadan kaldıracaktır.

Şekil 2.97. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 22

Kaynak: [Dünya Gündemi]. (18 Ocak 2013). *TRT Dünya Gündemi* 18.01.2013 <https://www.youtube.com/watch?v=aeFolkVnWc0> adresinden erişilmiştir.

Arka planın dinamik çizgilerle tasarlanmış olması telefon keleşbeğinin de algı sorunu yaşanmasına sebebiyet vermiştir. Kişinin arka planındaki renk geçişleri, göz yoran, sadelikten uzak bir tasarıma itmiştir.

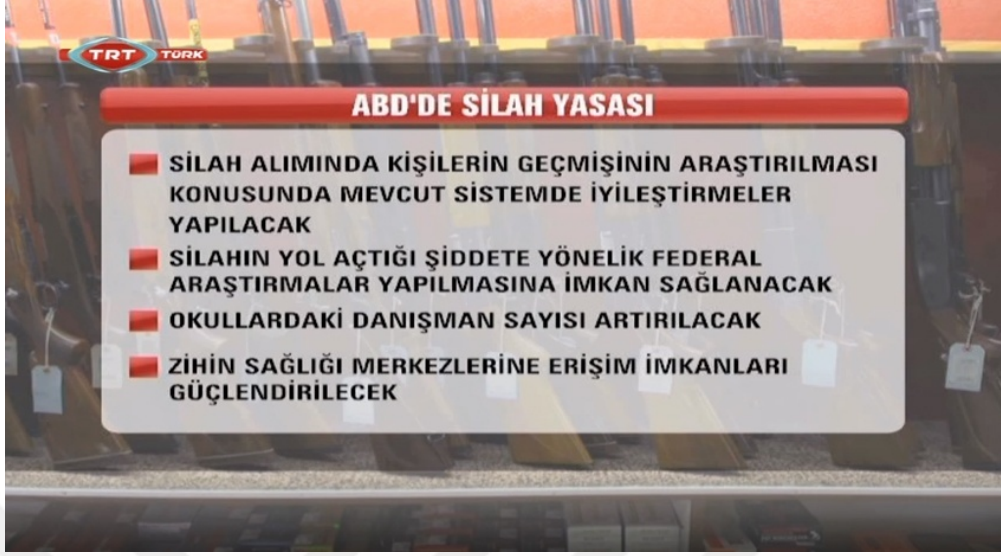

Şekil 2.98. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 23

Kaynak: [Dünya Gündemi]. (18 Ocak 2013). *TRT Dünya Gündemi* 18.01.2013 <https://www.youtube.com/watch?v=aeFolkVnWc0> adresinden erişilmiştir.

Tam ekran grafik olarak adlandırılan bu görsel, program yapısının kurumsallığına uyan bir tasarım olduğu görülmektedir. Sadece kırmızı renk geçişleri

yerine düz bir kırmızı kullanımı hem yazının okunmasında zorluk yaratmayacağı gibi, hem de estetik bir yapıya dönüşür.

Şekil 2.99. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 24

Kaynak: [Dünya Gündemi]. (18 Ocak 2013). *TRT Dünya Gündemi 18.01.2013* <https://www.youtube.com/watch?v=aeFolkVnWcQ> adresinden erişilmiştir.

2016 yılında yayınlanan bu programda görüldüğü üzere, yapılan tasarımların sadeleştirmeye çalışılmıştır. Kanalin kurumsal rengine uygun turuncu rengi kullanılmıştır. 2. satırda bulunan kelimelerin kapsadığı satırda, yazı ile aralarında yeterince boşluk olmaması ve gri rengin üzerine siyah rengin okunurluluğu zorlaştırdığı gözlemlenmiştir. Genelde de yapılacak olan tasarımlarda daha çok negatif renklerin kullanılması estetik açıdan daha uygundur.

Şekil 2.100. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 25

Kaynak:[TRT Avaz]. (7 Ekim 2016). *Türkiye Afrika İlişkilerinde Nasıl Bir Politika İzleniyor? – Dünya Gündemi – TRTAvaz* <https://www.youtube.com/watch?v=1YMF2weF9PU> adresinden erişilmiştir.

Biraz önce bahsedilen kj'nin 2 satırlı olan versiyonu gösterilmektedir. 1. satırın 2. satır kadar dikkat çekmemesinin sebebi kullanılan renklerdir. İlk satırda koyu renklerin kullanılıp, 2. satırda daha açık bir fonda siyah yazının yazılması daha çok netliği yakalamıştır. Oysa ki ilk olarak üst kj'nin odak noktası olarak belirlenmesi gerekir. Ekrandaki arka planın mavi olmasının sebebi tam olarak tahmin edilememekle birlikte kompozisyonu bozan bir kullanım olmuştur.

Şekil 2.101. TRT'nin Grafik Tasarım Süreci Gelişimi Haber Örneği 26

Kaynak: [TRT Avaz]. (7 Ekim 2016). *Türkiye Afrika İlişkilerinde Nasıl Bir Politika İzleniyor? – Dünya Gündemi – TRTAvez* <https://www.youtube.com/watch?v=1YMF2weF9PU> adresinden erişilmiştir.

SONUÇ

Medya sektörü, Türkiye’de ve dünyada en yaygın olan sektörlerden biridir. Televizyonculukta önem verilmesi gereken bazı hususlar vardır. Grafik konusunda bakılacak olursa, ekranda hemen hemen her zaman grafiğin olduğunu görülmektedir. Tabi bunların bazı kuralları vardır. Bu kurallara uyulmadığı takdirde görsel açıdan sağlıklı bir görüntüye ulaşılması malesef mümkün olmayacaktır.

TRT kanalları Türkiye’nin ilk televizyon kanalı olmakla birlikte, 14 adet farklı televizyon kanalının olması kurumsal kimlik açısından farklılık oluşturmaktadır. Bunun asıl sebebi, bazı kanalların çeşitli programlarını dış yapımlara vermesidir. Bu sebeple, ortaya karışık bir yapı ortaya çıkmaktadır. TRT kanallarının grafiklerinde 2010’dan 2018’e kadar karmaşadan sadeliğe doğru bir geçiş yaşanmıştır. 2010 yılında yayın hayatına giren TRT Haber, televizyonculuk açısından önemli bir gelişme olmuştur. TRT’nin diğer kanallarından daha farklı bir grafik yapısıyla ortaya çıkmaktadır. Bu gelişim, TRT Avaz ve TRT Belgesel’in kurumsal rehberinin değişmesinde de büyük bir etkidir. 2010 yılından yaklaşık 7 ay sonra Türkiye’nin ilk uluslararası kanal olma özelliğini taşıyan TRT World, Türkiye ve diğer ülkelerde yayıncılık adına global platformda yankı uyandıracak önemli bir adım atılmıştır. Görsel açıdan da kendini fark ettiren TRT World, görsel yönüyle de dikkat çekmeyi başarmıştır. Kurumsal kimliğini sadelikten yana kullanması, dünya standartlarında bir kanal olduğunu anlamamıza yardımcı olmuştur. TRT’nin diğer kanallarında oluşan sıkıntıların çözümü, her kanalın başında olan görsel departmanın, grafik ve tasarım anlamında yaratıcı işler çıkaran, televizyon nedir anlayan ve en önemlisi bu alanda tecrübeli bir ekiple çalışılması bu sorunu ortadan kaldıracaktır. Grafik tasarım bölümünün sadece reklamcılık alanında değil, televizyonda da grafik olduğunu, sadece diğer alanlarda kısıtlı kalınmamasını hatırlatmak gerekmektedir.

KAYNAKÇA

[Ahmet Karaca]. (26 Mart 2018). *TRT Spor Hava Durumu Montajı*<https://www.youtube.com/watch?v=3K-9HrQJ49g>

[Ahmet muratlı]. (22 May 2013). *Ahmet MURATLI, TRT-İNT Merhaba Dünya Programı, 28.01.2005* <https://www.youtube.com/watch?v=kjJs4zKNe5w>

[Asal Floydian]. (9 Ağustos 2011). *1 Nisan 1989 tarihli TRT Haber Bülteni* <https://www.youtube.com/watch?v=q-vsmHYdzps>

[Ayşe Süberker]. (23 Nisan 2012). *TRT TÜRK DÜNYAMIZ DETAY 14 04 2012 TARİHLİ YAYIN KAYDI* https://www.youtube.com/watch?v=von6puyo_jI&list=PLTF10RB-dq8cptZKVhFbWoDl2oEJ7Jz9P

[Ayşe Süberker]. (23 Nisan 2012). *TRT TÜRK DÜNYAMIZ DETAY 20 04 2012 TARİHLİ YAYIN KAYDI* <https://www.youtube.com/watch?v=q4ewWYx8XdY>

[Bal Media Production]. (10 Haziran 2015). *BİRLEŞİK KRALLIK`TA 7 HAZİRAN SEÇİM SONUÇLARI TRT HABER İNGİLTERE* <https://www.youtube.com/watch?v=PNhkoxD7hhE>

[Dünya Gündemi]. (18 Ocak 2013). *TRT Dünya Gündemi 18.01.2013 18.* <https://www.youtube.com/watch?v=aeFolkVnWc0>

[FUTBOL ZAMANI]. (6 Ocak 2018). *Stadyum – 6 Ocak 2018 Beşiktaş Galatasaray Fenerbahçe Yorumları* <https://www.youtube.com/watch?v=EwcSJD2ekRY>

[han halı]. (20 Eylül 2017). *Trt 2/Trt Int- Çin'in Taklit Ürünleri Geleneksel Üretimi Zorluyor* (24.05.2008)https://www.youtube.com/watch?v=u_BcM1IYD90

[Kuzey Haber Ajansı]. (7 Mart 2017). *Çin ve Asya Pasifik*<https://www.youtube.com/watch?v=vpIxcTG1Q>

[Point Blank]. (22 Mart 2018). *TRT Spor Canlı*<https://www.youtube.com/watch?v=YTHPEZNzBDE>

[Transfer Çalışması]. (10 Mart 2018). *Beşiktaş 1-0 Gençlerbirliği Stadyum 10 Mart 2018 TRT Spor Mustafa Denizli*https://www.youtube.com/watch?v=wmZHDxLe0_E

[Transfer Çalışması]. (17 Mart 2018). *Fenerbahçe 0-0 Galatasaray Stadyum 17 Mart 2018 TRT Spor Mustafa Denizli Ali Gültiken*<https://www.youtube.com/watch?v=AO-90q2qoUQ>

[Transfer Çalışması]. (20 Nisan 2018). *Olaylı Fenerbahçe Beşiktaş Maçı İptal Edildi Kaya Çilingiroğlu Alp Pehlivan Yorumları*<https://www.youtube.com/watch?v=lldxMRHxgD000>

[Transfer Çalışması]. (22 Mart 2018). *TRT SPOR Kamp Günlüğü Beşiktaş Transfer Gündemi 1 Ocak 2018 İslam Slimani*<https://www.youtube.com/watch?v=TFY5INr6pjU>

[Transfer Çalışması]. (23 Şubat 2018). *Galatasaray 5-0 Bursaspor Başlama Vuruşu 23 Şubat 2018 TRT Spor Kaya Çilingiroğlu*https://www.youtube.com/watch?v=LBd0F8U_5Ew

[Transfer Çalışması]. (6 Ocak 2018). *Mustafa Denizli, Ali Gültiken, Galatasaray Transfer Gündemi 6 Ocak 2018*<https://www.youtube.com/watch?v=DcAcy1rpoXE>

[TRT Avaz]. (7 Ekim 2016). *Türkiye Afrika İlişkilerinde Nasıl Bir Politika İzleniyor? – Dünya Gündemi – TRTAvaz*<https://www.youtube.com/watch?v=1YMF2weF9PU>

[TRT Haber]. (25 Mart 2018). *TRT Haber Ana Haber Bülteni 23.03.*<https://www.youtube.com/watch?v=7yZQWa3GNjs&t=2034s>

[TRT Spor]. (27 Şubat 2018). *Basın Trübünü – Yılmaz Vural* From www.youtube.com/watch?v=5Hfcxu6eORG

[TRT Haber]. (11 Aralık 2017). “TRT HABE KUDÜSTE” TEASER
<https://www.youtube.com/watch?v=Mtn01KaRPNk>

[TRT Haber]. (12 Şubat 2017). دب ع ناطلسلا نع قصاخ ققلا ح و لالهل لالظ يف جم انرب
<https://www.youtube.com/watch?v=3YMLSHmi3c4>

[TRT Haber]. (20 Ocak 2018). *Breaking News: Turkey begins operation against YPG in Syria*
<https://www.youtube.com/watch?v=IztHm22upUw>

[TRT Haber]. (21 Şubat 2017). *Kıbrıs Sorunu ve Enosis – 20 Şubat*
https://www.youtube.com/watch?v=ZXNk0XTg8_A

[TRT WORLD]. (21 Eylül 2017). *Gokhan Saki's UFC debut*
<https://www.youtube.com/watch?v=3hvoKLT0CcE>

[TRT WORLD]. (21 Eylül 2017). *TRT World on the Money Football League*
<https://www.youtube.com/watch?v=4OXtPPZo5fQ>

[TRT WORLD]. (22 Şubat 2018). *Turkey's Border Mission: Turkey warns Syria against helping YPG*
<https://www.youtube.com/watch?v=bqJWhOJTfW8>

[TRT Haber]. (22 Mart 2018). *TRT Haber'de Dün Bugün 22.03.2018*
<https://www.youtube.com/watch?v=-FY27ZDTa3g>

[TRT Haber]. (22 Mart 2018). *TRT Haber'de Dün Bugün 22.03.2018*
<https://www.youtube.com/watch?v=-4uT2zhuYx0&index=69&list=PLZ5AxhlnKvj4fvr8JQUg4CAmR3Cb7TP6U>

[TRT Haber]. (22 Mart 2018). *TRT Haber'de Dün Bugün 28.03.2018*
<https://www.youtube.com/watch?v=7x0jBK-5H9U>

[TRT WORLD]. (26 Ekim 2016). *Beyond The Game: NBA Special*
<https://www.youtube.com/watch?v=2686szAoY58>

[TRT WORLD]. (26 Ekim 2016). *Beyond The Game: NBA Special*
<https://www.youtube.com/watch?v=2686szAoY58&t=251s>

[TRT Haber]. (27 Mart 2017). *Suriye ve Irak'taki Gelişmeler – 20 Mart 2017*
<https://www.youtube.com/watch?v=4E5ZkUjw9wU>

[TRT WORLD]. (29 Mayıs 2017). *Noriega 1934-2017: Former ruler of Panama dies at 83*
<https://www.youtube.com/watch?v=uyOYo1TKYQA>

[TRT Haber]. (3 Nisan 2018). *Derin Analiz - TRTHABER* - 3.4.https://www.youtube.com/watch?v=vEt0lh0Oe_M

[TRT WORLD]. (3 Ağustos 2017). *TRT World - Beyond the Game reports*<https://www.youtube.com/watch?v=iq7mwpXv9gU&list=PL70ypAYIbwsfa6IA8cshFojAm5I1V7BLi>

[TRT WORLD]. (6 Ekim 2016). *Beyond The Game: 2016 Turkcell Gallipoli Marathon*<https://www.youtube.com/watch?v=7OK05VEPlDY>

[TRT WORLD]. (7 Nisan 2017). *Money Talks: Turkey`s new energy plans*<https://www.youtube.com/watch?v=Aw1C9vMaQ-8>

[TRT WORLD]. (9 Şubat 2018). *One on One: Exclusive Interview with the Former Turkish Prime Minister Prof. Dr Ahmet* <https://www.youtube.com/watch?v=4Njn3V23ALc&t=1321s>

Ambrose, G. ve Harris, P. (2014). *Görsel Grafik Tasarım Sözlüğü*, İstanbul: Literatür Yayınları.

Aziz, A. (1999). *Türkiye`de Televizyon Yayıncılığının 30 Yılı (1968-1998)*, İstanbul: TRT.

Becer, E. (2015). *İletişim ve Grafik Tasarım*, Ankara: Dost Yayınevi.

Bobaroğlu, M. (t.y.). *Simge Kavramı ve Simgesel Düşünme* . Anadolu Aydınlanma Vakfı Yayınları, s. 3. http://www.anadoluyayinlanma.org/Yazilar/simge_kavrami.pdf adresinden erişilmiştir.

Boztaş, E. (2011). Grafik Tasarım Eğitimi İçin Görsel Çoklu Ortam Materyali Geliştirme, *Ege Eğitim Dergisi*, 12 (2), 44-62.

Ciravoğlu, Ö. (2013). *Kültür Sanat Haberciliği*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınevi.

Çankaya, Ö. ve Yamaner, M. B. (2012). *Kitle İletişim Özgürlüğü*, İstanbul: Beta Yayınları.

Çapa, E. (2013). *Haber Türleri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınevi.

Çetinkaya, Ö. (2013). *TRT Bir Kitle İletişim Kurumunun Tarihi: 1927-2000*, İstanbul: YKY Yayınları.

Eşitti, Ş. (2014). Türkiye’de Ekonomi Basınının Ortaya Çıkışı, Gelişimi ve Bugünkü Durumu Üzerine Bir İnceleme. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimleri Dergisi*, 13 (25), 109-131.

Girgin, A. (2004). *Uluslar Arası İletişim*, İstanbul: Der Yayınevi.

Gökçe, G. (1977). *Televizyon Program Yapımcılığı ve Yönetmenliği*, İstanbul: Der Yayınları.

İstanbul Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu (2015). *İnfografik*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu.

Kejanlıoğlu, D. B. (1998). *Türkiye’de Yayıncılık Politikası: Ekonomik ve Siyasal Boyutlarıyla Türkiye’de Televizyon Yayıncılığı*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kırım, M. A. (2013). Sinemada Renk Ögesinin Kullanımı: Renk ve Anlatım İlişkisi, *Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 2 (6), 71-83.

Maraşlı, M. C. (2017). Türkiye'nin İlk Özel televizyon ile Tanışması: Magic Box / Star 1 Kanalının Yazılı Basındaki Yansımaları Üzerine Bir İnceleme, *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 44, 384-403.

Martel, C. (1995). *Ben Enerjiyim*, İstanbul: Arion Yayınevi.

MEB (2013). *Gazetecilik Magazin Haberciliği*, Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.

Öztürk, k. (2013). *Politika Haberciliği*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınevi.

Tanrıöver, H. (2011). *Türkiye’de Televizyon Yayıncılığı*, İstanbul: İTO Yayın No: 2011-24

TRT (2016). 1968 Modası, Erişim Tarihi: <http://www.trtarsiv.com/izle/119152/1968-modasi>

TRT (2018). Canlı Yayın, Erişim Tarihi: <http://www.trt.net.tr/anasayfa/canli.aspx?y=tv&k=trt3tbmmtv>

TRT (2018). Live Broadcast, Erişim Tarihi: <http://www.trt.net.tr/anasayfa/canli.aspx?y=tv&k=trtspor>

TRT Arşiv (2016). 1993 TRT'nin Diyarbakır'da Başlattığı Canlı Yayın, Erişim Tarihi: <http://www.trtarsiv.com/izle/119123/1993-trt-nin-diyarbakir-da-baslattigi-canli-yayin>

TRT Arşiv (2016). Can Gürzap'ın TRT Hakkındaki Röportajı, Erişim Tarihi: <http://www.trtarsiv.com/izle/81735/can-gurzap-in-trt-hakkindaki-roportaji>

TRT Genel Yayın Planı, 2015.

Türkiye İstatistik Kurumu (2017). *Zaman Kullanımı Araştırması 2006*, Ankara: Türkiye İstatistik Kurumu.

Vikipedi (t.y.). Show TV, Erişim Tarihi: <http://www.wiki-zero.net/index.php?q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvU2hvd19UVg>

Vural, M. A. (2013). *Haberleşmede Uzmanlaşma ve Tematik Ayrımlar*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınevi.

Yüksel, E. (2012). Ekonomi Haberciliğinin Kamusal Görevleri, *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 10.

ÖZGEÇMİŞ

Muhammet Çamdereli, 31.03.1992 tarihinde Diyarbakır'da doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini İstanbul'da tamamladıktan sonra, 2013-2015 yılları arasında Lisans eğitimini Haliç Üniversitesi Grafik Tasarım bölümünde tamamladı.

2011 yılında One Haber Ajansı'nda 4 aylık bir Yardımcı Grafiker unvanıyla Televizyon sektörüne adımını atmış oldu.

2012-2017 arasında Kuzey Haber Ajansı'nda Viz Artist / Animasyon Grafik Tasarımcısı olarak çalıştı.

06.2017-09.2017 tarihleri arasında Hayat Yolu Derneği adlı yardım kuruluşunda Grafik Tasarım Uzmanı olarak çalıştı. Diğer yandan 3 aylık Başakşehir Halk Eğitim Merkezi'nde Grafik Tasarım öğretmenliği de yaptıktan sonra, Unisign Bilgi Teknolojisi ve Hizmetleri'nde Medya Hizmetleri Uzmanı olarak görev yapmıştır.

Son olarak 2018 yılında TRT World bünyesinde Animasyon Grafik Tasarımcısı & Viz Artist olarak görev yapmaktadır.

Yüksek Lisans Tezi_Muhammet Çamdereli

ORIJINALLIK RAPORU

% **13**

BENZERLİK ENDEKSİ

% **11**

İNTERNET
KAYNAKLARI

% **3**

YAYINLAR

% **5**

ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	www.youtube.com İnternet Kaynağı	%1
2	www.iletisimdergisi.gazi.edu.tr İnternet Kaynağı	%1
3	www.boomsocial.com İnternet Kaynağı	%1
4	Submitted to Recep Tayyip Erdogan University Öğrenci Ödevi	%1
5	psi.gsu.by İnternet Kaynağı	<%1
6	atillagirgin.net İnternet Kaynağı	<%1
7	sesliharflerim.blogspot.com İnternet Kaynağı	<%1
8	Shaimaa Magued. "The Egyptian Muslim Brotherhood's transnational advocacy in Turkey: a new means of political participation", British Journal of Middle Eastern Studies, 2017	<%1

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Samas Çevik